DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XIV. ÉVFOLYAM, 229. SZÁM. *Debrecen, 1937 október 10 vasárnap* ÁRA: 24 FILLÉR.

Debrecen gazdasági vérvesztesége

Addig míg az ország más vidékein és más városaiban határozott gazdasági fellendülés mutatkozik, addig sajnos ezt nem mondhatjuk el nemes városunkról, Debrecenről. A debreceni kereskedők és iparosok a megmondhatói, hogy ők csak hírből hallják a gazdasági fellendülést, személyesen nem tapasztalják. Az, hogy a mezőgazdaság magasabb termény- és állatárakkal számol, még nem jelent fellendülést, mert hisz ezen a téren a több bevétel rendszeresen régebbi keletű köz- és magántartozások törlesztésére megy el. A lateiner osztály, szabadfoglalkozásuak szintén nem látják a fellendülés jeleit. Szóval egyáltalán nem lehet nagyobb üzleti és ipari forgalomról beszélni nálunk.

Ha ennek a sajnálatos negativumnak okait kutatjuk, érdekes jelenségekre jöhetünk rá. Ilyen jelenség az, amire nézve megbízható adatok állnak rendelkezésünkre, melyek azt mutatják, hogy **a debreceni szakmunkások több mint fele, hatvan-hetven százaléka egész tavaszon és nyáron nem találván munkát Debrecenben, más városokban, más vidékeken dolgozott.** Különösen áll ez az építőiparban foglalkoztatottakra. **Az építőszakmunkások közül 350—400 ember kénytelen volt más helyeken dolgozni, mert csak ott kaptak munkát.** Budapesten, a Dunántúlon, Székesfehérvárott, Pécsett és a többi dunántúli városokban dolgoztak egész nyáron át.

Mit jelent ez az egyetlen adat! Azt, hogy **ennyi debreceni munkáskéz keresetét, vagy legalább is annak legnagyobb részét más városokban költötte el, más helyek gazdasági vérkeringését táplálta., viszont Debrecen gazdasági életéből kiesett ez a jelentős többlet.** Merthisz az természetes, hogy az idegenben dolgozó munkás csak jelentéktelen összeget tud itthagyott családjának hazaküldeni, a többi élelemre, ruházkodásra, más szükségleteire ott megy el, ahol dolgozik. A szakmunkások máshol való foglalkoztatása révén **százezrek estek ki Debrecen gazdasági életéből.**

Az éremnek másik oldala pedig az, hogy az idegenben dolgozó munkások nem tudnak annyit keresni, hogy maguk és családjuk téli eltartását biztosítsák, ami az esetben lehetővé válna, ha Debrecenben találnának a dologidőben munkát. Elkövetkezik aztán az a helyzet, hogy hiába dolgozik az a munkás egész nyáron át, télire mégis saját városa ellátatlanai számát növeli.

Debrecen gazdasági vérvesztesége, hogy a munkáskezeknek nem tud munkát, keresetet nyujtani, hanem azoknak jelentős hányada más városokban dolgozik és természetesen más helyeken költi el keresményének jelentős részét. **Ez a hiány megmutatkozik aztán a kereskedelem és ipar forgalmában is, sőt a dolog természeténél fogva a közfogyasztásban is.**

Debrecen gazdasági életét az itt elhelyezett nagyszámú állami intézmény, közhivatal révén erősen befolyásolja a **közalkalmazottak helyzete** is. Mióta drágulási folyamat állott be és a közszükségleti cikkek árával szemben a közalkalmazottak fizetése nem áll arányban, **azóta az igények kényszerű lefokozása érezteti hatását az üzleti életben.** Hiába a kétszer kettő elve érvényesül itt és a közalkalmazottak leromlott helyzete, vásárló értékben kevesebb fizetése érinti a gazdasági életet, de különösen az üzleti forgalmat.

Ime két tényező, melyek mérlegelésével magyarazatot találunk, hogy Debrecenben miért nem érezhető a gazdasági fellendülés.

A közalkalmazottak helyzetének javítása kétségtelenül kívül esik itteni hatáskörökön, bár etekintetben elférne kezdeményező és sürgető lépés. Van remény most már arra, hogy a kormányzat gondol a közalkalmazottak megsegítésére a drágulási hullámmal szemben. Az a tény azonban, mely a szakmunkások más helyeken való foglalkoztatását illeti, már tisztára **debreceni gond, legalább is az kell hogy legyen.** Tessék munkaalkalmakat teremteni, hogy itt a városban megtalálja megélhetését mindeu becsületes munkásember. Ne kelljen nekik más helyekre vándorolni és ott keresni a megélhetést és munkájuknak ellenértékével más városok gazdasági életét táplálni. Ami közmunka volt az idén, az korántsem elegendő. De nem is lehet ezt a problémát tisztán közmunkákkal megoldani. Valahogy meg kell indítani, határozott lökést adni **a magánépitkezéseknek és általában a nagyobb arányú munkaalkalmak biztosításának.**

Lássuk már **itt** is a másutt bekövetkezett és élvezett fellendülést!

Olaszország Japán mellett foglalt állást

Mussolini Japán kinai eljárását helyesli

Tokió, október 9. Az olasz nagykövet felkereste Horikucsi japán helyettes külügyminisztert s felkérte, közölje Japánnal, hogy *Mussolini a Popolo d'Italia október 6-i számában megjelent cikkében Japán mellett foglalt állást és az olasz nép egységesen áll a Duce mögött Japán kinai eljárásának helyeslésében, mert ezt az eljárást jogos és törvényes védelmi rendszabálynak tekinti.*

A helyettes külügyminiszter a maga, valamint Honoje herceg és a kormány többi tagja nevében *hálás köszönetét fejezte ki a nagykövetnek, a Duce és az olasz nép barátságos magatartásáért és felkérte, hogy tolmácsolja Mussolini előtt a japán nép baráti érzelmeinek kifejezését.*

Átadták az olasz választ a francia-angol jegyzékre

Olaszország visszautasitotta a háromhatalmi értekezlet tervét és közölte, hogy semmi esetre sem vesz részt olyan megbeszélésen, melyekre nem hivták meg a német kormányt

Róma, október 9. *Az olasz válaszjegyzék átadása szombaton délben megtörtént.* Lord Perth római angol nagykövetet és Blondel római francia ügyvivőt a délelőtt folyamán a Palazzo Chigibe kérették, ahova 12 óra előtt néhány perccel meg is érkeztek.

A két diplomatát azonnal bevezették gróf *Ciano* olasz külügyminiszter dolgozószobájába, ahol a megbeszélések még folynak.

Az olasz válaszjegyzék átadásáról a következő hivatalos közleményt adták ki:

Gróf *Ciano* külügyminiszter szombaton délben 12 órakor átadta lord Perth római angol nagykövetnek és Blondel francia ügyvivőnek a fasiszta kormány válaszjegyzékét Nagybritannia és Franciaország október 2-iki jegyzékére.

Diplomáciai körökből származó értesülés szerint az olasz kormány válasza nagyjában megfelel azoknak az értesüléseknek, amelyeket a készülő jegyzék tartalmáról az olasz lapok, elsősorban a Popolo d'Italia közöltek. Ezek szerint *Olaszország, bár súlyt helyez arra, hogy a tárgyalásokat folytatni lehessen, a háromhatalmi értekezlet tervét nem fogadja el.*

—

A Virág-, Gyümölcs-, Borkiállitás és Vásár

ma este 8 órakor zárul.

Még ma vegye meg és adja fel postacsomagban a Vásár postahivatalánál pótdijmentesen a jó barátainak szánt gyümölcs csomagot. 50 % díjkedvezmény

Tüzifát és szenet
a legjobb minőségben, legolcsóbb napiárban szállitanak
Békési és Lőw fa- és szénkereskedők,
a Salgó-Tarjáni Kőszénbánya R. T. debreceni képviselete.
Telep: Bánffy-utca 4. szám. Hungária malom mellett. **Telefon: 19-45.**

Régi rádióját előnyösen becseréli
KATZ rádió Piac utca 60.
Modern és styl csillárok
Bel-és kölföldi kerékpárok
Rádiók és alkatrészek,
egészen nagy választékban.

Az olasz jegyzék szövege

Páris, okt. 9. Az október 2-án átnyujtot francia-angol jegyzékre az olasz kormány szombaton a következő jegyzékkel válaszolt:

A fasiszta kormány örömmmel vesz tudomást a francia kormány részéről Spanyolország politikai függetlensége ügyében nyujtott biztositékokról. Ami ezt illeti, nem szükséges emlékeztetni azokra a biztositékokra, melyeket a fasiszta kormány több alkalomal, sőt ünnepélyes formában is adott már Spanyolország politikai függetlensége s ennek következményeképpen Spanyolország szárazföldi és gyarmati területe sérthetetlenségéről. A fasiszta kormány teljes mértékben osztozik a francia kormány véleményében, hogy a spanyolországi belső harcok következtében nem okai más államok közti gyanakvásnak és surlódásnak, továbbá itt oly módon fejlődik a helyzet, hogy más téren is előrehaladást lehet tenni az általános enyhülés érdekében. A fasiszta kormány a legjobb akarattal kész megvizsgálni, amint a multban is mindig megtette, mindazokat az eszközöket, amelyeket alkalmasaknak találnak a benemavatkozási politika hatályosabbá tételére. A francia kormány különös fontosságot tulajdonit e politika elemeiben az önkéntesek és az önkéntesek visszavonása kérdésének. — Olaszország volt az, amely Németországgal egyetemben elsőnek kérte határozottan az önkéntes küldések betiltását s később ő kezdeményezte az önkéntesek visszavonását. **Az olasz kormány magának s a német kormánynak követeli a kezdeményezést, amely arra irányul, hogy ez a kérdés egyike legyen az egész benemavatkozási politika elengedhetetlen tényezőinek** A fasiszta kormány megerősiti, hogy az egész benemavatkozási kérdés, továbbá e kérdés különböző szempontjai és tényezői tekintetében ugyanazokhoz az elvekhez ragaszkodik, mint előbbi időkben tett nyilatkozataiban.

A francia kormány azt javasolja, hogy a három állam, mégpedig Franciaország, Anglia és Olaszország kormányai között megbeszélések induljanak. A fasiszta kormány értékeli a francia javaslatot, de kételkedik abban, hogy a szóbanforgó nehézségek áthidalhatók lennének, ha mesterkélt módokhoz vagy eljárási módszerekhez folyamodnának, különösen pedig olyan módszerekhez, amelyeket a francia kormány javasol. Felhivja a francia kormány figyelmét arra a tényre, hogy a vita anyaga nemcsak néhány államot érint, ellenkezőleg egyes államokat Franciaországnál, Angliánál és Olaszországnál közvetlenebbül érint. *Nem szabad mellőzni azt a tényt, hogy Burgos és Valencia hozzájárulása nélkül ebben a kérdésben egyetlen határozat sem vezethet gyakorlati eredményre.* A javasolt vita tehát más államok távollétében nélkülözné a megegyezéshez szükséges elengedhetetlen tényezőket. *A fasiszta kormány meggyőződése szerint a jelenlegi helyzetben a londoni bizottságon és annak szervezetein kivül álló akár csak előzetes eljárásmód elfogadása nem vezetne a félreértések és bonyodalmak csökkentéséhez*, hanem ellenkezőleg növekedéséhez s ezenkívül késleltetné olyan általános megegyezés létrejöttét, amelyet a fasiszta kormány a legteljesebb mértékben szükségesnek tart. *Ennek megfelelően a fasiszta kormánynak az a véleménye, hogy a londoni bizottság kebelében továbbfolytatni a benemavatkozás kérdésének tárgyalását.*

A fasiszta kormány végül bátorkodik közölni, hogy *semmiesetre sem vesz részt olyan megbeszéléseken, üléseken és értekezleteken, amelyekre forma szerint nem hivták meg a német kormányt és amelyekben a német kormány nem venne részt.*

—=→

Szibériában egy lőszerrel megrakott tehervonat összeütközött egy személyvonattal és felrobbant

Eddig 58 borzalmasan megcsonkitott holttestet huztak ki a romok alól.

Moszkvai távirat szerint a szibériai vasutvonalon fekvő Koplenica állomáson rettenetes vasuti szerencsétlenség történt. Téves váltóállitás következtében egy utasokkal megtelt személyvonat összeütközött

egy Keletázsia felé indulásra készen álló, lőszerrel megrakott tehervonattal.

Csaknem valamennyi robbanószerrel megrakott vasutikocsi **felrobbant.** 5 személykocsi pozdorjává tört. Nyonban katonaságot küldtek a mentési munkálatok elvégzésére. A munkálatok nehezen haladnak előre, mert ujabb robbanások veszélye fenyeget.

Eddig 58 halottat huztak ki a romok alól.

Azt hiszik azonban, hogy a halottak száma el fogja érni **a százat is.** Rettenetesen **megcsonkitott holttestek azonosságát nem lehet megállapitani. A sebesültek száma eddig 103.**

Tatarescu román miniszterelnök békét hangoztat kifelé s igazságot igér a kisebbségnek

Tatarescu román miniszterelnök tegnap Nagyváradon nagy beszédet mondott. Bejelentette, hogy a határok megerősitési munkálatainak felülvizsgálatára érkezett meg. Kő- és vasöv fogja körülvenni a határokat s ezeken belül béke lesz. Mert ez az erő a háborút akadályozza meg, a gyengeség pedig kihivást eredményez. Az erő a mai körülmények között a békét jelenti, a gyengeség pedig a háborút.

Ezután a román miniszterelnök a kisebbségekről beszélve a következőket mondotta:

— Proklamáljuk ismét békevágyunkat és azt a hő óhajunkat, hogy barátságos viszonyban éljünk azokkal, akiket a történelem változandósága a multban a nagy megnemértések útjába helyezett.

— Amikor itt, egy jelentős kisebbséggel biró városban beszélek, leszögezem, hogy meg akarjuk szilárdítani a normális együttélés és a kölesönös megértés viszonyát azokkal a kisebbségekkel, amelyek egyszersmindenkorra nemzeti államunkban vannak tömörítve és akiket a történelem a századok folyamán a mi nemzetünk által birtokolt határok közé helyezett. Mi felejteni akarjuk mindazokat az igazságtalanságokat, amelyek a multban a történelmi ellenségeskedés falát emelték közénk.

— Az idő fuvallatától sugalmazva, a méltányosságból és igazságosságból eredő törvényeink keretein belül biztositani akarjuk e kisebbségek szabad fejlődésének minden feltételét.

— A kormány működése nem lesz a kisebbségek ellen irányuló. Béke és megértés kifelé, béke és megértés befelé! Ennek az általános vezérelvnek keretén belül irányitandó a román állam élete.

Az ujbor jó, tengeri és burgonyatermés kielégitő a hivatalos termésjelentés szerint

A földmivelésügyi miniszterhez érkezett jelentések szerint az őszi vetési munkálatok serényen folynak.

A várható terméskilátások szerint a tengeritermés jónak mondható. Összesen 27,238.072 mázsa tengerire lehet számitani.

Burgonyából jó termés várható. Összesen 26 millió 86.789 mázsa burgonyatermés várható. Cukorrépából átlagban 130.25, összesen 10,703.730 mázsa.

A szőlők állapota: A szüret országszerte folyamatban van, helyenkint már be is fejezték. A rothadás miatt a termésátlagok mindenütt csökkentek, viszont a minőség, különösen későbbi szüretelés esetében általában kielégitő.

Megint cáfolják Mussolini betegségéről szóló hireket

Róma, október 9. A Stefani Iroda jelenti: A külföldi sajtó egyrészének a Duce súlyos megbetegedéséről szóló híreit római körökben nagy meglepetéssel és felháborodással fogadták. Megjegyzik ezzel kapcsolatban, hogy *Mussolini Rocca della Caminateből tegnap gépkocsiján, amelyet maga vezetett, Rómába érkezett és mint ezt az olasz és külföldi lapokban megjelent fényképek is bizonyitják, megnézte a Szent Péter templomban folyó épitkezési munkálatokat.* Hasonlóképpen megcáfolják azokat a híreszteléseket, amelyek szerint a külfölddel megszakadt a telefonösszeköttetés azért, hogy a külföldön ne szerezhessenek tudomást a Duce állitólagos megbetegedéséről. Hangsúlyozzák, hogy *a telefonösszeköttetés megszakadása a viharos időjárás következtében állott be* s az összeköttetés csak a hibák kijavitásáig szünetelt. *Megcáfolják végül azokat az álhireket, hogy Addis-Abebaban és Makaleban lázadás tört ki és az olasz helyőrséget a lázadók lemészárolták.*

TÉLI ←
FEHÉRNEMŰEK
PONGYOLÁK
MOSÓÁRUK
NAGY VÁLASZTÉKBAN
Kardos László cégnél

x **Várom Önt, hogy bemutassam** Philips E. K. A., Standard rádióimat. Nánássy, Kálvin tér 3.

Filléresgyors BUDAPESTRE
október 17-én a Gyermek- és Családvédelmi Kiállitásra. Jegy ára belépőjeggyel együtt P 5.20. Máv. Menetjegyiroda.

TELEFUNKEN
2 dinamikus hangszórós
rádió
megérkezett.
Solfész - Kálvin-tér 2.
Rádió, — kerékpár javitás, átalakitás

Makláry püspök Szentesen

Beszédében a felekezetek közti békét hangoztatta.

Makláry Károly tiszántúli ref. püspök szombat délután gépkocsin Szentesre érkezett, ahol ünnepélyesen fogadták. A püspök résztvett a presbiteri diszgyülésen, mely alkalommal nagyobb beszédet mondott, amelyben a **felekezetek közti béke szükségességét hangoztatta.** A gyülés után egyházi vizitációt tartott. A püspök Szentesen Böszörményi Jenő elnöklelkész vendége.

Megkezdődött a japán-kinai háboru legnagyobb csatája

Japán jelentés szerint 57.000 kinai holttestet találtak eddig a sanghai harcvonalon

London, okt. 9. Szombaton délután kezdődött meg a kinai-japán hadjárat legnagyobb csatája. A japán csapatok a peping-hankaoi vasutvonalon támadást intéztek a kinai hadállások ellen a Huto folyó déli partjától **Shenzeig terjedő 90 mérföldes arcvonalon, amelyet állitólag 20 kinai hadosztály védett.** A legutóbbi japán jelentések szerint **a sanghaii arcvonalon 57.700 kinai holttestet találtak csütörtökig bezárólag.**

Peping, okt. 9. A japán csapatok ma délután heves támadást intéztek a hutohoi kinai állások ellen. A kinaiak a folyó balpartján még tartják állásaikat. Csengtingfu közelében azonban a japánok már a folyó balpartján is partra szálottak.

Nem sikerült...?

Persze, hogy nem! Lehetetlenség oda bejutni. Az egész házban nappali világosságot árasztanak a TUNGSRAM duplaspirállámpák.

A svéd-magyar atletikai viadal első napján Svédország 42:35 arányban vezet

Budapest, október 9. A nagy érdeklődéssel várt Magyarország—Svédország országok közti atletikai viadal első részét tízezerfőnyi közönség előtt bonyolitották le a BESzKÁRT pályán.

Az első nap eredményei után Svédország vezet 42:35 pontaránynyal. Eredmények:

110 m-es gátfutásban 1. Liedmann (svéd) 14.8, 2. Nilsson (svéd) 15.2, 3. Szabó (magyar) 15.8, 4. Jávor. A svédek fölényes győzelmét a gátakat sorra döntő Szabó és az igen indiszponált Jávor nem tudta megakadályozni. Pontfölény 8:3 a svédek javára.

Súlydobásban 1. Darányi 15.52, 2. Berg (svéd) 14.85, 4. Csányi 14.61.

800 m-es sikfutásban 1. Harsányi 1.53.1, 2. Nilsson (svéd) 1.53.6, Anderson, 4. Iglói. Pontarány 18.15 a svédek javára.

100 m-es sikfutásban 1. Kovács 10.6, 2. Strandberg (svéd) 10.7, 3. Gyenes 10.9. Pontversenyben behoztuk a védeket: 22:22.

Rúdugrásban 1. Lindblad 4.00 m, 2. Ljumbergh 3.95 m, 3. Bácsalmássy és Zsufka 3.90 m. Pontarány 30:25 a svédek javára.

5000 m-en 1. Szabó Miklós 14.58.8, 2. Johnson 15.

Távolugrásban 1. Stanquist 7.41 m, 2. Koltai 7.36 m, 4. Gyurica

VENDÉGLÁTÓ HÁZNÁL Dreher "VENDÉGVÁRÓ" KEKSZ!

Ismeretlen nyilastámadók megkéselték egy Szent István bajtárs at

Kémeri Nagy Imréék október 6-iki támadása óta a Szent István Bajtársi Szövetség budapesti helyiségét fenyegető levelekkel árasztják el. Névtelen telefonálók és levélírók azzal fenyegetőznek, hogy a Szent István Bajtársi Szövetség minden egyes tagját meg fogják támadni. A Szent István bajtársak eddig nem vették komolyan ezeket a fenyegetőzéseket.

Tegnap éjszaka azonban bekövetkezett az első támadás. Ismeretlen nyilas fiatalemberek bottal, ernyővel és bicskával felfegyverkezve megtámadták a Szent István Bajtársi Szövetség egyik vezetőjét, Kállay Sándor jogszigorlót, a szövetség fegyelmi biztosát. *Az egyik ernyővel a fejére vágott, a másik támadó pedig bicskával felhasította Kállay kezének felső részét.* A megtámadott jogszigorló megtette a feljelentést a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen.

A nyilasok október 6-iki támadásával kapcsolatban egyébként a főkapitányságon több fiatalembert kihallgattak, közöttük Kémeri Nagy Imrét is. A kihallgatások eredménye alapján a Szent István Bajtársi Egyesület úgy határozott, hogy *ügyésze útján feljelentést tesz Kémeri Nagy Imre és társai ellen.*

A feljelentés tíz tanura hivatkozik, valamennyi egyetemi hallgató, akik látták, hogy *Kémeri vezette a nyilasok csoportját.*

A feljelentés idegen ingó rongálásával, zászlómegsértés kihágásával vádolja Kémeri Nagy Imrét, ezenkívül hivatkozik a BTK 176. szakaszára, amely szerint, ha valamely csoport együttesen megtámad személyeket, a támadó csoport minden tagja három évig terjedhető börtönnel büntethető.

Gombamérgezést szenvedett egy debreceni uri család

A mentők súlyos gombamérgezéssel szállították a belgyógyászati klinikára egy debreceni úricsalád három tagját.

Dr Nagy Endréné százados neje és Edit s Margit nevü leányai,

Batthyány ucca 5. szám alatti lakosok szenvedtek gombamérgezést.

A gombát délelőtt vásárolták s a déli ebédnél fogyasztotta el a család. Dr Nagy Endréné és két gyermeke ettek belőle s pár órával később mindhárom görcsös fájdalmakat érzett. Orvosért küldtek, aki csakhamar megállapitotta hogy gombamérgezést szenvedtek. Értesitették a mentőket, akik a súlyos állapotban levő betegeket a belgyógyászati klinikára szállitották.

A klinikán nyomban kezelés alá helyezték dr Nagy Endrénét és két kislányát és állapotuk szombaton erősen javult, úgyhogy valószinüleg már túl vannak a veszélyen.

79 ezer pengővel zárult az Eckhardt-akció

Mint ismeretes, Eckhardt Tibor a dévaványai földmüveslakosság érdekében akciót inditott, amelyre való gyüjtést tegnap 79.817 pengővel lezárták. Az inséges állapotban levő dévaványai földmüveslakosság részére most már hamarosan megtörténik, a rendelkezésre álló összegek felhasználásával.

Rendkivül olcsó társasutazás
Nagyváradra az Arumintavásárra!

Indulás Debrecenből október 17-én 12 óra 30-kor
Nagyváradra érkezik október 17-én 17 óra 51-kor

Visszautazás egyénileg!

Részvételi dij: III. osztályon oda és vissza, vizumdij és belépő az Árumintavásárra P 18.80. Utlevél szükséges!

Jelentkezéseket elfogad a MÁV Menetjegyiroda Fiókja, Debrecen, Ferenc József ut 72. október 13-án déli 12 óráig.

SPORT
szivarkahüvely
35 fillér!

Hölgyek figyelmébe

Hogyan lehet kevés pénzért is divatosan öltözködni

Női ruha divatos angora anyag minden szinben **P 19·80**

Női ruha gyapju georgette anyag minden szinben **P 26·— — 42·-ig**

Selyem marocen ruha, sötétkék, fekete és szines **P 16·—**

Selyem moskitó és saten marocen ruhák, minden szinben tess faconban **P 24·-tól 37·-ig**

Legujabb átmeneti kabátok **P 29·-tól 80·-ig**

Ujdonság; bordó és saten kék kabát, selyem bélés, gyapju vatelen valódi szőrmével **P 42·-tól 76-ig**

Georgette és marocen szövésü fekete kabát perzsa vagy skunks szőrmével **P 68·-tól 150·-ig**

Fekete 7/8-os (Siras) perzsaláb bunda **P 189·—**

Valódi szőrmebundák és szőrmék nagy választékban.

Benyáts ÁRUHÁZ

Pécsi Koksz Tojásszén a legmagasabb hőértékü magyar tüzelőanyag, Kapható a képviseletnél

Bódy Pál, Hunyadi-utca 20.

Az eszt kultuszminiszter Debrecenbe jön

A felső és népoktatást tanulmányozza — Aláirják az észt magyar kulturális egyezményt.

Előkelő vendégei lesznek Debrecennek október 14-én. Ideérkezik Budapestről Aleksander Jaakson észt közművelődésügyi miniszter, Juhan Vasar észt miniszteri igazgatóval, Jöffert észt ügyvivővel, hogy *tanulmányozzák a magyar felső és népoktatást.* Az észt vendégek október 12-én érkeznek Budapestre, ahol a kormányzó és felesége is fogadja őket, ezenkívül látogatást tesznek József főhercegnél, Auguszta hercegasszonynál, Serédi Jusztinián hercegprimásnál. Október 13-án a múzeumokat tekintik meg és Nemzeti Múzeum Apponyi termében aláírják az észt—magyar kulturális egyezményt. Utána az egyetemeket és más intézményeket néznek meg. Az Operában díszelőadás lesz tiszteletükre.

Október 14-én jönnek a magas vendégek Debrecenbe. Velük érkezik Hómann Bálint közművelődésügyi miniszter, Tasnády Nagy András és Szily Kálmán államtitkár, Jalsoviczky Károly miniszteri osztályfőnök, dr. Terbócz Miklós miniszteri tanácsos, Szánó Andre miniszteri tanácsos, dr. Paikert Géza miniszteri titkár.

A vendégek szalonkocsiban érkeznek 14-én hajnalban 4 óra 40 perckor. *Az ünnepélyes fogadtatás az állomáson reggel 9 órakor történik meg. Fáy* István főispán és dr. *Kölcsey* Sándor polgármester üdvözlik, majd a vendégekkel együtt *a város ötös fogatán az egyetemre mennek.* A központi egyetem bejáratánál a *rektor* üdvözli az észt minisztert, aki aztán átmegy a klinikai telepre is. A nőgyógyászati klinika előtt dr. *Kovács* Andor egyetemi tanár fogadja.

Megtekintik a Déri-múzeumot is, ahol dr. *Sőregi* János igazgató üdvözli és kalauzolja a vendéget. Délben kimennek autón a *Dombos tanyára, ahol az, elemi iskolában mintatanitást szemlél meg.* Az iskolánál *Bendák* Gyula tanfelügyelő üdvözli a minisztert, aki innen visszatér a városba. Tiszteletére *Fáy* István főispán luncsot ad a lakásán. Délután három órakor *a pallagi akadémiára mennek ki, hol Náray Andor igazgató fogadja a vendégeket.* Az akadémiáról egyenesen az állomásra hajtatnak és a 17 óra 12-ös vonattal utaznak el Debrecenből.

Az észt kultuszminisz'er debreceni érkezesének idején lobogozzuk fel a házakat

»Abból az alkalomból, hogy *folyó hó 14-én, csütörtökön városunkba érkezik az észt kultuszminiszter Hóman Bálint magyar kultuszminiszter* és több közéleti előkelőség kíséretében, felkérjük azokat a háztulajdonosokat, akiknek házai a bevonulási útvonalon vannak, hogy házaikat folyó hó 14-én, *csütörtökön reggel fellobogózni szivesked jenek* a magyar nemzetiszínű lobogóval.

A bevonulási útvonal a nagyállomástól a Hunyadi ucca, Ferenc József út, Péterfia ucca, Magoss György tér, Simonyi út, Vilmos császár körút a központi egyetemig.«

x Grünfeld S. angol és francia női divatterme, Piac u. 58, I. em. Elsőosztályu munka, előzékeny kiszolgálás vontos szállitás

A Bocskay István 11. hajduezred ezrednapja

A m. kir. »Bocskay István« 11. Hajduezred az 1604. évi október hó 15-én vivott Álmosd-i csata évfordulója alkalmából e hó 15-én 10 óra 30 perc kezdettel a Pavillon laktanya udvarán »Ezrednapot« tart.

Ezen kegyeletes megemlékezésre bajtársi szeretettel meghív és elvár mindenkit, aki a volt 3. honvéd gyalogezredben és a volt közös gyalogezredben, vagy a jelenlegi hajduezredben szolgált.

Hasonlóan vár és meghív minden érdeklődő hazafit, akit a mult dicső emlékének tisztelete hevít.

Az ünnepély rendezősége közli, hogy az ezrednappal kapcsolatosan e hó 17-én (vasárnap) a Pavillon laktanyában lévő 39-es és Bocskay István emlékgyüjtemények délelőtt 10-től 12 óráig nyitva lesznek és díjtalanul megtekinthetők.

E hó 14-én este 6 óra 30 perckor a hajduezred zenekara a városban zenés takarodót és 15-én reggel 6 óra 30 perckor zenés ébresztőt rendez.

Az ezrednap alkalmából 15-én 10 óra 30 perckor Bocskay István nagyfejedelem szobrát (Kálvin-tér), a volt 39. közös gyalogezred hőseinek emlékművét (Nagyerdő), és emléktábláját a Pavillonlaktanyában, továbbá a volt 3. honvéd-gyalogezred hőseinek emléktábláját (Péterfia laktanya) és az Álmosdi csata emlékművét (Álmosd) 17-én 10 óra 30 perckor küldöttségileg megkoszorúzzák.

Ünnepély után **13 órakor az Arany Bika** üvegtermében meghívott vendégek és az ezred tisztikara ünnepélyes bajtársi ebéden vesznek részt.

Délután a legénység részére **zártkörü szabadtéri előadás lesz** a Pavillon laktanya udvarán.

Ma zárul a virág, gyümölcs és borkiállitás

Ma visszavonhatatlanul bezárulnak a Tikáv hatalmas pavillonjának kapui. Az egy hétig tartó őszi kiállítás és vásár véget ért. Egy héten keresztül nézhette ennek a városnak népe és azok, akiket elhozott az érdeklődés, a kiváncsiság ide, hogy mi minden kincsünk van nekünk.

Egy hétig tartott ez a fényes bizonyságtétel arról, hogy milyen úton kell járnunk, ha helyes irányban keressük a fejlődést a haladást.

Mert keresni, kutatni kell a haladás útját.

Ki kell válogatni az eszközöket, melyeknek segitségével többet tudunk adni, alkotni, teremteni a magyar földből. Hiszen az a bajunk, hogy eddig nem igen ébredeztünk. Hogy csak egyes vidék szerencsés elindulását, vezetését néztük, sokszor csodáltuk is, de nem követtük...

Ime, most saját magunkat kell követni.

Magunk szabta irányban kell mennünk ha jót akarunk, ha eredményesen akarunk harcolni a szebb jövendőért.

Ime, egy héten keresztül itt virított, csillogott, ragyogott előttünk a bizonyság arról, hogy tudunk, ha nagyon akarunk.

A magyar gyümölcsnek, virágnak, általában mindannak, ami külföldi szemében is kincset jelent, itt is hazája van.

Ezen a héten keresztül sokat láttunk, sokat tanultunk. Mindenek előtt és felett megtanultuk, hogy azt, amit most egy, két jó elgondolású ember elkezdett, folytatni kell. Ezeket a kiállításokat rendszeresiteni kell mindaddig, míg mindenki rá nem jön ebben az országban, hogy többet ésszel mint erővel. A magyar elme, a magyar kísérlet, a magyar próbálkozás többet jelent, mint a kitaposot úton való lépegetés. Uj útak, új lehetőség kapui nyiltak meg, ezeken a kapukon keresztül minkenkit hív egyaránt a biztató magyar jövendő...

A ma záruló kiállítás ennek a magyar jövendőnek egy kapuját tárta ki, melyen át megmutatta magát mindaz, aminek el kell következnie munkával, tanulással és kitartással...

Olcsóbb lett a távolsági beszélgetés

Folyó évi szeptember hó 15-től kezdődőleg a távolsági távbeszélő díjszabás 25 kilométeres körzetben háromperces beszélgetésnél az eddigi 80 fillér, illetve 1.— pengő helyett egységesen 50 fillér a nappali órákban. A három percen túli minden további percért 20 fillért kell fizetni. Meghívás, külön meghívás díja az eddigi 60 fillér helyett 50 fillér.

Az olcsó 50 filléres díjszabás mellett *egész nap* (8—12, 14—18 és 20—21 óra között) a következő viszonylatokban lehet távbeszélgetést folytatni: Balmazújváros, Derecske, Esztár, Hajdúbagos, Hajdúböszörmény, Hajdúhadház, Hajdúsámson, Hajdúszoboszló, Hajdúszovát, Józsa, Hosszúpályi, Konyár, Mikepércs, Monostorpályi, Nagyléta, Nyírmártonfalva, Sáránd, Téglás, Tépe, Ujléta, Vámospércs és Vértes.

E díjszabásváltozásról és minden távbeszélő kérdésről a távbeszélő tudakozó (08 számon) készséggel ad felvilágositást.

Vígszinház

Ma, vasárnap és holnap, **hétfőn utoljára**

KAY FRANCIS világfilmje:

Fehér angyal

Izgalmas és megható történet a török-orosz krimi háborúból. A többi debreceni mozit megelőzve a legujabb **magyar világhiradó.**

NEM GYÁRI TÖMEGMUNKA

Saját szabászaink szabták.
Saját munkásaink varrták.
Mi a leggondosabban átvizsgáltuk.

Sötét alapon, finom divat csikozással. Társaságba, színházba, uccára egytormán megfelel.

GRŰNFELD

Kistemplom mellett.

Orömünnep az állami kisegitő iskolában

Debrecenben a Miklós ucca 23. szám alatt egy nagyon áldásos iskola működik. Azokat a gyermekeket nevelik ott, akik tehetségük gyengeségénél fogva nem alkalmasak a rendes iskolai munkára. Többet kell velük foglalkozni és ha minden pedagógiának főmotivuma a szeretet, akkor ezek között a gyermekek között igazán nagy türelemnek és szeretetnek kell párosulnia, hogy hozzáértő szakértelemmel megtanítsák ezeket a kisgyermekeket hasznos tudományokra és embereket neveljenek belőlük. Ezt az intézet kiváló tanári kara, élén *Várgha Béla* igazgatóval, eredményesen végzi is. Azonban nagy a szociális nyomorúság. A legtöbb tanuló a legszegényebb családból származik, úgyhogy az intézet mindig nagy gonddal fáradozik azon, hogy ezeknek a szegény gyermekeknek ennivalóval és télen ruhával segítségére legyen. Ezt értette meg a debreceni Szociális Missziótársulat, amely vitéz *Csillik Györgyné* indítványára nagy buzgósággal vállalta, hogy a gyermekeket megvendégeli. Tegnap délelőtt aztán *Kazinczy Gáborné* és *Darabos Balázsné* úrasszonyok vezetésével egy nagy kanna tejet és friss ropogós süteményeket vittek az iskola udvarára. A gyermekek örvendező arccal, boldog mosolygással itták a tejet és ropogtatták a friss süteményt, amelyet jószívű női lelkek a Prohászka-féle szeretetvendégség nevében juttattak nekik. Feledhetetlen lesz számukra ez a nap és elvitték emlékül, hogy vannak emberek, akik Isten parancsára hallgatva, örülnek, ha a szegények gondját felvehetik.

— **Székrekedésnél és emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél** igyunk reggel felkeléskor egy pohár természetes „**Ferenc József**“ keserűvizet, mert hatása gyors, biztos és kellemes. Kérdezze meg orvosát.

Október 24-én vasárnap Szigeti hegedüestjével kezdődik a Zenekedvelők Köre jubileumi hangversenysorozata

Október 24-én, vasárnap este 8 órakor a Bika dísztermében lesz a szezon első nagy hangversenye, *Szigeti József*, a világhírű hegedűművész játszik a Zenekedvelők Köre első bérleti estjén, amely megnyitja a jubileumi év nagyszabású hangversenysorozatát.

A fényesnek ígérkező hangverseny napi jegyeit hétfőn kezdik árusítani az elővételi pénztárak. A bérlők régi jegyeit eddig az időpontig fenntartja a rendezőség, ezentúl azonban nem szavatol.

Miért ASPIRIN *Tablettában*

1. Minden tablettán látható a „*Bayer*“-kereszt s ez a jel megvéd az utánzatoktól.
2. A tabletta lehetővé teszi a pontos adagolást és ez épugy mint nyersanyagának tisztasága, döntő jelentőségü hatására és ártalmatlanságára.

ASPIRIN TABLETTA BAYER

csak a „*Bayer*“-kereszttel valódi.

A szófiai román követ autója gázolta halálra a püspökladányi országuton Rábay Károlyt

Az autó vezetőjét gon datlanság nem terheli.

Hírt adtunk arról, hogy *Rábay* Károly 45 éves tetétleni malommunkást egy bolgár rendszámú luxus autó elgázolta és a munkás sérülései következtében meghalt a berettyóújfalui kórházban, ahová a bolgár autón beszállították.

A helyszíni szemlét dr. Mező Sándor az ügyészsé elnökének dr. Zsögöd Jenőnek a debreceni vizsgálóbíróság jelenletében az elmult éjszaka tartották meg és éjszaka egy óra után tértek vissza Debrecenbe.

A szakértő megállapította, hogy

a nyolc hengeres Buick kocsi 70 kilométeres sebességgel robogott az országúton, amikor eléje került a kerékpáron haladó Rábay Károly,

aki az országút jobboldalán haladt. Az autóvezetője tülkölt a kerékpárosra, de az csak tovább haladt előre, majd hirtelen a baloldalra váltott át és úgy került a szintén balra forduló autó elé. A karambolt megakadályozni már nem lehetett.

A nagy autó elkapta a kerékpárt, a gépet kilökte az út szélére és Rábay Károlyt feldobta a hütőjére. Tizenkét méteren át vitte az autó motorházán a véres fejü Rábayt, aki csak azután fordult le az autóról az országút kövére.

Azt is megállapították, hogy a fékezés idejében történt, de az 1600 kilós kocsit nem lehetett nyomban megállítani és a karambol már a fékezési idő alatt történt.

Szemtanukat is kérdeztek meg, akik éppen arra jártak az országúton és azoknak vallomásából is azt állapították meg, hogy

az autó vezetőjét nem terheli gondatlanság, Rábay saját gondatlanságának lett az áldozata.

Az autón a szófiai román követ, meghatalmazott miniszternek, *Crucsekha Radimor*-nak a felesége útazott és útban volt Kolozsvár felé. Az autót *Pavel Garscha* soffőr vezette, aki szófiai lakos, csehszlovák állampolgár. A csendőrség a soffőrt kihallgatásra állította elő és az autót Kabán tartották addig, míg a vizsgálat tartott.

Szombaton délben megjelent a debreceni törvényszék előtt a szófiai román követ felesége és látogatást tett dr. *Mező* Sándornál, az ügyészség elnökénél, aki valószínüleg közölte vele, hogy befejezték a vizsgálatot, utazhat tovább a soffőr, mert nem terheli gondatlanság. Az engedélyt is megadták a szerencsétlenül járt malommunkás holttestének elföldelésére.

Értesülésünk szerint

a szófiai román követ felesége kijelentette, hogy kártérítést fizet a meghalt munkás családjának, mert igen sajnálja.

Az autó, mely halálra gázolta a kerépárost, a törvényszék főkapuja előtt állt hosszabb ideig és sokan megnézték a 80 lóerős hatalmas kocsit.

A kocsi hütőjén egy kicsike horpadás árulja csak el, hogy Ráday Károly teste a szörnyü ütközés után hová vágódott.

A kerékpár horpadást és kis törést okozott a motorház elején és felszakadt a vaslemez tenyérnyi helyen.

Vakmerő betörők kifosztották a Varga uccai trafikot

A szombatra virradó éjszaka vakmerő betörés történt a Varga ucca 33. szám alatt levő trafikba.

Özv. Maizner Jánosné feljelentést tett a rendőrségen, hogy az éjszakai órákban ismeretlen tettesek behataltak a trafik helyiségébe s onnan 230 pengő értékü dohányárut elloptak.

A rendőrségről Gorincsanecz József detektív szállt ki a helyszínre Maly Sándor fogalmazó ügyeletes tiszt utasítására. Megállapította a helyszini vizsgálat, hogy a tettes az üzlet ajtaját kézzel felszakitotta s a kirakatüveget sáros kézzel benyomta, hogy a sárhoz tapadó üvegdarabok ne csináljanak nagy zajt. A sárt az üzlet elől ragadta fel s a tettes ujnyomai a reggeli órákban is meglátszottak a földön. A trafikból cigarettákat, szivarokat és más finom dohányárut zsákmányolt.

A tettes kézrekerítésére a rendőrség erélyes nyomozást indított.

Kupás Sándor beperelte a várost 12.000 pengőre

Emlékezetében él még a közönségnek az a nagy port felvert bűnügy, melynek főszereplője volt Kupás Sándor városi tisztviselő, aki sikkasztást követett el a vigalmiadók körül és nem számolt el a moziktól felvett pénzekkel. Kupást elitélték a város feljelentése alapján és most, hogy visszatért Debrecenbe ő indított pert a város ellen és 12.000 pengőt követel a polgári bíróság előtt Debrecentől.

Az iratok szerint Kupás Sándor 1933-ban a várostól egy bolgár kertésszel együtt kibérelt 15 holdat a szenyvíztelepi földből és ott kertészkedett. A bért fizették rendesen, majd a bolgár eltávozásával egyedül intézte a bérlet dolgait Kupás Sándor. A sikkasztás kiderülése után a város bűnügyi zárlatot kért a kertészetre és kezelték tovább, megbizván a vezetéssel a városi kertészet vezetőjét, aki igen jelentős tiszta nyereséget irányzott elő.

Kupás még a fogsága idején kérte a bíróságot, hogy vegyék ki az ő bérletét a város kezelése alól, mert szerinte nem megfelelően irányítják és szüntessék meg a zárlatnak neki nem kedvező módját. A bíróság megszüntette a kertészet további kezelését, majd bérbeadták a 15 holdas gazdaságot.

Kupás, aki két éven át nem volt birtokában a kertészetnek, bár a bérszerződés szerint ő a bérlő, azért indította meg a pert a város ellen, mert nem volt jogában a városnak másnak bérbeadni, mivel ő volt a bérlő. A kétévi jövedelem fejében így követel Kupás Sándor a várostól 12.000 pengőt.

Az érdekes ügy a jövő hónap elején kerül dr. Kulin Imre törvényszéki bíró elé.

x **Gomb raktáramat** mindenféle szinben, divatban, okvetlen tekintse meg. Sok pénzt takarit meg. Horovitz Széchenyi ucca 1. szám.

Gyapjútakarók, pokrócok, paplanok, matracok, szőnyegek, függönyáruk, butorszövetek, linoleumok, szövet és moquette garniturák: a leggazdagabb választékban, a legolcsóbb áron
és legmegbizhatóbb minőségben kaphatók: **Erdélyi Szőnyegházban,** Debrecen **Piac-u. 34.**

A Hungária mozgó mint „Nebántsvirág" és a mozi-dzsungel

A Hungária mozgó csütörtökön mutatta be először az »Orgonavirágzás« című filmet. Erről »bátorkodtunk« lapunkban ismertetést közölni. A filmet nagyjában megdicsértük, bár kritikusunk a mesét sablonosnak találta. De határozottan szóvátettük, hogy félórás késéssel kezdődött a kilencórás előadás és a nyirkos, hüvös időben a közönség kénytelen volt harminc percig topogni az utcán.

Most aztán a Hungária filmszínház igazgatósága nyilatkozatban rugtat nekünk, mondván, hogy támadás jelent meg lapunkban ellenünk. A közönség megítélésére bizzuk, hogy bírálatunk és éppen a közönség érdekében történt megjegyzésünk helytálló volt-e? A nyilatkozatban szereplő, gyanúsító, rágalmazó kijelentésekért majd *a bíróság előtt lesz alkalma a Hungária filmszínház igazgatóságának magyarázatot adni*, hogy miként mer egy napilapot, mely a közönség érdekében szólal fel, ilyen gyanúsító inszinuációban részesíteni.

Miért nem arról nyilatkozott a Hungária filmszínház igazgatósága, hogy hova tűnt el az öles plakátokon meghirdetett és beígért egyik híradó és miért nem kezdték meg az előadást a kitűzött időben.

Ezek után joggal kérdezhetjük, ki vezette hát félre a közönséget, mi, vagy a »Hungária« a plakátjain.

Ha pedig a Hungária filmszínház igazgatósága nem bírja a kritikát, akkor állandóan és mindennap csak a »*Nebántsvirágot*« adja.

Ami pedig a hirdetés felhánytorgatását illeti, hát leszögezzük, hogy az nem a mi érdekünk, hogy a Hungária mozgó hirdetése lapunkban megjelenjék, hiszen megélünk anélkül is, hanem éppen a Hungária mozié. Ugyanis a közönség elvárhat annyi előzékenységet tőle, hogy mikor a drága helyárakat szedi, akkor a legelterjedtebb helyi lapban is közli a műsorát. Ha ezt nem érti meg, akkor a mozilátogató közönséggel szemben követ el udvariatlanságot és figyelmetlenséget.

Általános és elvi szempontból pedig nekünk a multban is megvolt a véleményünk arról az eljárásról, hogy néhány száz pengővel leállítanak engedélyeseket és azok révén jutnak nem is debreceni lakosok helyi moziengedélyhez. *Megvan a véleményünk a mozik tröszösítéséről is, melyet pedig kifejezetten tilt a vonatkozó belügyminiszteri rendelet.* Régi álláspontunkhoz híven kifogásoljuk, hogy egyes kiváltságosak jutnak *mozihitbizományokhoz*, ahelyett, hogy *például a város kapna moziengedélyt, melynek gyakorlása révén származó haszonból támogatná az amúgy is szorongatott magyar színikultúrát, vagy a nyilatkozat-háborúban olyan kiváló engedményesek helyett az arra jobban rászorúló HONSz, a hadirokkantak egyesülete kapna moziengedélyt.* No, de lesz még alkalmunk erről szót ejteni és az illetékeseket felvilágosítani arról a *mozidzsungelről*, melynek érdekessége minden *dzsungelfilmet* felülmul.

Ki akar nyugdijas, tisztességes keresetet biztositó állást?

MEGBIZHATÓ,

élelmes, ügyes, szorgalmas férfiak, asszonyok, nagyobb fiuk és leányok tisztességes keresethez juthatnak. Biztos megélhetés. — Öregség vagy rokkantság esetén nyugdij. Jelentkezzenek a kiadóhivatalban.

Ehhez a hirdetéshez már nem is kell sokat hozzátenni. Aki napi pár órai munkával meg akarja keresni kenyerét, nem szeret másra szorulni, ha olyan állást akar, amelyikből nem helyezik soha B. listára, amig tisztességes, el nem bocsátják, az még ma jelentkezzék lapunk kiadóhivatalában.

Azonnal állást adunk. Olyan keresetet, amely megbecsülttté teszi. Ujságkézbesitőkre, uccai ujságárusitókra mindig szükség van. Ha valakinek másutt állása, vagy keresete van, de nincs egész nap elfoglalva, remek mellékkeresetre tehet itt szert, mert már a kora reggeli, vagy délelőtti órák felhasználásával is szép összeget kereshet havonként.

Akárki ne jelentkezzék! Csak tisztességes és becsületes embert veszünk fel! Nem baj, ha idősebbek is. Pár évi szolgálat után csinos kis nyugdijat kapnak az ujságárusitók. Máris sokan élvezik a becsületes munka jutalmát: a nyugdijukat.

A debreceni köztemetőben 12.000 már a halottak száma

A temetőben 72.000 sirhely van
Tavaly többen haltak meg, mint az idén.

A debreceni köztemető az egyedüli az országban, mely erdőben létesült és a sírokat évszázados tölgyek alá ássák. A temetőt úgy osztották be, hogy 30 év alatt telik meg ha évente 2400 temetést számítanak. Ez a szám azonban nem telik be, mert még mindég alatta maradt az eltemetettek száma a 2400-nak. Ezért arra számítanak, hogy csak 33 év mulva kezdik meg az új temetéseket a most még friss sírhalmok helyén. A rend ugyanis az a köztemetőben, hogy 30 év mulva felássák a régi sírokat és a csontokat vagy tömegsíba temetik el, vagy elégetik, ha akkor már üzemben lesz a kramatórium. Az így újra felszabadult területen kezdik meg a temetést ismét.

A köztemetőt 1932 július 15-én nyitották meg és azóta már 12.000 a halottak száma. Egy egész kis várost népesítene be tehát azoknak a száma, akik a köztemetőben találtak örök nyugvóhelyet 1932 nyara óta.

A temetőben pontos kimutatást készít a gondnoki hivatal, mert nagy üzen, ma már a temető évi 95.000 pengős költségvetési kerettel dolgozik. Számon tartanak mindenkit és pontosan feljegyzik a könyvekbe, hogy kit, mikor és hova temettek el. A temető főkönyvéből derül ki az is, hogy ez évben csökkent a halálozások száma Debrecenben. Tavaly október első hetében 1822 volt a halottak száma, az idén 1730, tehát 92-vel kevesebb mint tavaly.

A temető gondnoka kijelentette, hogy ez nem jelenti azt, hogy egész évben kevés lesz a halálozás.

— Ugy van az kérem — mondotta —, hogy szüret után térnek nyugovóra, akik arra már megérettek. A legtöbb temetés novemberben, decemberben van és még behozhatják, elhagyhatják a tavalyi számot is.

Bontásból kikerült

épületfa minden méretben, ajtók, ablakok, portálék, üvegfalak, vas és egyéb anyagok — olcsón kaphatók Piac ucca 45.

Hitelbanki bontásnál

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy Tokajvidéki termelői

Bor pincét létesitettem

ahol vevőimet jó boraimból igyekszem olcsó áron kiszolgálni.
Szives pártfogást kérve vagyok tisztelettel

mb. PALOTAY LAJOS
Honvéd u. 31.

Kedden lesz a háborusnóta felismerési verseny az Angol Királynőben

Az Angol Királynő éttermek igazgatósága és Rácz Jancsi, a népszerű prímás által rendezett nótafelismerési versenysorozat harmadik estje zajlik le e hó 12-én, kedden az Angol Királynő kék és fehér termében. Ezúttal a háborús nóták kerülnek sorra. A legszebb háborús műdalok, eredeti katonanóták csendülnek fel Rácz Jancsi és zenekarának muzsikájában.

Már az eddigi nótafelismerési versenyek iránt is nagy érdeklődés nyilvánult meg, de bizonyos, hogy a keddi iránt még fokozottabb lesz az érdeklődés. *Több mint húsz értékes díj van kitűzve, melyeket azok nyerik, kik a legtöbb előadott dalt felismerik.* Asztalrendelésről ajánlatos előre gondoskodni.

Bártók nem engedi, hogy hangversenyét Németország és Olaszország részére közvetitse a rádió

Bartók Béla, a világhírű magyar zeneszerző levelet írt a rádió igazgatóságának, melyben közli, hogy a jövőben hangversenyeit, vagy mikrofon elé vitt műveit ne közvetítsék Németország és Olaszország felé. A rádió igazgatósága ilyen értelemben is határozott. A rádió művészeti igazgatója kijelentette, hogy Bartók Béla szerinte nem politikai okokból határozott így, hanem személyes indokok vezetik.

Tengeri hadgyakorlatot tart a Szovjet

Tegnap kezdődött meg Kronstadt közelében a nagy orosz tengeri hadgyakorlat. Ezen a vörös haditengerészet keleti tengeri sorhajóin, torpedórombolóin és búvárhajóin kívül katonai hidroplánok is résztvesznek. *Vorosilov* tábornagy, hadügyi népbiztos is megtekinti a tengerészeti hadgyakorlatot, aki több vezérkari tiszt kíséretében pénteken Kronstadtba érkezett.

Gyümölcsfa, Rózsa, Díszfa, Díszcserje. Evelő virág, Szőlővessző kapható, Nagyban is megrendelhető.

UNGHVÁRY JÓZSEF CEGLÉDI FAISKOLAJÁNAK

DEBRECENI LERAKATABAN

Bejárat Bethlen-u. 14 szám helyett

GARAY-UICA 5 SZ. ALATT.

Egyedüli megbizott
Kocsák György

KELLER uri-divat uj helyisége Piac u. 50. Megyeháza mellett

Bejelentette az anyakönyvi hivatalban saját halálát s ugy szökött meg a sebészeti klinika sikkasztó portása

Budapesten elfogták Balogh Bélát és Debrecenbe hozzák.

A »Debreczen« részletesen beszámolt arról a sorozatos sikkasztásról, melyet Balogh Béla, a sebészeti klinika egyik portása követett el.

Balogh Bélának meghatalmazása volt, hogy a klinika egyes tisztviselői, tanársegédei és orvosai címére érkező pénzt felvegye a postástól. Ezeket a pénzeket sikkasztotta el a megtévedt ember, hosszabb időre visszamenőleg. A sikkasztásokat úgy leplezte, hogy az újabban érkezett pénzküldeményekből mindig fedezte a régiek egy részét.

Az ügyet az pattantotta ki, hogy egyik tisztviselőnő nagyobb összegű pénzt kapott Józsáról s ezt levélben is tudatták vele.

A levelet megkapta, a pénzt azonban nem. Erre kérdőre vonta Balogh Bélát, aki tagadta, hogy a pénzt felvette volna. Mikor azonban a tisztviselőnő a professzornak jelentést tett az esetről, Balogh Béla megszökött. Ezután megtették ellene a bűnvádi feljelentést s a debreceni rendőrségen Kovács Gusztáv detektív vezette a nyomozást a páratlanul vakmerően végrehajtott sikkasztások ügyében.

Szökése előtt azonban Balogh Béla egyedülállóan furfangos trükkhöz folyamodott.

A sikkasztó egyetemi alkalmazott, hogy multjától szabaduljon, elhatározta, hogy bejelenti halálesetét az anyakönyvi hivatalban. A sebészeti klinikának e célra szolgáló bejelentő ívén minden adatot gondosan kitöltött. Beírta nevét, életkorát, Eötvös ucca 12. számú lakáscímét s a halál napjául 1937 szeptember 23-át jelölte meg. A halál okát pedig szívbénulás, gennyes vakbélgyulladásban tüntette fel.

A halálesetet bejelentő ívnek, mely teljesen olyan volt, mint amilyenen a sebészeti klinika a haláleseteket az anyakönyvi hivatalnak be szokta jelenteni, Balogh Béla aláhamisította dr Schmidt Lajos egyetemi magántanár nevét.

A bejelentést elvitte az anyakönyvi hivatalhoz, ahol beíratta a saját halálát. A hivatal valóban szabályszerűen bevezette, hogy Balogh Béla szeptember 23-án meghalt. Ekkor a tettes már útban volt Budapest felé.

A nyomozó hatóságok az első napokban azt hitték, hogy *a sikkasztó egyetemi alkalmazott Románia felé szökött, mivel Balogh odavaló, zilahi születésü.* Később azonban megállapították, hogy a tettes nem lépte át a határt és körözést adtak le az egész országban Balogh pontos személyleírásával. *A rádiókörözés alapján csütörtökön Balogh Bélát elfogta a budapesti rendőrség és értesítette a debreceni kapitányságot. Egyik detektív szombaton már Budapestre is utazott s az esti órákban Debrecenbe hozták a sikkasztó klinikai portást,* akinek kihallgatását Kovács Gusztáv detektív megkezdi.

A tizedik debreceni kasszafurást a Nyugati uccán követték el

A póruljárt tettesek mindössze három pengőt találtak a páncélszekrényben.

A kasszafúró társaság, mely az utóbbi időben Debrecenben sorozatosan követi el bünselekményeit, tegnap éjszaka a Nyugati ucca 12. szám alatt lévő Feldmann féle terménykereskedésbe tört be.

A tettesek, akik a nyomozás eddigi adatai szerint autón járnak városról, városra, az esti órákben behatoltak a terménykereskedés padlására. Ott húzódtak meg, míg a ház elcsendesedett és nyugodtan munkához foghattak. Ekkor falbontó szerszámokkal a padlásról ki bontották az üzlet mennyezetét s utána kötélhágcsókkal leereszkedtek az üzlethelyiségbe. A nyomok világosan mutatják, hogy a betörők legalább négyen lehettek, mert a kötéllétrát fent ketten tartották s mikor társai leereszkedtek a terménykereskedés irodájába, egyikük azután is a padláson maradt őrködni.

A tettesek az irodahelyiségbe behatolva pénz után kutattak. Kibontották az íróasztal fiókjait, az üzleti könyveket és leveleket szétdobálták. Miután pénzt nem találtak, hozzáfogtak a sarokban álló páncélszekrény megfurásához. Ezuttal is elektromos olvasztóval dolgoztak s sikerült a páncélszekrény falán két hatalmas részt vágniuk. Ezen benyulva kinyitották a kasszát, azonban csak három pengő aprópénzt találtak benne, mivel a tulajdonos okulva az utóbbi időben sűrűn elkövetett kasszafúrásokon, a pénzt minden este magával yitte.

A betörést a reggeli órákban fedezték fel. Nyomban megtették a feljelentést a rendőrségre, ahonnan Császár Péter főcsoportvezető vezetésével Szabó Gyula rendőrkapitány, bűnügyi osztályvezető utasítására több detektív szállt ki s megállapították, hogy a rózsaalakú kasszafurás teljesen azonos technikával van végrehajtva, mint a többi debreceni páncélszekrényfurások. A nyomozás erélyesen folyik.

Diszdoktorok avatása a debreceni egyetemen

A debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem október 15-én, pénteken déli 12 órakor az egyetemi központi épület aulájában közgyülést tart, melyen az egyetemi tanács dr *Preisz Hugó* és dr *Buday Kálmán* ny. egyetemi ny. r. tanárokat az orvostudomány honoris causa doktoraivá avatja.

Az egyetemi közgyülés rendje: 1. Himnusz. Énekli a Kollégiumi Kántus. 2. Dr Csikesz Sándor, a református hittudományi kar ny. r. tanára, ezidei rektor magnificus jelentése. 3. Ünnepélyes doktoravatás. Végzi: dr Neuber Ede, az orvostudományi kar ny. r. tanára és ezidei dékánja. 4. Dr Csikesz Sándor ezidei rektor magnificus üdvözlő beszéde és a honoris causa doktori oklevelek átadása. 5. A felavatott honoris causa doktorok beszéde. 6. Dr Csikesz Sándor ezidei rektor magnificus zárószavai. 7. Szózat. Énekli a Kollégiumi Kántus.

Egy évi börtönre ítélték, mert fojtogatással akart pénzt szerezni a mulatozáshoz

Kozma Lajos földmüves nagy mulatozást rendezett a kocsmában és mikor minden pénze elfogyott, elhatározta, hogy pénzt szerez a további mulatozáshoz. Késő éjszaka bemászott özvegy *Székely Károlyné* lakására, tudta, hogy pénze van az öreg asszonynak és követelte a megriadt özvegytől, hogy adjon pénzt a részére. Székelyné nem adott pénzt, mire Kozma Lajos az ágyban fekvő özvegyet fojtogatni kezdte. A nagy sikoltozásra felriadt az özvegy cselédje, Lisztes István, aki gazdája segítségére rohant. Dulakodni kezdtek, melynek során Kozma késével megszúrta Lisztest és elmenekült a házból.

A debreceni törvényszék elitélte Kozmát egyévi börtönre. Az ítéletet a tábla *Barankay*-tanácsa indokainál fogva helybenhagyta.

Divatszövetet, selymet olcsón nagyválasztékban a KLEIN Divatházból.

Jó minőségü ruhaszövet divatszinekben	1.98	Cloqué, délutáni ruhára	1.98
Gyapju ruhaszövet	2.46	Crépe satin uj szinekben	2.88
Angóra divat ruhaszövet	2.40	Szintartó düftin	1.68
Gyapju kabátkelme 140 cm. széles fekete és barna szinekben	5.90	Düftin, pongyola mintákban	1.98
Divatszövésü kabátszövet divatszinekben	9.80	Szintartó flanell pongyolára	1.35
Marocain uj szinekben	1.98	Matlassé, pongyolára, szép mintákban	1.68
Divatselyem délutáni és estélyi ruhára kiváló minőségü müselyem fonálból	3.50	Kelengyevászon, olcsóság	1.15

Divatkülönlegességek

Eredeti angol és francia kabát, kostüm és ruhaszövet ujdonságok, selyembársonyok nagy választékban olcsó árak mellett.

Férfiszövetek

Eredeti angol és kiváló hazai minőségekben, nagy választékban, olcsó áraken.

METEOR MOZI MUSORA

Vasárnap: 3—5—7—9 órakor! MAGYAR FILM! „Dunaparti randevu". Ezenkivül: Halálvölgy banditái.

Lichtmann Dixi Trapez Mont-Blanc **Márkás cipők** kaphatók minden minőségben és kivitelben **Mandel Lipót R. T.** Tartós kényelmes megbízható ízléses

Nem vagyunk hitelszervezeti tag; készpénz fizetésnél 5 százalék engedményt kap. Kezelési illetéket nem számítunk.

A Csokonai Színház heti műsora:

Október hó 10-én, vasárnap délután **Sárgapitykés közlegény.** Bérletszünet.

Október 10-én, vasárnap este: **Nótás kapitány.** Bérletszünet.

Október 11-én, hétfőn este: **Vihar az Egyenlítőn.** B bérlet.

Október 12-én, kedden este: **Huszár kisasszony.** C) bérlet.

Október 13-án, szerdán este: **Illatszertár.** A) bérlet.

Október 14-én, csütörtökön este: **Illatszertár.**

Október 15-én, pénteken este: **Gólya szanatórium.** Prömier bérlet. Csak feinötteknek.

—=—

Színházi iroda jelenti:

Közönségünk megbecsülésének igyekeztünk legmélyebb tanújelét adni akkor, amikor a színházi hírszolgálatban eddig szokatlan teljes és nyílt őszinteséget honosítottuk meg a kommünikéinknek. Ennek az őszinteségnek a szellemében jelentjük, hogy amig a **Bánk bán** csak a mérsékelt számú és komoly kevesek érdeklődése mellett került szinre, a **Sárgapitykés közlegény** pedig a népszerűbb szórakozások barátjait hódította meg.

VIHAR AZ EGYENLITŐN

egyetemes elismerést váltott ki a közönség minden rétegéből. A Halasy Mariska monumentális és ezerszínű alakítása köré teljes művészi összhangban illeszkedő kitünő együttes zavartalan élvezetet biztosított úgy a legkényesebb színházi inyenceknek, mint a közönség legszélesebb rétegeinek. — Igazolva látta a színház azt a törekvést hogy az együttes összmunkájára fektesse a fősúlyt és elértük vele azt, hogy színházi évünk igazi évadkezdő esemé nyét a **Vihar az Egyenlítőn** sikere jelenti. Természetesen a darab ezután is állandóan műsoron marad.

Az igazi magyar operett-daljáték legendás hangulatát hozza vissza a **Nótás kapitány** vasárnap esti előadása. Hétfőn a nagysikerü **Vihar az Egyenlítőn,** kedden egy új és igen mulatságos katonaoperett

A HUSZÁRKISASSZONY

kerül szinre a színház teljes operett együttesével. Ugyancsak újdonságnak számit László Miklós vidám és érzelmes vigjátéka, az

ILLATSZERTÁR,

amely Budapesten 100-as előadásokban évadsikere volt.

Csütörtökön a katonazenekar ezrednapja miatt az **Illatszertár** ismétlődik és pénteken egy szabadszájú, nevettető pezsgőzenéjü slágeroperett kerül szinre Kellér—Szilágyi és Eissemann operett bohózata, a

GÓLYASZANATÓRIUM.

Igen tisztelt bérlőim figyelmébe!

Hétfőn: B) bérlet 2. sz. Kedden C) bérlet 2. szám. Szerdán A bérlet 3. sz. Pénteken prömier bérlet 3. számban.

Szerdán, e hó 13-án lesz a Békessy Béla Vívó Club ünnepélyes évad nyitó párbajkardversenye

Mint már jeleztük, a Békessy Béla Vívó Club újonnan átalakított és modernizált Simonffy utca 1/c alatti termeiben a vívó- és klubélet már megkezdődött. A sportkedvelő és vívás után érdeklődő nagyközönség részére pedig Debrecenben eddig még nem látott párbajkardverseny keretében mutatja be termeit.

A klub vezetősége ezen ünnepélyes megnyitást használja fel arra, hogy a sajtónak és a közönség vívás iránt érdeklődő hatalmas táborának az egyesület működését és vívás propagálása céljából történő fáradhatatlan munkásságának eddigi eredményét bemutathassa, ezért a fél 7 órakor kezdődő háziversenyre az érdeklődőket szívesen látja a vezetőség. Belépődij nincs.

Az évekkel ezelőtt eltávozott klub bajnokai közül egyesek ismét visszakerültek Debrecenbe s mint az egyesület tagjai ezen évadnyitó versenyen az időközben felerősödött fiatal generációval veszik fel a versenyt s igy az érdeklődőknek alkalmuk lesz gyönyörködni az ország vidéki egyesületei közül a legerősebb vívóklub versenyzőinek küzdelmeiben.

A verseny befejezése után a bajtársi szellem ápolása céljából a klub társalgó termében társasösszejövetel lesz. (o)

Vendégei

dicsérni fogják a konyháját, ha a husokat

Bőde husüzeménél

szerzi be.

Csapó u. 8. Kossuth u. 55.

Megint kötvénysibolókat lepleztek le

A valutarendőrség emberei két hónapig nyomoztak Lausanneban, ahol Grossz Nándor volt pesti tőzsdés lakik, aki milliós valutázás után szökött külföldre. Megállapították a detektívek, hogy Grossnak a társa, Beke Rózsi divatszalontulajdonosnő is Lausanneban tartózkodik és kötvénysibolással foglalkoznak.

Beke Rózsi a napokban visszatért Budapestre és a Nemzeti Banknál zárolt pengő számlát akart felszabadítani. A detektívek, akik nyomon követték, megállapították, hogy az igazolása hamis és elfogták. Bevitték a fogházba, kihallgatása folyik.

Ezuton értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy

kályha raktáramat

Könyök u. 5. sz. alól HATVAN U. 4. SZ. alá (Posta palotával szembe) helyeztem át. — Szives pártfogást kér Laczkó Lajos cserépkályhás.

Tisztujitó nagygyüles a bölcsészettanhallgatók „Arpád" bajtársi egyesületében

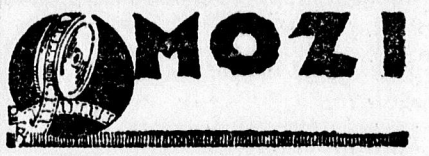
A bölcsészettanhallgatók »Árpád« Bajtársi Egyesülete most tartotta meg tisztújító nagygyülését dr *Tankó Béla* magister, prorektor elnöklése alatt. Az egyesület új vezérévé Giday Endre lb-t, egyetemi gyakornokot választották meg. A többi tisztségekre a következő bajtársak választattak meg: adm. alvezér: Donga Sámuel lb., tanárjelölt, kultúrális alvezér: Lovas Rezső lb., tanárjelölt, nádor: Ördögh László lb., egyetemi gyakornok. Gyulaszéki tagok: dr Mitrovics Gyula és dr R. Kiss István egyetemi ny. r. tanárok, patrónusok: Bakó Elemér lb., egyetemi gyakornok, Faragó Tibor dominus bajtárs, egyetemi tb. tanársegéd, Nagy Géza lb., tanárjelölt, számvizsgálóbizottsági tagok: dr Végh József dominus bajtárs, egyetemi tb. tanársegéd, Horvay Livia lb., tanárjelölt, Bacsó Dezső lb., gyak. tanár, főkincstáros: Simon Margit lb., tanárjelölt, kincstáros: Medveczky László lb., tanárjelölt, kincstárőrök: Szücs Gábor lb., Bolváry Ödön lb., tanárjelöltek.

A nagygyülés dr *Tankó Béla* egyetemi tanár zárószavaival ért véget.

Óriási érdeklődés nyilvánult meg az Olasz Intézet tanfolyamai iránt

Az Olasz Intézet évek során oly népszerűvé vált tanfolyamai iránt az idén is óriási érdeklődés nyilvánul meg a debreceni közönség körében. Ezzel kapcsolatban közli az Olasz Intézet, hogy a beiratkozások tovább folynak minden délelőtt 10—12 és délután fél 6—8 óráig. Beiratási díj félévenként kettő pengő. Régi tagok igazolványukat, az újonnan iratkozók pedig fényképüket hozzák magukkal. Az előadások október 18-án, hétfőn pontosan megkezdődnek. (o)

Téli gondját elvetette, ha finom gyapju holmijat Divatkötődében szerzi be. Piac ucca 42

VIGSZINHÁZ:

FEHÉR ANGYAL.

Meghatóan szomorú történet az ápolónő idők hőskorából, amikor még a hatóságok, sőt legilletékesebbek az orvosok is küzdöttek az ellen, hogy nők tanult, szakképzett nők foglalkozzanak hivatásszerüleg beteg ápolással. Annakidején a krimi háborúban vett részt először egy bátor angol hölgy katonai betegek ápolásában és ezzel törte meg a közönyt és azt a bafga felfogást hogy nők nem tudnak helytálló ápolással eleget tenni kötelességüknek.

Erről szól a film igen ügyes mese keretében és ezt a mesét tölti ki Kay Francis nagyszerű alakító művészetével. Ugplátszik, hogy az újabb tengerentúli kosztümös filmek egyre nagyobb gonddal és hozzáértéssel készülnek s ha titkon is, de egy kis propagandát mindig beletudnak vinni a témáikba. Kár, hogy a kisérő műsor nem tud felemelkedni a fődarab értékéhez, mert a nyulfarknyi híradó is a gyöngébbek közül való.

65 cm. széles padlóboritó „Rabaleum" métere . . P 1·95-től

Stortüggöny kézi motivval . P 6·30-tól

Paplan, saját készitésü, tehér vattával . . . . . P 20·50

Szőnyegek, linoleumok, szövet- és mokett sezlontakarók, különleges méteráru függönyanyagok óriási választékban.

Haas Lipót

Linoleum és Szőnyegáruháza

Ferenc József ut 58. szám

Telefon 29—63. Megyeháza mellett.

„Zizi"

szalon

kalap-különlegességei minden igényt kielégitenek. — Rendkivül szolid árak.

PIAC U. 67.

ANGOLBAN MINDENNAP
HALÁSZLÉ, szálkanélküli rán'ott ponty.

Amerika hajlandó résztvenni a kilenchatalmi értekezleten

Pénteken *Mallet* angol ügyvivő felkereste az Amerikai Egyesült Államok külügyminiszteriumát, ahol megbeszéléseket folytatott a kilenchatalmi értekezlet esetleges összehívása kérdéséről. *Hugh Wilson* külügyi államtitkár kijelentette az angol ügyvivő előtt, hogy az Egyesült Államok hajlandó résztvenni egy ilyen értekezleten.

Az amerikai napilapok még mindig nem tudtak napirendre térni Roosevelt elnök csikágói beszéde fölött. Nap-nap után vezető helyen foglalkoznak az elnök beszédében jelzett fegyverkezési tervekről. A legújabb jelentések szerint az óriási fegyverkezés már meg is indult. Azon óriási megrendelések között, melyet a hadügyminiszterium tett az amerikai gyárakban, van tizenhárom »csodarepülőgép« is. Ezek a repülőgépek valóságos légi erődök. Az óriási bombavetőgépek súlya 50 tonna és egyenként 1500 lóerős motorral vannak ellátva. Akciórádiusuk 1300 kilométer.

A német kormány elutasitja a kilenchatalmi meghivást

Páris, okt. 9. A Temps genfi jelentése szerint Berlinből érkező hirek alapján ma már csaknem biztosra vehető, hogy **a német kormány elutasitja azt a meghivást, amelyet a kilenchatalmi szerződés aláirói hozzá fognak intézni.** Genfi olasz körökben ugy tudják, hogy az olasz kormány magatartása ebben a kérdésben azonos lesz a német kormány magatartásával.

Közelesen folyósitják az önállósitási kölcsönöket

Tanácskozás volt tegnap délben a miniszterelnökségen *Darányi Kálmán* miniszterelnöknél. *Hóman Bálint* kultuszminiszter, *Fabinyi Tihamér* pénzügyminiszter és *Keresztes-Fischer Ferenc*, a Pénzintézeti Központ elnöke vett részt ezen a tanácskozáson.

Ismeretes, hogy a kormány kétmillió pengővel Nemzeti Önállósitási Alapot létesitett kezdő egzisztenciák megalapozására. A kétmilliós alap kölcsönöket folyósit főiskolát és egyetemet végzett fiatalok számára, akik önálló egzisztenciát akarnak teremteni. A kérvények elbirálásáról és a kölcsönök folyósításáról a Nemzeti Önállósitási Tanács dönt, amelynek elnöke *Keresztes-Fischer Ferenc*.

A mult hónapokban befutottak a kérvények a Nemzeti Önállósitási Tanácshoz, amely több ülésen foglalkozott a kérvények elbirálásával. Most közvetlen küszöbön áll a kölcsönök folyósitása és a tanácskozás arról döntött, hogy milyen keretek között használják fel az alap keretében rendelkezésre álló összegeket a kölcsönök folyósitása során.

Készül a nyugdijreform

Tanácskozások a reformról a pénzügyminisztériumban

Az elmult héten a pénzügyminisztériumban beható tanácskozások folytak arra nézve, hogy mikért lehetne az állami nyugdíjterheket csökkenteni. Ezeken a tanácskozásokon minden minisztérium képviseltette magát. A kifejlődött eszmecseréknek a három év előtt elejtett nyugdíjtervezet az alapja. A Gömbös-kormány akkoriban széleskörű nyugdíjreviziót akart keresztülvinni. Ilyen értelemben készitették el a nyugdíjtörvényjavaslatot, melyet később megváltoztatatk és csak a kényszernyugdíjazási intézkedéseket és a nyugdíjasok lakáspénzére vonatkozó előírásokat léptették életbe.

A minisztériumi tanácskozások során most Jakab Oszkár államtitkár felhivta a minisztériumok kiküldötteit, tanulmányozzák át ismét a három év előtt félre tett terveket és terjesszék elő véleményüket arra vonatkozólag, milyen módozatok mellett tartják most megvalósithatónak az akkori elgondolásokat?

A tárgyalás alatt álló nyugdíjtervezet fontosabb intézkedései a következők: Elsősorban arról van szó, hogy a közalkalmazottak csak tizenötévi működés után szerezhetnének jogot nyugdíjra. Az eddigi rendelkezések alapján már tizévi működés után kiutalják az ellátási díjakat. Az új tervek szerint tizenöt éven alul a szolgálatból kiváló alkalmazottak részére végkielégitést engedélyeznének. Az igényjogosultság határidejének felemelésével a nyugdíjkiszámitási alap is megváltozna. Eddig a köztisztviselők tizévi szolgálat után a tényleges fizetés negyven százalékát kapták, azonfelül pedig a nyugdíjösszeg évenként két százalékkal emelkedett. A reformtervek megvalósulása esetén tizenötévi tevékenykedés után kapnák a fizetés negyven százalékát, azután évenként másfél százalékkal növekedne a nyugdíjösszeg, oly módon, hogy a legmagasabb nyugdíjilletmény, amit tisztviselő kapna, legfeljebb a tényleges járandóság kilencven százaléka lehetne.

Ezt a kilencvenszázalékos elvet már megvalósitották a lakáspénzek megállapitásánál. Ugyanezen az alapon akarják most a nyugdíjösszegeket is megszabni.

A másik fontos intézkedés lenne a tervezett törvénynek a korhatár előirás módositása és a szolgálati idő meghosszabbitása. Jelenleg a főiskolás tisztviselők 35 évi, a többi tisztviselők pedig 40 évi szolgálat után mehetnek nyugdíjba. Ezeket az előirásokat úgy akarják módositani, hogy a főiskolás hivatalnokoknak 37, a többi alkalmazottaknak 42 esztendeig kell szolgálni. A korhatár megváltoztatásánál az a terv, hogy ezentúl nem 65 éves korban, hanem csak 67 életévük betöltésével kérhetik nyugdíjazásukat a közalkalmazottak. A birákra és egyetemi tanárokra előirt 70 esztendőt 72 évre akarják meghosszabbitani. A fiatalabb tisztviselőözvegyekkel szemben bizonyos megszorításokat terveznek. Az a tisztviselőözvegy, aki férjénél harminc évvel fiatalabb, nyugdíjban nem részesülhetne. Husz-harmincévi korkülönbség esetén az eddigi nyugdíj felerészét utalnák ki az özvegyek részére. Ha 20 évnél kisebb a korkülönbség, akkor megkaphatják a rendes összeget. Az árvagyermekek illetményének megállapitásánál szintén alkalmaznák ezeket a korlátozásokat. Vagyis: a férjénél 30 évvel fiatalabb tisztviselőözvegy gyermekei nevelési járulékot nem kaphatnának.

Ezeket a tervezett intézkedéseket valamennyi nyugdíjas tisztviselővel szemben érvényesitenék. Tehát nem csak azok kapnának az újszerű kiszámitási módozatok alapján nyugdíjat, akik ezután hagyják ott a szolgálatot, hanem azok az idős hivatalnokok is, akik a törvényerőreléptetésének idején már nyugdíjban lesznek. A lakáspénzek leszállitásánál is visszaható erővel léptették életbe az 1934. évi I. törvénycikk rendelkezéseit. Ugyanezt az érvényesitési elvet szándékoznak alkalmazni az új nyugdíjtörvény végrehajtásánál is.

Modern gumifüzők
prima minőségben
Schön Sándornál
Piac-u. 14. Csapó u. sarok

Eden és Sztojadinovics tárgyalása Magyarországról

London, október 9. A *Daily Telegraph* diplomáciai levelezője szerint Sztojadinovics jugoszláv miniszterelnök londoni látogatása során Eden angol külügyminiszterrel a nemzetközi helyzet különböző vonatkozásairól fog tanácskozni.

Anglia főként azt óhajtja megtudni, *haladt-e a Jugoszlávia és Magyarország közti viszony javulása?* Két héttel ezelőtt úgy látszott Genfben, hogy haladást sikerült elérni a Csehszlovákia, Ausztria, Magyarország és Jugoszlávia közti megegyezés irányában. Ez a haladás mégis nagyobb lehetett volna, ha nem aggasztanák a román kormányt a jövő hónapban tartandó választások.

Maxim
PETROLEUM GÁZLAMPA
1 liter petroleummal 27 órán át VILÁGIT

Több fény
Jobb világitás
Kevesebb költséggel
hófehér, napfényszerű világitás
1 órára 1 fillérbe kerül
100 gyertyafénnyel.
Vigyázat!
a Maxim lámpát — mert jó — utánozzák
Kérje 23. sz. árjegyzéket.
Ardó Izzóset világitási szaküzlet Budapest, VI. Vilmos császár út 45
Debreceni megbizott:
ifj. Seress József, Debrecen, Kassa u. 29. (13 ajtó)

Felhivás a háztulajdonosokhoz

A burkolási járulékok újabb kivetésének kikézbesitése folyamatban van. Az egyes határozatok ellen a kézbesitéstől számitott 15 nap alatt lehet fellebbezni. *Egyesületünk mozgalmat indított a sérelmek orvoslása iránt.* Felhivjuk a burkolt uccák háztulajdonosait, hogy a kivetések felülvizsgálása és a mozgalomhoz való csatlakozás végett egyesületünk irodájában (Ferenc József út 28/c. szám I. emelet) minden szombaton, kedden és csütörtökön délután 4—6 óra között jelentkezni szíveskedjenek. *Debreceni Háztulajdonosok Egyesülete.* (:)

Ismét itt az alkalom!
Ezer és ezer ember nyert már
osztálysorsjátékon!
Ma majdnem mindenki vesz osztálysorsjegyet, mert kis összeggel nagy vagyont nyerhet!
Október hó 16-án kezdődik
az új sorsjáték, nagyon ajánlatos, rendeljen egy sorsjegyet bármelyik főárusitónál, mert akkor
máról holnapra gazdag lehet!
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben
700.000
vagy
500.000
Jutalom:
400.000
Főnyeremények:
300.000
100.000
86.000 sorsjegy 43.000 nyeremény.
A nyeremények összege
9,520.000 pengő
Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos ára

Negyed	Fél	Egész
3½ pengő	7 pengő	14 pengő	28 pengő

Az összes főárusitóknál, kik feltétlen titoktartást is biztositanak.

Férfi kozmetika!
Kenje fel ujjával vékonyan az arcra a Hezolite-Rapid gyorsborotvakrémet és minden további várakozás nélkül borotválkozhat. — Nem kell az arcbőrét percekig dörzsölni, mert a Hezolite-Rapid arcápoló gyorsborotvakrémmel víz, szappan és ecset nélkül egy perc alatt tökéletesen borotválkozhat, utána nem ég és nem pattan fel az arcbőre, megszűnik az arcbőr száraz felkapartsága és arca bársonyosan üde lesz. Próbadoboz 24 fillér. ezt is visszatérítem azután eredeti doboz vagy tubus vásárlásánál. Kapható minden szaküzletben és a készitő: Dr. HOLCZER vegyész illatszertárában, Budapest. VI., Teréz-körút 8. szám.

Mátkapároknak és ujházasoknak
Sok szerencsét kívánnak legolcsóbb beszerzési helyeink:

NŐIRUHÁK, KABÁTOK a legolcsóbban kaphatók GRÓSZ JENŐ DIVATÁRUHÁZÁBAN. PIAC-UTCA 51.

Jóra, olcsón ASZMANN úridivatcikkei.

Fényt és hangulatot visz otthonába, ha GULYÁS CSILLÁR- RÁDIÓ SZAKÜZLETÉBŐL VÁSÁROL. PIAC-U. 59. TELEFON: 52-19

KONYHAEDÉNYEK ET TÓTH GYULÁTÓL Városházépület.

KÖZSZÜKSÉGLETI CIKKEK JÁTÉKOK Kántor Ernő és Tsa NÁL VÁROSHÁZEPÜLET

NE FŐZZÖN OTTHON olcsóbb, izletesebb a SZABÓ FÉLE MAGYAR KONYHA · SAS-UTCA 3.

Gyomron át sziwhez az ANGOL KIRÁLYNŐ vezet.

KEZTYŰT FŰZŐT SCHÖN SÁNDORTÓL PIAC-U. 14. CSAPÓ-U. SAROK

Piac-u. 37. Finomkülönlegességek Magolcsai Nagy Sándornál

Kézimunka fonal olcsóbban a legolcsóbb PIKÓnál KOSSUTH-U. 4.

GOMBTÓL Minden megtalál KONTSEK KORNÉL divatházában KOSSUTH-U. 1.

SZŐNYEG, ÁGYTERITŐ, Függöny A LEGOLCSÓBB HORN REZSŐNÉL KOSSUTH-U. 19.

SZLIUKA ISTVÁN szikvizgyár „CSOKONAI" ÁSVÁNYVIZ BIZOMÁNYOS TELEKI-U. 100. TELEFON: 21-11. SZ.

Legszebb esküvői és alkalmi frizurák RAMMINGERNÉL SZENT ANNA-U. 10.

Fűszer-, gyarmatáru és háztartási cikkek KONTSEK GEZÁNÁL

Művészi fényképek leszállított árban. Takarékosság könyvecskére is TÖKES ILONA MŰTERMEBEN · CSAPÓ-U. 1.

KOSSUTH-U. 2. TELEFON 17-61 IBOLYA VIRÁGCSARNOK ÚJ IZLÉSBEN ÉS OLCSÓSÁGBAN VEZET

LEGNAGYOBB Uridivat és kalapraktár WERNER PIAC-U. 70.

TORTÁKAT SÁNTHA KÁROLYTÓL HATVAN-U. 1.

Sántó Zsigmond kárpitosmester bútorcsarnoka Piac-u. 81.

Pénz nélkül boldogság nincs, keressen fel a KÖLCSÖNÖS SEGÉLYZŐ EGYLETET. KOSSUTH-U. 8

JEGYGYŰRŰK, JEGYEKSZEREK legnagyobb választékban HALÁSZ ékszerésznél

Férfiszövet különlegességek rendkívül olcsó árban kaphatók MIKÓ POSZTÓKERESKEDŐNÉL PIAC-U. 4.

Legízletesebb marhahúsok és ételek ROZSA VIRÁGCSARNOKBAN Kossuth-u. 3.

ILLATSZEREK kölnik, pudrek PAPP LAJOS illatszertárából Kossuth-u. 1.

BÉRAUTÓT elegáns kocsit elfogyásra, esküvőre kerentálóre SZIKSZAYTÓL rendelem. FERENC JÓZSEF UT 42. TELEFON: 12-45

Mint egy nagyáruházban, nálunk mindent megtalál.

Vigyázzon On is a pénzére. Sok pénzt megtakarit, ha őszi férfi és fiu ruha, valamint felső kabát szükségletét nálunk szerzi be.
Készittesse ruháit elsőrendü uri szabóságunkban
Bergmann és Klein
Piac-utca 55. Hungáriaépület.

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

Őszi hangok.

Ne várjatok mostan tavaszi dalt!
Az én jókedvem messze-messze jár:
Mert már hallom a nagy néma sóhajt,
Amelyben búcsút integet a nyár . . .
— Ne várjatok tőlem tavaszi dalt!

Ne várjatok tőlem biztatást még!
— Ki tudja, mit rejt a »ködökön-túl«!
Amikor sir, jajong a maggar ég
Vagy fakó felhők fehér-könnye hull.
— Ne várjatok tőlem biztatást még!

Ne féljetek, eljön az az idő majd;
Hisz az én lelkem folyton-folyt virraszt
S ha borongós kedvem ágain kihajt;
Virágos dalok tarka bokrétája:
— Asztalokra lopom a Tavaszt!

Asztalos Gerzson.

— **Vasárnapi istentiszteleti rend a ref. templomokban.** Nagytemplom d. e. 10 ó. dr. Soós Béla, énekel a Szenci Molnár énekkar, d. u. 5 ó. Szabados László. Kistemplom d. e. 9 ó. dr. Lenc G. Sándor, d. e. 11 ó. Nagy Dezső, d. u. 5 ó. Csánki Gábor. Kossuth u. d. e. 10 ó. Kolozsváry Kiss László, d. u. 5 ó. Tamás Ferenc. Árpádtér d. e. 10 ó. Szenes László, d. u. 3 ó. vallásos ünnepély Erdei Mihály. Ispotály d. e. 10 ó. Molnár Ferenc, d. u. 5 ó. Kulcsár Dezső. Homokkert d. e. 10 ó. Kovács József d. u. 5 ó. Szilágyi László. Kerekestelep d. e. 10 ó. Márki Kálmán, d. u. 5 ó. Becsi István. Wolaffkatelep d. u. 3 ó. Balázs Lajos th. Nyilastelep d. e. 10 ó. Mezey Béla, d. u. 3 ó. Juhász Sándor th. Csapókert d. e. 10 ó. dr Dancsházy Sándor, d. u. 3 ó. Vándor Ernő th. Nyulas d. e. 9 ó. gyermekistentisztelet dr. Farkas Pál. 10 ó. dr. Farkas Pál. Téglaskert d. e. 10 ó. Birinyi János. Bánk d. e. fél 10 ó. Biró Béla. Dombostanya d. u. 2 ó. Halász András. Szepes d. e. 10 ó. Papp Géza. Diószegi ut d. e. 11 ó. Biró Béla. Pallag d. e. 10 ó. v. Szabó Endre. Késélyszeg d. e. 10 ó. Váry László. Szikgát d. u. 3 ó. v. Szabó Endre. Vedresdülő d. e. 10 ó. Rápolthy Árpád. Kunpáihalma d. u. 2 ó. Rápolthy Árpád.

— **Egyetemi istentisztelet.** Vasárnap délelőtt negyed 12 órakor a Kollégium oratóriumában kezdődik meg e félévi egyetemi istentiszteletsorozat. Ez alkalommal dr. Soós Béla lelkipásztor hirdeti az Igét „Szeresd a te szolgatársadat" címmel.

— **Miserend a Szent Anna uccai plébánia templomban és a kápolnákban.** Rendes miserend reggel 6 7 8 9 órakor. Fél 10 órakor nagymise, melyet tart dr Beöthy György apát, szent beszédet mond Faragó László segédlelkész. A további szentmisék kezdete 11 háromnegyed 12 és fél 1 órakor. — Kertségekben: Csapókertben Kummergruber Emil piarista tanár. — Homokkertben: dr Rassovszky Kálmán piarista tanár. — Nyilastelepen: Kiss László segédlelkész. — Auguszta szanatóriumban: Halász piarista tanár. Hajdúsámsonban: Novák Gyula segédlelkész. — Józsán: dr Szabó János s.-lelkész. — Szegényházban: Lengyel László segédlelkész. — Fogházban: Iván János piarista tanár. — Pallagon dr Bátky Miklós piarista rendházfőnök. — Zita árvaházban: Botár Csaba. — Szent László Kollégiumban: Hutay Ferenc. — Klinikán: Béres Endre.

— **Istentiszteletek a görög kat. templomban:** reggel 7 órakor reggeli istentisztelet. — Délelőtt 8 órakor diákmise. — Délelőtt 9 órakor katonamise. — 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Fekete Lajos segédlelkész mondja. — Háromnegyed 12 órakor csendes szentbeszéd. — Délután félnégy órakor rózsafüzér ájtatosság. — Négy órakor vecsernye, utána szentbeszéd és októberi ájtatosság. — Köznapokon az októberi ájtatosság délután hat órakor kezdődik, csütörtökön szentbeszéddel.

— **Az evangelikus templomban** vasárnap délelőtt 9 órakor liturgikus ifjúsági istentisztelet. Prédikál Labossa Lajos. — Délelőtt 10 órakor és este öt órakor gyülekezeti istentisztelet. — Prédikál mindkét alkalommal Pass László. — Délelőtt szórványistentisztelet Nagylétán. Prédikál: Böjtös S.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos utca 23. alatt levő imaházban vasárnap d. e. fél 10-től fél 11-ig prédikáció, délután 6-tól 8-ig vallásos estély vegyeskar és zeneszámokkal. Szerdán este 7-től 8-ig predikáció. Péntek este 7-től 8-ig imaáhitat.

Nézze meg a műfogán az M. W. L. Wipla védjegyet, mielőtt fogorvosa szájába helyezi, kérje el a garancialevelet.

— **Makláry püspök szenteli fel a kunszentmártoni uj ref. templomot.** A Tiszazug központján: Kunszentmártonban épült uj református templomot Makláry Károly tiszántuli püspök október 17-én szenteli fel. Ugyanakor délután missziói nap lesz. A résztvenni akarók folyó hó 12-ig érkezésükről értesitsék Benkő Viktor református lelkipásztort Kunszentmártonban.

— **A vasutasok Szárnyaskerék Önképző és Önsegélyző Egyesület** Hunyadi ucca 9. sz. alatti székházában 16-án este 8 órai kezdettel családias ösmerkedési estélyt tartunk, mely alkalomra ezuttal hivjuk meg érdeklődő tagtársainkat és családtagjaikat. Rendezőség. (:)

— **A Déri muzeum** ma, vasárnap délelőtt 10—2 óráig nyitva. Filléres Gyorsok érkezése miatt belépődij mindenkinek 20 fillér. Boross Jenő amerikai ezredes képajándéka az Ecce homo teremben kiállitva. A Füvészkert u. 2. szám alatti iskolaépületben elhelyezett Thalyszobát bárki megtekintheti, ha a muzeum igazgatóságánál jelentkezik. Belépőjegy 20 filér. A Közmüvelődési Könyvtár 10—12 óráig nyitva.

— **Az Egyetemet és Főiskolát Végzett Nők Egyesületének Debreceni Csoportja** október 19-én délután 6 órakor közgyülést tart.

x **Ács Eta** varrodáját Csapó ucca 1. alá helyezte. Izléses munka. Szolid árak.

KÉPKERET SZENTKÉP KERETEZŐBOLTBAN PIAC U. 89.

Gulyás csillár **Rádió** szaküzletében
PIAC-UTCA 59. Tel.: 32-19.
bemutatjuk **PHILIPS, ORION, EKA és TELEFUNKEN** uj tipusait.
Csillár 2 lg **7·80** pengő, 3+1 ebédlőbe **17·50** pengő.

— **Dr Paulini Béla orvos,** aki kitünő urvezető, Hajduszoboszló és Kaba között az országuton haladt autójával, amikor hirtelen egy kis gyermek az autó elé rohant, amikor a kocsi már csak 15 lépésnyire volt. A sárhányó elütötte és lábát törte a gyermek. Az eljárás megindult az orvos ellen, de a szombati főtárgyaláson beigazolódott, hogy nem terheli gondatlanság és igy dr Paksy István ügyész elejtette a vádat és ezzel megszünt az eljárás.

— **Filléresgyors indul Budapestre** október 17-én a Gyermek- és Családvédelmi Kiállitásra. A jegy ára belépőjeggyel együtt P 5.20. A vonat indul Debrecenből reggel 5.58 órakor, Budapestre érkezik 10.13 órakor, Budapestről indul 23.13 órakor, Debrecenbe érkezik 3.28 órakor. Jegyek kaphatók hétfőn reggel 9 órától a Máv. Menetjegyirodában.

x **A debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete** Sass ucca 2. sz. alatti helyiségében október 15-én uj tánctanfolyam kezdődik. (:)

— **Házassági hir.** Özv. Schwarcz Józsefné örömmel meghivja kedves ismerőseit leányainak, Olgának okt. 10-én délután 4 órakor, Klárinak 6 órakor tartandó esküvőjükre Hatvan u. 47. szám alá.

— **Az Eternit Müvek** lapunk mai számában közölt hirdetésére felhivjuk t. Olvasóink szives figyelmét.

x **Schaff tánciskolájában** a Koronában tizenhatodikán uj tanfolyam kezdődik iparosoknak és kereskedőknek.

— **Eltemették nagy részvét mellett** Komáromi Jánost, a kiváló irót, akit a Kerepesi uti temetőben helyeztek örök nyugalomra. A sirnál Szabolcska László református lelkész mondot bucsubeszédet. Hóman Bálint közoktatásügyi miniszter részvéttáviratot küldött az özvegyhez.

— **Házfelügyelő kartársakat** értesitjük, hogy vasárnap délután 2 órakor az Arany Bika pincehelyiségében taggyülést tartunk a budapesti központi kiküldöttek részvételével, amelyre mindenkit meghivunk. A legujabb lakbérszabályrendeletet és sok fontos aktuális kérdést ismertetni fogunk. A Vezetőség. (+)

— **Vajda István a Gyümölcstermelők Egyesületének igazgatója lett.** A Debreceni Gazdasági Egyesületnek tizenkét és féléven át volt titkára Vajda István, akit megszerettek és becsültek a gazdák. Vajda Istvánt most kinevezték a Gyümölcstermelők Országos Egyesületének igazgatójává és ezért a Gazdasági Egyesület választmánya Vajda Istvánnak egy évi illetménymentes szabadságot adott és hüséges munkájának elismeréséül a főtitkári cimmel ruházta fel. A választmány a titkári teendők ellátásával Zöld János okl. gazdát bizta meg.

uram!
minden igényt kielégitő dús férfiszövet raktárral és nagyon olcsó árakkal várom:
gabányi
férfiszövet üzlete;
piac u. 1.

— **39-es bajtársak szerdán, este 8 órakor tartják összejövetelüket** az Angol Királynőben. Előadást tart Mátéffy ezredes Blozewgorny harcokról. (:)

— **A magyar tüzéremlékmü leleplezése.** A világháborúban hősi halált halt magyar tüzérek emlékművének a leleplezése október hó 17-én lesz Budapesten. Felhivjuk Nagy-Magyarország bármely tüzérezredében szolgált bajtársainkat, hogy az emlékmü leleplezésen jelenjenek meg. Az emlékművön Nagy-Magyarország 24 városa tüzérezredének cimereit örökitették meg. Ugyancsak felhivjuk a nagyváradi 19 és 34 tüzérezredében szolgált bajtársainkat és az elesettek hozzátartozóit, hogy az emlékmü leleplezésen az ezred képviseletében jelenjenek meg. Kérjük tüzérbajtársainkat, hogy megbeszélés végett vasárnap délelőtt 10 órakor a frontharcosotthonban (Piac ucca 36.) megjelenni szíveskedjenek. (:)

— **Asztrógrafológusnő** még néhány napig fogad Rothermere u. 63. sz.

x **Értesités.** Ezuton értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy kályha raktáramat Könyök u. 5. sz. alól Hatvan u. 4. sz. alá (Postapalotával szembe) helyeztem át. — Szives pártfogást kér Laczkó Lajos cserépkályhás.

Meseszép őszi ujdonságok
Lord uridivatnál
Takarékosság tag.

— **A kölcsönkért targoncát eladta és árát elmulatta** Rubi József debreceni lakos, akit sikkasztás miatt vontak kérdőre a debreceni törvényszéken. Pasics Gyula, a károsult elmondotta, hogy egy órára vette kölcsön a targoncáját Rubi, aki ócskavassal kereskedik. A targoncát eladta 12 pengőért és az árát elmulatta. Rubi azzal védekezett, hogy ő már akor sem volt józan, amikor kölcsönkérte a targoncát. A biróság elitélte sikkasztás miatt két hónapi fogházra.

— **Zsarolást követett el a Piac uccán** ifj. Szabó Ferenc napszámos, mert a Hungária palota előtt késő éjszaka megszólitotta Kovács Sándor vidéki földmüves, aki egy csomagot vitt és igazoltatni akarta és csomagját elvinni, mert mint mondotta, abban csempészáru van. A napszámos ugy szerepelt, mint hatósági közeg és annyira erőszakoskodott, hogy Kovács csak dulakodás árán tudott megszabadulni a kezei közül. Segitségére siettek a soffőrök is és elfogták a rendőrök Szabót, akit most vontak kérdőre a debreceni törvényszéken és zsarolás miatt két hónapi fogházra itélték.

— **Uj iparok:** Mogyoróssy László szatócs, Varga Mihály szatócs, Soltész Lászlóné szatócs, Budai Károlyné sz. Bíró Zsuzsánna szatócs, Páll Sándor vendéglő, Sallai Juliánna papirzacskókészítés, Kiss Jánosné bérmérlegelés, Fazekas László hentes és mészáros, Bencze Mihályné sz. Balog Juliánna gyümölcs, burgonya stb. kereskedés.

— **Gyomor- és bélhurut, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomorbélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés** a természetes **„Ferenc József"** keserüvíz használata által — reggelenként felkeléskor egy pohárral véve — igen gyakran rövidesen megszünnek. Kérdezze meg orvosát.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Biró Béla müszerész, leány Anna. Tóth Mihály npsz., leány Mária. Dr Kiss Miklós gimnáziumi tanár, iker Ildikó és Miklós. Vitéz Kálmán István fm., fiú Imre. Nagy Mihály gazdálkodó, leány Mária. Molnár István mozdonyvezető, fiú István.

Házasságok: Szilágyi István lakatos—Buglyó Mária. Balogh Péter kőmüvessegéd—Kristóf Ilona, Bütössi István őrmester—Hámori Mária, Sóvári Péter cipész—Bőr Julia, Farkas József klinikai altiszt—S. Szabó Margit, Lovassy Bálint szabó—Zamodos Ilona, Avasán János asztalos—Simon Margit, Bánk József piaci árus—Kovács Erzsébet, Boros László hentes—Hajzer Róza, Farkas József fm.—Somogyi Erzsébet, dr Kertész Béla ügyvédjelölt—Őri Magda, Móricz Kálmán szerelő—Mészáros Erzsébet, Varga József tisztviselő—Tóth Julia, Bruckner Gyula bádogos—Reiner Katalin, Bangó László MÁV altiszt—Pataki Róza, Kiss Lajos kőmüves—Karai Erzsébet, Magyar Sándor végrehajtó—Vacha Katalin, Gyarmati Gábor csizmadia—Balogh Erzsébet, Miklósi József MÁV npsz.—Pál Mária, Hiripi József asztalos—Patai Margit.

Halálozások: Kurtán Mihályné ref. 28 éves, Derecske. Juhász József ref. 51 éves, Nagyhegyes. Rosenthal Herman izr. 34 éves, Cserepes u. 8. Zsibok Tamás róm. kat. 58 éves, Egyek. Pfaffenhauser Károly róm. kat. 68 éves, Kishegyesi út 38. Hodos Imre ref. 12 éves, Hajdúszovát. Béki Gábor róm. kat. 7 hónapos, Késes u. 46. Siska Imréné ref. 62 éves, Jókai u. 10.

MECSEK SZÁLLÓ
(HOTEL KIKELET)
PÉCS.
Comfortos magasiati üdülőhely.
Francia konyha. Gyermekeknek hizó kúra

— **Megszünt iparok.** Csáki József fuvaros, Erdei Zoltánné sz. Hamza Anna kávémérés, özv. Szabó Józsefné korcsma, Nagy Ferenc szobafestő, özv. Haja Jenőné borbély és fodrász.

— **Üdvözölniök kell egymást a vitézeknek.** Az Országos Vitézi Szék rendeletet adott ki a vitézek kölcsönös üdvözlése ügyében. A rendelet szerint feltétlenül meg kell szünnie annak a helyzetnek, hogy a vitézek egymás között elmulasztják az üdvözlést. Ezért az Országos Vitézi Szék elrendeli, hogy úgy a járási vitézi értekezleteken, mint a vitézi társadalmi bizottságok ülésein ezt a kérddést behatóan tárgyalják. A vitézi jónevelésből és a tekintélytiszteletből folyik, szól tovább a rendelet, hogy a fiatal vitéz idősebb vitézi bajtársát üdvözölje. Hasonló korú vitézi bajtársak előtt az legyen az irányelv, hogy a kezdeményezés az üdvözlések tekintetében még sohasem vállt senki szégyenére, sőt ellenkezően, az az udvarias és lovagias gondolkodás mellett tesz tanuságot. Azt a vitézt, aki a rendelet ellen vét, az Országos Vitézi Szék fegyelmi úton vonja felelősségre.

Elvásott a sarkam-talpam, Ugy nézek ki hogy mát szégyen!
MENJEN GYORSAN A CIPÉSZHEZ PALMÁT s OKMA TALPAT KÉRJEN!

Családi értesitések:

Őry Duci
és
Dr. Kertész Béla
tegnap délben tartották esküvőjüket.

Minden zseblámpába ZSEBI elemet!

x **Naményi Gyorsiróiskolában,** Gépiróiskolában uj tanfolyamok. Államvizsga, állásközvetités. — (Batthyányi 11.)

— **Az Árpád téri egyházrész október 10-i vallásos ünnepélye.** Az Árpád téri egyházrész október 10-én, vasárnap délután 3 órakor az Árpád téri templomban — a Szeretetszövetség céljainak szolgálatában vallásos ünnepélyt rendez. Gyülekezeti ének után bibliát olvas és imádkozik Nagy Sándor s. lelkész. Predikál Erdei Mihály s. lelkész. Szólóéneket adnak elő Nyiry József th. és Kovács Ilonka okl. tanitónő, leányköri vezető, orgonán kiséri Kovács Kálmán ig. tanitó. Szavalnak Püski Imre th. és Porcsin Ilona leányköri tag. Záróimát és áldást mond Márki Kálmán h. lelkész. Minden érdeklődőt szeretettel hiv és vár az egyházrész vezetősége.

3
féle árat ajánlunk,
hogy mindenkit meggyőzzünk olcsóságunkról
Hosszu dublé kabát **17** P
Divatos sötét csikos öltöny mellény nélkül **22** P
Lengyel bunda végig selyemmel bélelve **44** P
az ujonnan á alakitott
Budapesti férfiruhaházban
Csapó-utca 6. szám

Irószerek - Füzetek
Zenemüvek - Hangszeráruk
Hegedü, Brácsa, Celló, Mandolin, Gitár húrok olcsó árban
és nagy választékban kaphatók
Bőhm István
Kossuth-u. 2. (Városháza)

Dankó temetkezési vállalat
Üzlethelyiségemet Piac-utca 28. sz.
(Gambrinus passage) alá helyeztem át
Ekli József

Gyász rovat

Appelshoffer Ferenc, debreceni gőztéglagyár rt. volt igazgatója 72-ik évében elhunyt. Temetése hétfőn délután 4 órakor lesz a Köztemető II/a ravatalozóteréből. Engesztelő szentmise bemutatása hétfőn reggel fél 9 órakor lesz. Temetést Bartha vállalat végzi.

Özv. Kiss Jánosné Faragó Eszter 82. évében elhunyt. Temetése hétfőn délután félhárom órakor lesz Köztemető II/a. ravatalozójából. Temetését Bartha vállalata végzi.

Gerendai Debrecen
Sírkőgyár
Raktár: Hunyadi-utca 14.
Telefon: 30-24 és 19-47.
Gyár: Salétrom-utca 3.
Közvetlen behozatal Svéd- és Olaszországból. Készít sírköveket mindenféle gránitból és márványból, sírboltokat s temetői munkákat legolcsóbb árban. Kérjen díjmentes költségvetést és rajzot.

— **A csapóuccai ref. iskolakörzet** tanítótestülete ma vasárnap délután 3 órai kezdettel a csonkauccai iskola III. osztályának termében szülői értekezletet tart. Tárgy: A gyermek lelke és az ahhoz vezető út — címen előadást tart: Mocsári László igazgató-tanító. 2. A gyermek segélyakció.

— **A Nemzeti Munkaközpontból kilépett munkások** megalapították a Nemzeti Munkás Párt-ot, melynek vezetői most emlékiratot adtak át Bornemisza Géza miniszternek. Hangoztatták, hogy távol áll a csoport minden idegenből importált szélsőségtől és hű marad az alkotmányos nemzeti eszméhez.

— **Egy előkelő bécsi ügyvéd,** dr Reif Rezső felakasztotta magát. Tettét azért követte el, mert meghalt a kisgyermeke.

— **A csapóuccai egyházrész előadásán** színre került „Egy rút kiskacsa története" című darab előadását egyelőre nem ismétlik meg.

— **Gecső Sándorné balesete Párisban** A rádió vasárnap esti műsorának érdekes programpontjaként szerepelt Gecső Sándorné helyszini közvetítése a párisi világkiállításról. A rádió szpikernőjét azonban kisebb baleset érte Párisban s így ez a műsorszám elmarad. Gecsőné csütörtökön este, mikor vacsora után szállójába akart elindulni, a taxi lépcsőjén megcsúszott, elesett és kificamította a lábát. A mentők egy neuillyi szanatóriumba vitték, ahol megállapították, hogy Gecsőné sérülése nem súlyos, de 10—12 napi ápolásra van szüksége.

x **Értesítés.** Üveges, üvegesiszoló- és tükörüzememet Csapó 13. alá helyeztem át. **Stefanszky Gyula.**

— **Marlene Dietrich felvette az amerikai állampolgárságot** és ebből az alkalomból egy német lap éles támadást intézett a filmszínésznő ellen és azt írja, hogy német jellegétől az amerikai társaság teljesen megfosztotta és károsan befolyásolták a zsidók akikkel gyakran érintkezett. A művésznő a támadásra kijelentette, hogy nem érti mi az értelme a támadásnak.

— **Próbékáni megerősítés.** A kultuszminiszter szentpéteri Kun Béla dr egyetemi tanárnak az 1937—38. tanévtartamára, a debreceni tudományegyetem jogi és államtudományi kara prodékánjává történt megválasztását jóváhagyólag tudomásul vette s őt ebben a minőségében megerősítette.

— **Delfin ütközött a „Basilisk" angol torpedórombolóba** és nem érte torpedórombolás, — mondja az angol admiralitás most kiadott hivatalos jelentése. Ez a jelentés nemcsak az angol közvéleményben keltett érthető feltűnést, hanem az egész világsajtóban is. Az eddigi hivatalos jelentések szerint ugyanis az angol hadihajót egy ismeretlen tengeralattjáró támadta meg és egy torpedólövést adott le reá. Most azután az angol admiralitás azt jelenti, hogy nem adtak le torpedólövést a hajóra, hanem valószinüleg egy delfin ütközött a hajóba és ezt a legénység buvárhajótámadásra magyarázta.

x **Vattay Margit** tánciskolájában október 10-én főiskolai kolon kezdődik. Kossuth 11.

— **A párisi nagy áruházak** alkalmazottjai sztrájkolnak, mert a drágasági pótlékot nem kapták meg.

— **Pincebetörők értékes szőnyeget loptak.** Jeney Kálmán MÁV intéző Nap ucca 15. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki pincéjébe betörve onnan ellopott egy három méteres értékes szőnyeget. A kár 150 pengő. A rendőrség nyomában van a tettesnek.

IRÓGÉP-kellékek HURAY, Iparkamara T: 17-93

— **Megbocsájtott a tolvajnak, aki még aznap újra meglopta.** A szoknyája alatt lopkodta a koppasztott tyúkot Máté Eszter napszámosnő, aki Major Istvánné debreceni baromfikereskedőnél volt alkalmazva. A tulajdonosnak feltünt, hogy a budapesti szállításra koppasztott tyúkokból mindig hiányzik néhány darab. Nem tudták megállapítani, hogy hová tünnek el a leölt baromfiak. Egy délben aztán leleplezte a tolvajt Máté Eszter személyében, aki három tyúkot vitt ki az udvarról és átadta a kapu előtt várakozó leányának. A tulajdonos visszavette a tyúkokat, megbocsájtott tolvaj alkalmazottjának, de este ismét lopta a tyúkot. A szoknyája alatt egy zsák volt és abba eldugva akarta kivinni a tyúkot a házból. Máté Eszter így került baromfilopásokért a törvényszék elé. Jankovich tanácselnök a tárgyalás adatai alapján elitélte Máté Esztert két hónapi fogházra.

— **Leesett a kerékpárról és kificamította a lábát.** Nagy András 71 éves asztalosmester, Legányi ucca 5. szám alatti lakos tegnap este a Kishegyesi úton leesett a kerékpárjáról s balkezét kificamította. A mentők részesítették első segélyben.

Csemege- és fűszerkereskedőknél jól bevezetett
Hentes Képviselőt
keresünk.
Ajánlatok »Déligyümölcs« jeligére BLOCKNER J. hirdető irodába, Budapest, Vilmos császár út 33. küldendők.

Dojárás

Hazánkban is északira fordult a légáramlás, de erősebb borulás és eső még csak az északnyugati megyékben volt. Legtöbb csapadékot, kilenc milliméter a Misinatető jelentett. A hőmérséklet a Dunántúl északnyugati felében már csak 13—14 fokig emelkedett, egyebütt még 16—17 fokot ért el. Sőt Debrecenben 20 fok volt a hőmérséklet csúcsértéke.

Jóslás: **Északnyugati, északi légáramlás, sok helyen, főleg nyugaton eső és köd, a nappali hőmérséklet kissé csökken.**

Eladó
vagy bérbe kiadó
a városházához 10 percre a Széchenyi uccában 2 nagy veteményes- és gyümölcsös-kert. Eladás parcellákban is lehetséges. Házak épitésére nagyon alkalmas terület.
Értekezni Fehértói Dániel, Dégenfeld tér 4.

— **Megnyilik az első katolikus Szociális Iskola!** Célja elméleti és gyakorlati kiképzést adni olyan nőknek, akik a szociális-karitativ munkát hivatásuknak érzik és ezen a téren állásokat kívánnak betölteni. Az iskola szegény- és gyermekgondozói, egyházközségi, gyárgondozói, egyesületi és intézeti vezetői állásokra képesit. November 2-án nyilik meg a Szociális Testvérek Társaságának vezetése alatt. A felvételi vizsgák október hó 30-án lesznek. Felvételt nyerhetnek, akiknek legalább 8 középiskolai, óvónői vagy Ward kollégiumi oklevelük van. Felvételi korhatár 18—30 évig. Havi taníj 15 P. Indokolt esetekben tandijkedvezmény! Érdeklődni lehet a Szociális Testvéreknél, Budapesten, Thököly ut 59. szám alatt. Telefon: 29-66-11.

— **Haragosa kapukulccsal fejbevágta.** Vas Imre 28 éves kertészsegédet, Erzsébet ucca 55. szám alatti lakost tegnap éjszaka a sötétben a Miklós uccán haragosa kapukulccsal fejbevágta. A vér elöntötte Vas Imre fejét. Saját lábán ment a mentőállomásra, ahol sérülését bekötözték.

HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága közhírré teszi, hogy Debrecen város területén f. évi szeptember hó 30-án egy darab 5—6 évesnek látszó sötét barna, jobboldali háton m. i. 3, baloldali hátrészén s egy 106 50 bilyogú mén gazdátlanul találtatott. Az állat a város istállójában (Bethlen u. 39. sz.) van gondozás alatt és amennyiben annak igazolt tulajdonosa a közhírré tételtől számított 20 nap alatt az állat átvétele céljából nem jelentkeznék, az 1894:XII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 48.000—1894. F. M. rendelet 107. §-ában foglalt rendelkezések alapján 1937. évi nov. hó 2-án, kedden, a heti ló és szarvasmarhavásáron nyilvános árverésen fog értékesíttetni. *Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.*

HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága közhírré teszi, hogy a Hortobágyon f. évi szeptember hó 26-án 1 drb. koros, fehér anya juh (jobb füle csipkés, bal füle jegyes) felügyelet nélkül gazdátalanul találtatott. Az állat a Mátai biztosi hivatal istállójában van gondozás alatt és amennyiben annak igazolt tulajdonosa f. évi október hó 25-ik napjáig nem jelentkezik, az 1894:XII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 48.000—1894. F. M. sz. rendelet 107. §-ában foglalt rendelkezések alapján az állat nyilvános árverésen fog értékesíttetni. *Debrecen. sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.*

ÁRVERÉS. — 13699—1937. tkszám. Dr Halász László végrehajtatónak Kállai János és neje Eszenyi Erzsébet végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 29 pengő tőkekövetelés és jár. behajtása végett Debrecen sz. kir. városban fekvő I. a debreceni 11335 sz. tkvi betétben A +1. sorsz. 19888/12. hrsz. alatt foglalt Ujföldön (Bellegelő a III-ik dülőben) levő 150 négyszögöl területü szántóból álló B 2—3. sorsz. szerint Kállai János és neje Eszenyi Erzsébet nevé álló ingatlanra 122 aranypengő kikiáltási árban. — II. a debreceni 11335 sz. tkvi betétben A+2. sorsz. 19883/13. hrsz. alatt foglalt, az Ujföldön (Bellegelő III-ik dülőben) levő 150 négyszögöl területü szántó, amelyre az adó és értékbizonyitványokból kitünőleg ház, épület B 2 3 sorsz szerint Kállai János és neje Eszenyi Erzsébet nevén álló ingatlanra 1922 aranypengő kikiáltási árban elrendelte. Az árverést 1937 évi október hó 25 napjának délelőtt 10 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében, Deák Ferenc ucca 17 sz. első ajtó fogják megtartani. Az árverés alá kerülő ingatlant az árverési hirdetmény I pontjában feltüntetett áraknál alacsonyabb áron eladni nem lehet Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirosban kiküldöttnél letenni s az árverési feltételeket aláirni. Debrecen, 1937 május 28

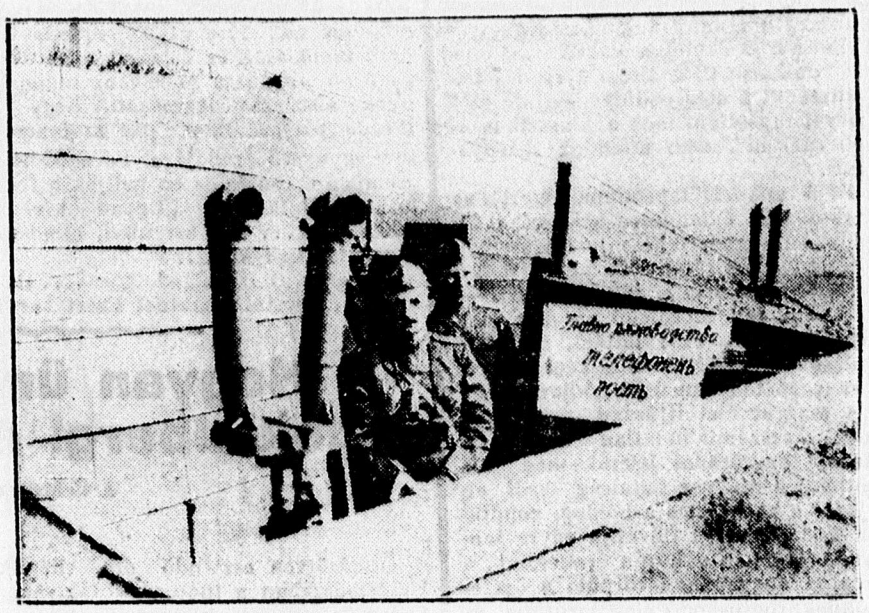
MUSICA
„KIS"
PIANINO
VEZÉRKÉPVISELŐ:
SZENDRŐ
Batthyányi-utca
22. szám.
P 925·—
10 éves gyári garancia, kényelmes részletfizetés.

KÉPES VASÁRNAPJA

A japán-kinai háboru nyomán különböző járványok keletkeztek. A kolera máris felütötte fejét. A japán katonák a járványok elleni védekezés folytán szúrve kapják a vizet.

A bolgár hadsereg most tartotta a világháboru óta első nagygyakorlatát. Képünk: Boris bolgár király a megfigyelő helyen, ahol szemléli a csapatok mozdulatait.

Jegyzőkönyv

arról, hogy

FESTÖK

járták végig a mult héten Szatmár utcáit és befestettek minden magyar nyelvü feliratot üzletek, házak falán, sőt még az ügyvédi táblákon is. Európai elmével ezt a barbárságot el sem tudjuk képzelni. Ilyen jogtiprást és ekkora önkényt csak a Balkán termelhet ki. Apróság volna, szemenszedett hecelődésnek minősithetnénk, de sajnos, ezek az ostoba s már, már agyalággyultságra való tettek azok, melyek mögött ott üvölt az egész balkáni módszer minden kinzó eszközével és hallatlan gondolkozásával . .

Hogyan lehet türni, hogyan szabad türni Európa testében ezt a hallatlan jogi elferdülést. Miért nem üvölt a világ és kiált vétót minden kultur nemzet. Hát csak magyarnak született jelent egyet a szabad préda fogalmával. Mi vagyunk azok, akiket mindenki üthet, mindenki rúghat. Román balkániság!!! Hát miért kell nekünk játszani a senkifiát, a legelhaggyatottabb páriát, némely esztelen söpredék kénye, kedvére kiszolgáltatottan.

Hát mi már se itthon, se az elrabolt területeken soha se lehetünk emberek, akik az arcába üthetünk mindenkinek, aki pimasz és szemtelenül szemtelen velünk és multunkkal szemben! . . .

*

arról, hogy

A RUHA

egyik legnagyobb kérdése a többgyermekes családoknak. Drágult világban, leronggyolódott fizetések között élünk, igy méltán kérdezhetik azok a családok, ahol több iskolásgyermek van, sőt azok is, ahol csak egy van, hogy lehet e néhány szülőnek megszavazni azt, hogy kötelező egyenruhát vásároltassanak meg velük egyik, másik iskolában. Joggal kérdezhetik és kérdezik is. Mert a szülő ugyan minden áldozatra kész gyermekéért, de az áldozatnak is van határa. Különösen ma, mikor hátborzongatóan emelkedtek a visszamaradt fizetésekkel szemben az árak. Mi annak idején egyenruha nélkül is tudtunk tanulni, a mi fiatalságunk akkor is szép volt minden uniformizálódás nélkül, mert nem ez volt a vágyunk, hanem az, hogy minél kevesebb összegért, minél többet tanulhassunk. Ha nem is minden gyerek gondolkozott igy, de a legtöbb. Felnőttünk, pályát választottunk, úgy, ahogy megkerestük és megkeressük a kenyerünket, de soha se fájt nekünk az, hogy mi nem járhatunk egyenruhában A szegény fiú, vagy leány szegényesbe, olcsóbba, a gazdag drágábba. Mégis emberek lettünk . . .

Vagy lehet, hogy éppen ezért lettünk.

Miért kell felébreszteni az amúgy is előbb, utóbb felébredő igényeket ezekkel az egyenruhákkal s miért kell már falanszterszerü külsőbe öltöztetni mindenkit, azokat is, akiknek a szülei még azt sem tudják, hogy tandijat miből teremtik elő, a magas füzet és könyvárakat honnan szedik össze, hát akkor hogyan sejtenék azokat a forrásokat, melyek majd egyenruhára is ön tik a garast.

*

arról, hogy

VEZETŐK A STRÁZSÁN

mindig több és több kötelességteljesitéssel kell, hogy őrt álljanak, mert a mai adminisztrálást követelő világban csak igy tudjuk nyugodtan rászánni magunkat arra, hogy mindent más intézzen el helyettünk. Mikor olyan panaszok merülnek fel, melyek mindannyiunk ügyét szolgálják, jó azt tudni, hogy akik intézik sorsunkat, mindig azt teszik, ami a legjobb. Vezetők a strázsán éberen őrködnek édes mindannyiunk fölött és álmatlan éjszakákon virrasztanak, mig mi nyugodtan alusszuk az igazak álmát. Ez a több munka, ez a több kötelesség kell, hogy több ellenszolgáltatással is járjon. Mi az oka annak, hogy ezen a téren nem tart lépést a mai idő a követelményekkel. Mi az oka annak, hogy az őrtálló munkálkodó vezetők fölött megállott az idő és elmult esztendők költségvetésével saját gondjaikkal is töprengő harcot kell folytatni akkor, amikor mindannyiunk ügyéért is élnek, küzdenek dolgoznak . . .

Több megértést, több meglátást és több emberi elbánást az élet nehéz küzdelmében harcoló őrállókkal szemben . . .

*

arról, hogy

AZ UNIVERSUL

című román lap a legkomolyabb formában keserog afölött, hogy egyik igen értékes laptársa, a párizsi La Temps közölni merészeli folytatásokban Kosztolányi Dezsőnek, egy magyar irónak a regényét. Egy magyar irónak, — hördül fel bukaresti laptársunk és ezzel a felhördüléssel olyan európaiatlan modorban tesz kiskorúságáról bizonyságot, amivel aligha lehet dicsekedni. Az Universul elfelejti, hogy Párizs Európában van, Magyarország szintén, a magyar és francia nemzetek kultúrnépek otthonai, ahol nem azzal mérik az embert, hogy milyen nyelven beszél, hanem úgy, hogy mit mond édes hazája nyelvén valaki...

Mert ha egy pillanatig is az Universulnak volna igaza, akkor német sebész nem operálhatná meg a francia minisztert és magyar egyetemen nem tanulhatna román ifjú, hogy többet tudjon . . .

Mondjuk sántit egy keveset a hasonlat, de az bizonyos, hogy ez csak a Balkánon sántithat, európai népeknél ezt igy szokták, mert az a lényeg, hogy ki mit irt és nem milyen nyelven irta, mit alkotott s nem az, hogy milyen nemzetiségü. De ezt csak azok értik meg, akik fel tudnak emelkedni a müveltség huszadik századi magaslatára . . .

*

arról, hogy

AZ IDEGENFORGALMI FÜZETEK

nagy részében úgy szerepelnek a megszállott területi magyar ősi városok, ahogy azokat elnevezték az utódállamok. Tehát Cluj, Kosice, Orádea és a többi. Hogy a román, cseh és a többi államok, városok által kiadott ismertető füzeteken igy van, az magyarázható a túlfütött soviniszmussal, de hogy Magyarországon megjelenő úgynevezett prospektus térképeken is miért kell ilyen elnevezéssel megesafolni ezeket az ősi magyar városokat, nem értjük. Legalább mi, magyarok valljuk névlegesen, nevükben magyaroknak ezeket a városokat, mi kiáltozzunk minden alkalommal világgá, hogy Kassa, Kolozsvár, Nagyvárad és a többi város ezer esztendeig magyar volt és akkor is magyar marad, ha ez a mai hatalmon lévőknek nem tetszik. Olyan lojálisnak, annyira megértőnek még a román, vagy cseh hatalmat feltengőség se kivánja a magyar idegenforgalmat, hogy ilyen áldozatokig elmenjen . . .

Legyen csak Kassa, Pozsony és Kolozsvár nekünk továbbra is minden magyar város s hadd fájjon, ha mások nevezik Clujnak, Oradeának, Bratislavának, vagy Kosicének...

Jegyzi: sz. r. i.

Balatoni hangulat

... Oh nézd mily szép a Balaton vize...
Az a vitorlás... álmokat visz-e?
A vitorlának neki dől a szél.
Vajjon hol köt ki? . . . Vajjon hol a cél?

Nézd . . . Csupa ezüst lett a Balaton.
S hány csónak ring az ölén szabadon.
. . . Egy ember, halra veti ki horgát.
Mások meg lesik, hogy' végzi dolgát . . .

Biborágyából lekacag a Nap:
Egy buta hal a horogba harap.
A Nap vérleplét vonja a vizen . . .
Suhog a viz . . . a Balaton izen!

Nézd . . . hogy hullámzik . . . akár a lelkem!
Vajjon boldogság az, amit itt leltem?
Mond: mindig ily szép a Balaton . . . Vagy
Azért is csodás, mert te velem vagy?

Balatonalmádi, 1937. **GAYNE ÉDY.**

Miért nem nevetnek a fiatalok?

Valamikor az volt a meggyőződésem, hogy a legszomorúbb az az otthon, melynek falai közt sohasem csendül meg a nóta, a dal. Aztán egyszer hallottam énekelni a vakok „Homeros" dalkarát. Bámultam a csodás teljesítményt s megrendülve — de fájó szívvel tapsoltam meg a klasszikus és nehéznél nehezebb műdalok szárnyalását.

Fájó szívvel tapsoltam, mert az énekszámok elhangzása után csak sötét szemüvegek, fekete lezárt szemek sötétje meredt rám; nem láttam sem a tekintetek, sem az ajkak mosolyát. — Kerestem egy mosolygó arcot s csak fájó, örök éjszakát láttam, panaszló vonások rajzolódtak ki lelkem előtt és a ragyogó fényben úszó pódiumon.

A magyar élet ifjúsága egy ilyen nagy, megszámlálhatatlan tagú „Homeros" dalkörként jelenik meg ma előttem; a magyar fiatalság kezdi elfeledni a kacagást s a boldog, gondtalan kor nevetését felváltja egyre jobban, erősebben a korán éretteknek, a fiatalon nagyapákká törpülő s összeesőknek fontoskodó életfilozófiája és csendes bánkódása.

Az a gond, az a rideg elutasító bánásmód, mely a művelt középosztályt tengerként körülöleli s elnyeléssel fenyegeti, ennek az osztálynak tanulásba és törekvésekben kimerülő ifjúságára is ráleheli a maga rideg kipárolgó sós levegőjét, közönyét, mely nemcsak a szánalmas mentőövet ki nem veti e középosztály megmentésére, sőt a temetési harangot is meg-megkondítja fölötte.

Igaz, hogy hallom a teendő intézkedéseket arra nézve, hogy a már kitanult diplomás ifjúságnak új tanfolyamokat állítanak, melyek a gazdasági és kereskedelmi pályákon szükséges ismereteket terjesztik majd; igaz, hogy látom viszont, hogy szökken a magasba a tandíj, a mellékdíj, a beíratási díj...; igaz, hogy külföldi adóssagaink lelkiismertes törlesztéséről is olvastam, de viszont akaratlanul is látom, hogy a tanév kezdetével minden fajta modern iskoláinknak sokszor túlfényes csarnokaiba mily kopottan, szegényen topog ez a mai ifjúság, mely a szülőkkel versenyezve nélkülöz, mond le mindenről, csakhogy befejezhesse tanulmányait s új kenyérhez, a maga betévő falatjához juthasson.

Ez a fényes kultúrát sugárzó, márványfalak közt tanuló ifjúság egy szegényes, nélkülözéseit palástoló, szegénységét takargató otthonból — a gondok felhőivel borított szülői házból lohol minden nap új vizsgák pódiumai elé. **Ezek az otthonok a régi közép- és kisnemes családok, minden áldozatra kész magyar kúriák romjai!** Ezekből került ki a haza tudományos középosztálya, még mai rongyaikban is ezek a könyv, az ujság, a művészet termékeinek fogyasztói, ezek a színház támogatói, **ezektől várjuk a kolduspénzt, a jótékony teajegyek beváltását, a nyomor enyhítését.** Ámde ugyanekkor ez a középosztály két rétegre szakíttatott: egy kicsi hányad a magas fizetések csodás sztratoszférájába emelkedett; a másik nagyobb része a lemondást, nélkülözést és vergődést jelentő mélységbe zuhant a szanálások súlyesztőjének segítségével.

Ilyen otthonokból kerül ma ki az ifjúság nagy százaléka... Hallja és olvassa a jelentős és modern intelmeket: „El az egykével!" „Erősíteni és biztosítani kell a faj fennmaradását!" De keservesen tapasztalja, hogy amikor elhangzik a bűvös harangszó csengésével versenyző kijelentés: „Doktorrá fogadom!..." ugyanakkor a nincstelenség és bizonytalanság örvénye sötétlik körülötte.

A tudás, az ismeretek sokkal kisebb gazdagsága is valamikor tőke volt, melyet kis áldozatokkal, szerény rátákban gyüjtött és gazdagon kamatoztatott az új generáció. Ma? Keserves nélkülözések, előre való lemondások, örök csalódások és kétségek közt draga áron halmozza az elvont tudományok absztrakt igazságait, hogy a meddő pályázatokon pár szerencses sorsjegynyerő módjára bevágódottal szemben ezren és ezren hallják a fontoskodó elutasítást: „Ugyan kérem, mit gondol... Hát azt hiszi, mindenkinek ide kell jönni!?"

Pedig ez az ifjúság dolgozni... dalolni... nevetni szeretne! Ezért kezdi nótákba font kis versikékbe szorított nagyok és bölcsek tanítását az ovodában szajkózni, ezért töri testét, lelkét és agyát évtizedeken át, ezért tanulja a keresztyén morált, a hazafias tettek egész sorát... hogy majd Ő is, igen Ő is beállhasson a sorba, követni az elődöket; **beállhasson a dolgozók közé, dolgozni önmagáért, családjáért, a hazáért!**

S nem tehet róla, hogy e sziszifuszi munka közben leolvad ajkáról a mosoly, s eltűnik tekintetéből a bizalom s remény csillogása s lesz belőle Homerosi dalkörök sötéttekintetű örömtelen tömegének egyede!

Talán nem is sejti, nem is tudja? A tavasz melege még átöleli, a lábai még érzik a virágos rétek nedvességét; feje fölött még látja az ég kékjét és csillagait... de az otthon boldog nyugalma már felbomlott; a szülők örömét kaszálja a mindennapi gond; s övéire és utódaira ráolvassa a **kor divatos hintatudósa, hogy elproletárosodott, megbizhatatlan!**

Külön, egyénenkint még megcsillogtatják feléje a biztatás aranyszőtt s lobogóit... kik tőle és általa emelkedést várnak; társadalmi és állami szervek nyujtogatják az ösztöndíj, a segély kicsi és keveseknek jutó filléreit, vannak, akik meg is könnyezik sorsát! De ez nem elég, nagyon is kevés! Meleg szívekre, erős kezekre, önzetlen egyéniségekre és összefogó akarásokra van szükség, melyek cselekedni akarnak és visszaadják gyermekeinknek: a jövő magyarjainak a mosolyt, a nevetést. Törtető, gyötrő munkájukban felzúg a homerosi dal: S. O. S!

Bot Andor.

Hogyan ünnepelték ötven évvel ezelőtt a heidelbergi egyetem ötszáz éves jubileumát

A debreceni Kollégium közelgő 400 éves évfordulója alkalmából

Irta: MUSZA FERENC.

Ötszázötven esztendő óta világlik Heidelbergában a tudomány fáklyája. Sugarai messze szétterjedtek földrészünk minden tájékára s a hires főiskola igazi nemzetközi jelentőségre emelkedett a müveltség történetében. A német birodalom eme legrégibb főiskoláját Rupprecht pfalzi gróf 1386-ban V. Orbán pápa segítségével és támogatásával alapította s ettől kezdve, évszázadokon át szoros kapcsolatban állt minden tudományos, egyházi és művelődési törekvéssel. Amikor az olasz egyetemek elvesztették azt a kizárólagos vonzóerőt, melyet a középkor műveltebb osztályaira gyakoroltak, amint az Alpeseken innen az ő mintájukra alkotott új főiskolák a XIV. század vége felé szilárdulni kezdtek, — igazi népvándorlás indult meg felejük a szomszéd országokból s főként Magyarországból.

Ez új főiskolák között csakhamar kitünő helyre emelkedett a heidelbergi s már jóval a mohácsi vész előtt nem egy magyar ifjú fordul meg hallgatói sorában. Ők képeztek szellemi kapcsolatot hazánk és a müvelt nyugat szellemi élete között.

A reformáció századában még nevezetesebb jelentőségre emelkedett. Ott készült 1563-ban a Heidelbergi Káté, a Kálvin követőinek hitvallásos könyve, mely aztán mélyen befolyásolta a magyar kultúrát is. A Heidelbergi Káté közvetlenül ugyan nem az egyetem müve, ámbár mindkét szerzője, Ursinus Zakariás és Oleviánus Gáspár tanára volt a főiskolának. De az egyetem lett a kálvinizmus egyik alaposzlopa s odasereglettek mindenfelől annak tanulni vágyó ifjai.

A magyar kálvinisták szintén előszeretettel keresték fel a pfalzi főiskolát, s a XVI., XVII. században szegény mendikánsok és előkelő főuri ifjak egyaránt jelentkeztek hallgatói között. Ott tanult a két Thököly báró, ifj. gróf Bethlen István, a hires erdélyi fejedelem, Bethlen Gábor kedvenc unokaöccse s akkor presumptiv utóda a fejedelmi trónon, Bethlen Miklós, a későbbi kancellár és iró. De nem ő az egyedüli tudós vagy iró, kit Heidelberg a magyarság számára nevelt. Már jóval előbb ott tanultak Szenci Molnár Albert, Baranyai Decsi János, Alvinczy Péter, Bethlen Gábor hires udvari papja, Bojthi Gáspár, a nagy fejedelem egyik történetirója s még sokan, kik hazatérve csendes, de buzgó tevékenységben teljesitették szerény élethivatásukat.

Az üldözések, melyeknek később a protestánsok e hazában ki voltak téve, lazitották ugyan, de meg nem szakitották a kapcsolatot a hires főiskolával. Bármennyire nehezitették, sőt tiltották a külföldi egyetemek látogatását, — az érintkezés a magyarok és Heidelberga között sohasem szakadt meg, sőt később, mikor már a tudomány nem a felekezetiség szük korlátai között mozgott, Heidelbergát a magyar nép minden rétegének tudománykedvelő ifjai egyaránt látogatták. Sőt azóta az egyetemen szép számú magyar alapitvány is van az ott tanuló magyar ifjak megélhetésének megkönnyitésére. Sok viszontagság között is megőrizte szigoruan protestáns jellegét, melyet nagyrészben Károly Frigyes bádeni hercegnek köszönhet, ki az egyetem elvesztett javait nagy bőkezüséggel pótolta. Az egyetem ötven esztendővel ezelőtt ünnepelte fenállásának félezredes évfordulóját s ebből az alkalomból visszapillantást vetünk az akkor lefolyt nagyszerű ünnepségekre, ami azért is időszerű, mert hiszen a debreceni ősi Kollégium is most készülődik hasonló ünnepségre.

*

A város már augusztus 1-én ünnepi díszt öltött s mindenfelé lobogtak a német és badeni zászlók, melyek között ott díszlettek a katonaság és a burschenschaftok zászlói is. Az erdő ékessége sem hiányzott, mely minden nagy német ünnepélyen látható volt, bár a város nem volt annyira feldíszítve lombos fenyvesekkel, mint egykor Frankfurt az első német vadászünnepen; az utcákat sem borította széltében a sok virággirland, mert a történelmi ünnepi menet győzelmi kocsija oly magas, hogy nem vonulhatott el alattuk. De a sokszor megénekelt Heidelberg azért olyan színben volt, mint egy koszorús menyasszony.

Az utcákon mindenfelé óriási néptömeg hullámzott; a gyönyörűen diszített emelvények közül könnyen a szemébe ötlött a járókelőknek az a hatalmas, roámn stilben épült ünnepi terem amelyben hétezer ember kényelmesen gyönyörködhetett a zene hangjaiban. Az ünnepély a német trónörökösnek részvétele által nagyjelentőségű manifesztacio jellegét nyerte.

Reggel 9 órakor indult a történelmi menet a régi Szentlélek székesegyházba, amelyet azelőtt a közfal két részre osztott a katholikus és protestáns istentisztelet számára. A jubileum alkalmából azonban e közfalat lebontották s akkor először volt az egész templom protestáns istentiszteletnek szentelve. A templom belseje gazdagon fel volt diszitve szőnyegekkel és tropikus növényzettel. Az ünnepség tulajdonképpen az itt tartott istentisztelettel kezdődött, amelyen részt vett a német trónörökös, a nagyherceg és neje, Lajos Vilmos és Bádeni Vilmos hercegek.

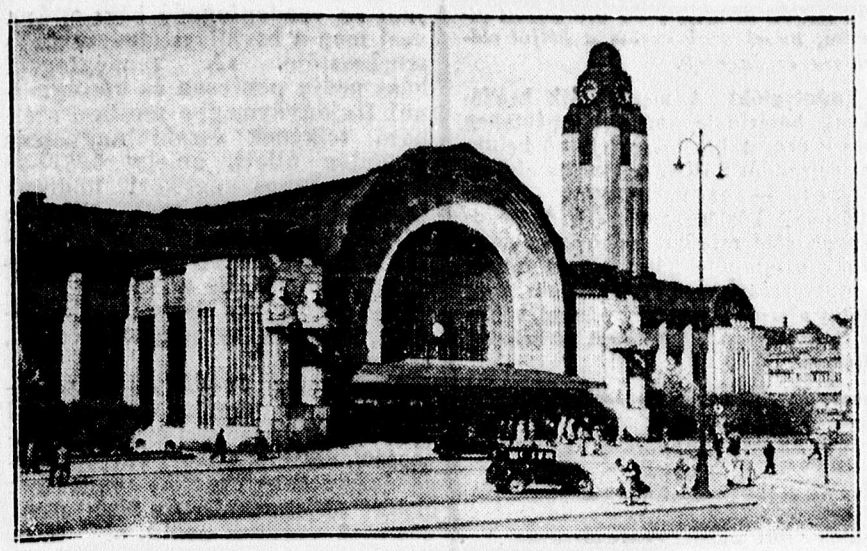
A templomba léptekor a német trónörökös, ki porosz tábornoki egyenruhát viselt, a nagyhercegnét vezette karján, kinek gyönyörű uszályos ruhája sötétkék atlaszból készült. Nyomukban a nagyherceg, a hercegek, az udvar, az egyetem prorektora és tanárai következtek. A hercegi méltóságok és kíséretük, valamint a tanárok azokon a bársonyzsöllyéken foglaltak helyet, melyek az egyház középhajójában voltak felállítva.

Az ünnepi istetiszteletet, amelyen az akadémikusok festői öltözeteikben jelentek meg, Händel »Hallelujah« énekével kezdődött, melynek elhangzása után Basserman dékán tartott formai tökély tekintetében is kiváló egyházi szónoklatot, a XC. zsoltár e témáját fejtegetve: „Mert ezer esztendő előtted annyi, mint a tegnapi nap elmulása és egy éjnek rövid vigyázása." Utána a kóruson felállított száz heidelbergi parasztlány és ifjú, Bach és Scarlatti egyházi szerzeményeiből adtak elő, majd Fischer Kuno, az akkor igen ismert tanár tartott hivatalos beszédet ugyanazon helyen, ahol ötszáz év előtt az első heidelbergi rektor, Marsilius mondta el a beszentelési szónoklatot. Az istentisztelet egy Bach fugával végződött s az orgona hangjai mellett, melyett Mendelssohnnak a dalegyesület által előadott himnusza követett, az egész gyülekezet, elől a trónörökös és a nagyherceg megindult az ünnepélyesen feldiszitett aulába.

(Folyt. köv.)

A FECSEGŐK ÉS HALLGATÓK VERSENYE.

Amerika a legfurcsább versenyek hazája. Newyorkból most olyan verseny híre érkezik, amely eredetiség dolgában elől jár a többi versenyek mellett. Kiválasztotta 86 fölötte bőbeszédű és 86 fölötte hallgatag férfiút és párosával, egy-egy fecsegőt és hallgatagot külön szobákba zártak, ahol pontosan ellenőrizték őket. A versenyfeladat abból állott, hogy a fecsegőnek állandóan beszélnie, a másiknak némán hallgatnia kellett; kérdés volt, melyik pár borja tovább? A győztes az a pár lett, amelyik ezt a kinzást legtovább állta. A 35. órában már csak hét pár volt a versenyben, a 39. órában már csak 3 pár és a 41. órában a győztes pár volt az egyetlen, amely — még nem adta föl a harcot. A győztes fecsegő azután elmondotta, hogy lassanként teljesen elvesztette az uralmat mindama fölött, amit összebeszélt; a hallgatag pedig azzal magyarázta meg a győzelmet, hogy figyelmet amennyire lehetett, kiküszöbölte, úgyhogy lassanként teljesen öntudatlanul hallgatta társa beszédét. Arra a kérdésre, hogy résztvennének-e egy újabb hasonló versenyben, mindketten egyértelmüen tagadó választ adtak.

Helsinki, Pályaudvar, (Saarinen.)

Piactér a fókás kuttal. (Sirén.) Helsinki.

Finn rokonainknál

Amerikai élet lüktet Helsinki utcáin és középületeiben az újjászületés éveiben egymás után emelkedtek a szebbnél-szebb palotasorok, melyek felépítésében a művészet a praktikussággal párosult. Néhány utcáján egyenesen világvárosi a forgalom, az Esplanadi és Alexanterin katun éppenúgy kell vigyázni az embernek az átmenetelnél, mint a budapesti nagy körúton. Az elágazásoknál jelző készülékeik nincsenek, mint nekünk.

Az utcanevek finnül és svédül vannak felírva. Ezzel kapcsolatban foglalkoznunk kell a svédkérdéssel, mert ilyen is van. A finnek svéd, majd orosz uralom alatt állottak.

A hatszáz éves svéd uralom mély nyomokat hagyott Suomi kultúrális életében. Az ő kezükben volt a pénz, gazdag tengerparti városokat alapitottak számos kultúrális intézménnyel. A finneket azonban lenézték.

Jelenleg a Nagymagyarország területét csaknem megközelítő nagyságú országot közel három és fél millió nép lakja, ennek körülbelül 8 százaléka svéd, tehát aránylag kevés.

A finnek türelmes kisebbségi politikáját mutatja, hogy mindezek ellenére a finn mellett a svédet is megtették hivatalos nyelvnek.

Pedig a finn kultúra teljesen eredeti, jól megalapozott és átható. Csak most kerülnek felszínre azok a kultúrális mélységek, amelyek az elnyomatás idején nem virithattak szabadon.

Könnyen meggyőződhet erről az ember, csak egy kis sétát kell tenni Helsinki utcáin. A modern építészet csúcsteljesítményeit látjuk itt.

A finn gránitból épült pályaudvar Saarinennek a nevét dicséri, annak az építőművésznek a nevét, aki tehetségével és kiváló művészi érzékével Amerikában is számos pompás középületet varázsolt.

A bejárat oldalán négy félelmetes, magas kőszobor egy-egy földgömböt tart kezében, jelképezve az épület hivatását. Magas tornya büszkén mered az érkezőre s hirdeti alkotója nagy nevét. Ehhez teljesen hasonló a viipurii pályaudvar is.

Tovább menve a Heinkin katun a parlament megkapóan szép, modern épülete elé kerülünk. Siren örökbecsű műve. Sok lépcső vezet fel a 14 magas oszloppal övezett előtérhez. Belül a lépcsők, az oszlopok finn márványból vannak faragva, az alapzat finn gumival van beborítva. Talán 26 méter hosszú, népies motivumokkal átszőtt függöny lóg le a hosszú oldalablakok előtt. Mindenütt ragyogó tisztaság és rend. A kupolás nagy gyülésterem falát, hogy a hangot a legoptimálisabban visszaadja: szövetszerű tapétával vonták be s így kitűnő akusztikát biztosítottak neki. A megvilágítás indirekt úton történik. Minden képviselőnek iratfiókkal ellátott kényelmes padja van. Lábuk mellett áramlik be télen a meleg, nyáron a hideg levegő.

Bámulatba ejtett bennünket, hogy a szavazást milyen gyorsan, amerikai módon intézik el. A képviselők asztalán van egy fehér és egy vörös gomb, a kettő között kis controll villanyégő. Ha az elnök szavazásra teszi fel a kérdést, az igennel szavazó képviselő a fehér gombot, a nemmel szavazó a vöröset nyomja meg, ugyanekkor az asztalkán levő controll lámpa fehér, vagy vörös fénye jelzi, hogy a szavazat a központba beérkezett.

Ez pillanatok alatt megtörténik s egy kézmozdulattal működésbe hozott szerkezet máris az elnök melletti táblára vetíti a szavazás eredményét. Ilyenformán a legbonyolultabb kérdésekben is egy perc alatt rendet teremtenek. Minden pártnak külön, kitűnően berendezett tanácsterme és irattára van. Ezenkívül a képviselőknek kisebb dolgozószobák állanak a rendelkezésükre, ahol egyszerre két személy dolgozhat. Itt nyugodtan készülhetnek beszédjükre s tanulmányozhatják a szőnyegen forgó ügyeket. A női képviselők számára külön termek vannak berendezve. Hatalmas lift közlekedik az ötemeletes épületben. Minden anyag, amiből a parlamentet felépítették és berendezték, Finnországból került ki.

A finn parlamentnek 200 tagja van, ebből 16 nő-képviselő. A következőképpen oszlanak meg a pártok szerint: szociáldemokrata 81, agrár (paraszt) 55, svéd 21, konzervativ 20, nemzeti szociálista 14, liberális 9.

A minisztériumokkal karöltve igen ügyesen vezetik ezek a finn köztársaság életét, ezt bizonyitja, hogy egy penniü államadósság sincsen. Az ország gazdag, polgárai megelégedettek. Nincsen társadalmi kasztrendszer, nincsenek rangok, címek. A legmagasabb rangú tisztviselő is egyszerű, közvetlen ember és igen könnyű akár a miniszterhez is bejutni.

A sokat hangoztatott demokrácia nem abban áll náluk, hogy az úr a szolgával komázik, hanem abból, hogy nincsenek fizetésbeli eltolódások, szélsőségek.

Barátságos, hegyestornyú kis épület a finn nemzeti muzeum. A háboru utáni újjászületés korában hihetetlen energiával gyüjtötték ide össze az ősi népi élet és néplélek már-már veszendőbe menő kincseit. Különösen tetszett nekem a finn-ugor osztály.

Egy nagy táblázat van itt kifüggesztve, mely számon tartja a finn-ugor nemzetség minden egyes tagját. Ha jól emlékszem, összesen 21 millió a számuk.

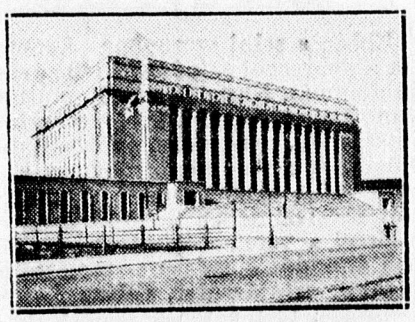
Mi magyarok vezetünk, azután a finnek, észtek, lappok következnek. Keletoroszországi és szibériai rokonságunk is fel van sorakoztatva, zürjén, mordvin, votják, cseremisz, osztják, vogul, liv stb. törzsek.

A legszomorubb, hogy van egy törzs, amelyiknek száma mindössze 700. Ez a csekély számú törzs is fel van sorakoztatva. Beljebb menve, az összes törzsek népviselete szemléltető módon van kiállítva.

Egy egész kis magyar szoba is van, megdobbant a szivünk lát-

Helsinki. Nemzeti muzeum.

Helsinki. Parlament Sirén.

A világ legdrágább virágja a londoni kiállitáson. Orchidea, melynek ára 70 angol font, kb. kétezer pengő.

Genovában kinai hölgyek jótékony bazárt rendeztek harcosok javára.

tára. Ott van megboldogult Eesedi Pista bátyánk sok szép ajándéka: a cifra szűr, a csikóbőrös kulacs, a karikás.

Bizony jól esett ezt látni. Megkérdeztem, hogy melyik törzs nyelve hasonlít legjobban a magyarhoz. A vogulé, volt a válasz.

Kissé távolabb alkalmunk volt megtekinteni Észak legmodernebb és legnagyobb kényelemmel berendezett szállodáját, a felhőkarcolószerűen épített Torni szállót. Az esplanád közepén emelkedik a legnagyobb finn lírikusnak, Runebergnek a szobra, amelytől nem messze, a piactéren Sirén gyönyörű fókás kútjához jutunk. Messziről nézve Helsinki fehéren tündöklik a tenger partján, ezért mondják róla: »a fehér város északon (»Die weisse Stadt im Norden«).

(Folyt. köv.)

Balogh Ádám.

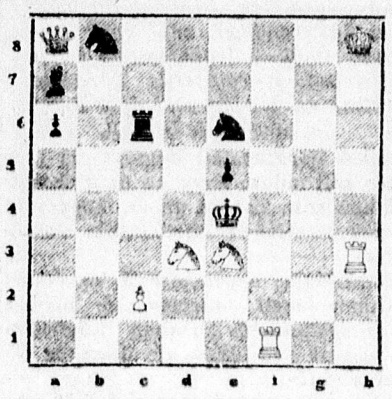
SAKK

9. SZÁMU SAKKFELADVÁNY

Megfejtése: 2 pont.

Lewmann S. S.
(Moszkva.)

Sötét: Ke4, Bc6, Hb8, He6, gy: a6, e5 (6).

Világos: Kh8, Va8, Bf1, Bh3, Fa7, Hd3, He3, gy: c2 (8).

Világos indul és 2 lépésben mattot ad.

9. SZÁMU JÁTSZMA
Szabálytalan vezércsel.

Kémeri 1937. Világos: P. Keres. Sötét: E. Böök.

1. Hf3, d5. 2. c4, e6. 3.Hc3, Hf6. 4. d4, Fe7 (:c5!:). 5. g3, (:I.:),0—0. 6. Fg2, c6. (:II.:) 7. 0—0, Hbd7, 8. b3, b6. 9. Fb2, a5. 10. Hfd2 (:III.:), Fa6. 11. e4, dxc4. 12. e5, Hfb5. 13. bxc4, Hxc3. 14. Fxc3, Bac8. 15. Bfe1, b5 (:IV.:). 16. e5, f6 (:V.:). 17. exf6, Fxf6. 18. Hde4! (:VI.:), b4. 19. Fb2, c5. 20. Hd6, exd4 (:VII.:). 21. Hxc8, Hxc5. 22. Vb5! Ha4. 23. Fe4 (:VIII.:), g6. 24. Fxg6! hxg6. 25. Vxg6+, Kh8. 28. Hc7! Fxe7. 27. B1xe7 sötét feladta, mert 27..... Vxe7-re 28. Fxd4+ dönt.

(:I.:) Böök kiváló teoretikus. Keres tehát önálló utakra kényszeríti.

(:II.:) Túl passzív, jobb volt dxc4 és c5!

(:III.:) Előkészíti e4-et.

(:IV.:) Sötét az erős világos centrum elleni támadásban keres ellenjátékot.

(:V.:) A tervszerűségen kívül sötétnek bizonyára az lebegett a szeme előtt, hogy a Hd2—e4—d6 manővert még a királyszárny gyengítése árán is késleltetnie kell.

(:VI.:) 18. Bxe6, Hxc5!

(:VII.:) A minőség menthetetlen, mert a B. ellenlépésére 21. Vv3+, Kh8. Hf7+, Kg8?? 23. Hh6 kettős sakk, Kh8. 24. Vg8, Bxg8. 25. Hf7+-+ következne (Friedrich).

(:VIII.:) Fenyeget matt. A befejezést a fiatal észt nagymester — a semmeringi győztes — imponáló stilusban játszotta meg.

Ambrus Sándor.

*

... hogy lapunk 1937 szeptember 25-iki számának Sakkrovatában megjelent 7. számú Sakkfeladvány kulcslépése: Fc5 — volt

Örömmel tudatjuk pályázóinkkal, hogy sikerült úgy a Vígszínház mozgóval, mint a színházzal olyan megállapodást kötnünk, mely lehetővé teszi azt, hogy hetenként 1 drb. mozi és 1 1 drb. színházjegyet is adhatunk jutalmul. Díjaink között még 1 kötet könyv is szerepel. Összesen tehát három díjat fogunk adni hetenként szorgalmas sakkfeadványfejtőinknek. A létrarendszert ennélfogva megszüntetjük és a díjakat hetenként fogjuk kiosztani. A kérdést úgy oldottuk meg, hogy azok között, akik az eddigi rendszerben pályáztak, már ezen a héten kisorsoltuk a három díjat. A nyertesek a következők:

1 mozijegyet nyert: Terényi Antal, Baross u. 11.

1 színházjegyet nyert: Barcza Ferenc, Csapó u. 12.

1 kötet könyvet nyert: Bozsó Ernő, Kigyó u. 40.

A mozi- illetve a színházjegyet kérjük hétfőn délután 3—6 óra között átvenni, mivel azok csakis a hétfői előadásra érvényesek.

Tudnivalók! A megfejtések beadásának határideje minden pénteken este 6 óra. A borítékra feltűnő betűkkel ráírandó: SAKK. A világos első lépésének, — az úgynevezett „kulcslépésnek" közlése elegendő. A feladványok fölé mindig odaírjuk, hogy annak megfejtése hány pontot számít a pontversenyben. Mindenki, aki a 30 pontot elérte, egy szép irodalmi könyvet kap jutalmul. **Szelvényt mellékelni kötelező!**

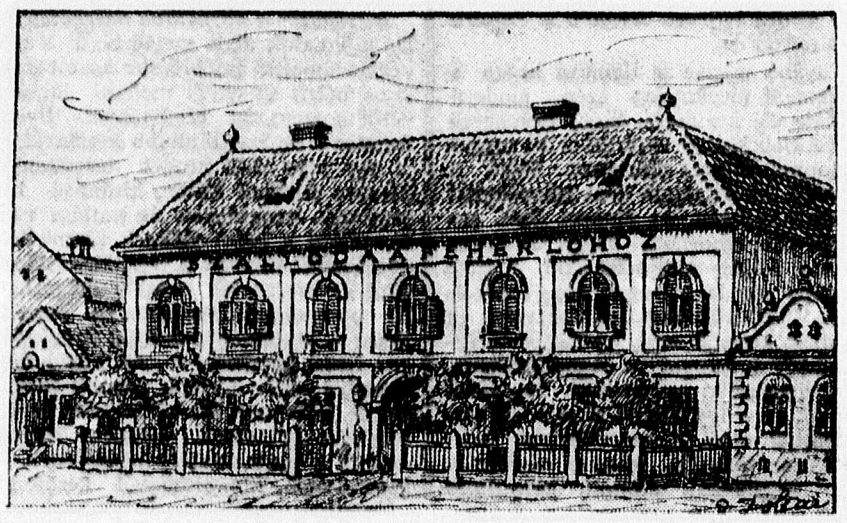
9. SZÁMU SAKKSZELVÉNY

Név: _____

Pontos cím: _____

Kulcslépés: _____

A debreceni Fehér Ló vendégfogadó kocsiszinjében tartotta első előadását báró Wesselényi Miklós magyar szintársulata 1796 nyarán

Ebben a szini szezonban ünnepli a debreceni színészet 140 éves jubileumát. Nagy és dicső multja van Debrecenben a magyar színjátszásnak, mely első beköszöntő előadását a mai vármegyeháza helyén épült vendégfogadó átalakított kocsiszínjében tartotta meg.

Erről a vendégfogadóról, melyben állandó előadásait tartotta a magyar szintársulat, **Zoltay** Lajos Debrecen történetének ismert búvárlója a következőket írja:

»Mikor az emberek igénytelenebbek, kevéssel beérők voltak, a kultura sem kényeztette el őket, a vendégszeretet pedig készségesebb és könnyebben gyakorolható volt: olyan forgalmas, sok idegen jövését-menését látó város is, amilyen Debrecen, nem érezhette meg nagyon a mostani értelemben vett **vendégfogadó házak**, az u. n. **szállodák** hiányát. Imé a városi tanács 1750-ben is még a város bevételi forrásai után tudakozó szepesi kamarának ezt a felvilágosítást adta: »közönséges konyhák (culinae triviales = lacikonyhák) nincsenek, mivel e vidék vásárra járó népe régi szokás szerint eledelét magával hozza. A piacon pedig kínálják (praestan a sült és főtt ételt; de meg a város népe szegénysége mellett is vendégszerető (hospitalis.). Az előkelőbb idegenek vagy barátaikhoz, vagy a vendégfogadóba szállanak«.

A vásári vendéglátás valóban sokáig jól jövedelmezett a debreceni polgároknak. Még 1833-ban is, amikor behozták a polgári szabad bormérés rendjét, szabályba fogalták, hogy a városi csapszékek bérlőinek, valamint a saját házuknál bort mérő polgároknak szabad legyen ételt is készíteni a vendégek számára és ahol hely van **vendéget szállásra** is **befogadni.** Mert ez a haszonvétel nem lévén jus regale — királyi jog — azt a polgárok addig is gyakorolták, különösen vásárok idején.

Ez a szokás lehetett annak egyik oka, hogy a debreceni tanács jó 1690-ben, csak az 1690-es években gondolt közönséges vendégfogadóház berendezésére, fenntartására.

Az a küldöttség, amely 1692 július havában azért ment föl Bécsbe, hogy a királyi felséget, a hazát és keresztyénséget roppant költséggel, temérdek fáradsággal szolgált és csaknem végpusztulásra jutott Debrecennek, különféle könnyítéseken, kedvezményeken kívül a szabad és királyi városok közé való felvételét kérelmezze, biztosításért esedezett arra nézve is, hogyha az utasok kényelmére terve szerint vendégfogadót állít fel a város semmiféle állapotú ember, tehát egyetlen nemes ember se tarthasson ugyanolyan házat, korcsmálást ne folytathasson, húst se mérhessen. A debreceniek azonban a Dobozy István és társai — küldöttség — Bécsbe érkezése előtt már tul voltak a vendégfogadó tervezésén. Ugylátszik a királyi kancellária és udvari kamara előtt bevallani a valóságot nem tartották célirányosnak. Ugyanis 1690-ben Borbély István elidegenítvén a mostani Ferenc József úti 52. számú ház telkét déli szomszédjául »a vendégfogadó ház«-at nevezi meg a bevallási jegyzőkönyv szerkesztője. »A vendégfogadó ház« pedig pontosan és kétségtelenül Hajdúvármegye mostani székháza telkének északi nagyobbik területén állott, amely 1683-ban Bachio János egykori főbírónk örökösei tulajdona volt. Miképen került a Bachiók házastelke a város birtokába, erre nézve nem találtam adatot. De a XVII. század utolsó évtizedétől fogva szakadatlanul vendégfogadóként szerepel, egészen 1875-ig.

Első ismert vendéglős benne bizonyos Kromoveczky György, aki 1701 elején búcsúzott el a foglalkozásától, amit az akkori városi jegyző érdemesnek tartott emlékezet okáért följegyezni. Az első országos hírű vendége pedig, akinek a neve fennmaradt, gróf Eszterházy Antal, későbbi kurucgenerális volt, aki 1701 nyarán Olaszországba rendeltetvén a franciák ellen, átutaztában itt szállott meg Kolonics regimentbeli ötven katonájával, ötven lóval és 34 ökörrel együtt. A vendéglőre nézve kötött régibb szerződés 1715-ből való. A pontba foglalt utasítás ez a vendégadós tisztéről és ezeket tartalmazza: A vendégfogadós feleségével együtt hittel tartozik szolgálni a város hasznára; jó cselédeket kell tartania és tisztabort mérnie igazmértékkel. Fizetése a borárulástól minden két hétre 3 frt, a töltelékre régi rendelés szerint másfél icce bor jár. Égettbort is árulhat. A vendégfogadósi hivatal mellett széna, abrakárulás és ételkészítés haszna az övé. Az istállós és házbért pedig a városgazdáknak hónaponként köteles beszolgáltatni; ebből a kupára, csuporra (mely a borospoharat helyettesítette)„ gyertyára, fáramenő költséget a vendéglős javára városgazdák számvetés szerint megtérítik. Végül a hatalmasok eddig való italáról adjon számot. (A török időben megszokott volt, hogy az őgyelgő törökök, labancok, kurucok és más őgyelgő hatalmasak fizetés nélkül iszogatták a csapszékekben a város borát. Az ilyen ingyen bort bitangbornak is nevezték.) Most kimondotta a tanács, hogy ezentul a hatalmasok italát nem acceptálja. Ekkor Kócsi Mihály volt a vendéglős.

A vendégfogadónak »**Fehérlóról**« való elnevezése legelőször 1718-ban tünik elő. Ezt a nevet a város fiskálisa említi akkor verekedési perben. Ettől fogva mindig így nevezgetik.

A Fehérló régi elavult épületét, amelyről semmiféle leírás, se rajz nem maradt reánk, 1763—1764-ben egészen megújították. Az egyemeletes vendégfogadó kőmíves munkáját Genovai János helybeli mester, a fedélkészítést Osváth György tokaji hídmester végezte. II. József császárt 1770. évi körútjában, május 18. és 19. napján a Fehérló fogadó látta vendégül. Itt fogadta Szilágyi Sámuel szuperintendensnek hódolatát, amelyről bővebben olvashatni Szűcs István »Debrecen város történelme« című könyve III. kötetének 788—792. lapjain.

A városi tanács 1776-ban elrendelte, hogy folytatni kell a Fehérló fogadó építését és az »perfectióra hozassék«. A perfectió alatt az épületnek négy szárnya kiépítését, amilyennek az új vármegyeháza előtt ismertük, alígha érthették mert még az 1823. évi belterületi térkép sem mutatja négy szárnnyal zárt udvarnak a Fehérlovat. Ilyenné később alakult át. 1796-ban bővült a vendégfogadó »szálá«-val, azaz táncteremmel és »biliárd házzal«. Ugyanezen év őszén alakította át a város valószínűleg a Kelemen László, pestbudai magyar

színjátszótársasága tagjaiból ide érkezett vándortöredék számára a Fehérló kocsiszínjét ideiglenes »Komédia házá«. Nem egészen két évvel később, 1798. nyarán pedig ugyanott a báró Wesselényi Miklós kolozsvári színjátszótársasága kezdte meg lassanként állandósult magyar színielőadások sorozatát. Ezt a nevezetes művelődéstörténeti eseményt a századik évfordulón márványtáblával örökítette meg a város közönsége.

A Fejérló épületének vendégfogadó jellege 1875-ben szünt meg. A város 227/5821—1874 bkgy. számú határozatával a megszervezendő Hajdúvármegye székházául ajándékozta. Az új vármegye 1876-ban birtokba is vette telkének déli részét, az egésznek körülbelül egy harmadát már a vármegye maga költségén szerezte meg 1876-ban Kovács Istvánné Petres Juliánna örököseitől. A város 1909-ben az egykori Fejérló telkét törölvén a korábbi telekkönyvi korlátozást, megujította a telek-ajándékozásra vonatkozó határozatát. A vármegye 1912-ben 730 ezer korona költséggel Bálint és Jámbor budapesti műépítészek tervei szerint felépíttetté monumentális székházát, az egyesített két telken. Az építés fővállalkozói Hegedűs István és Tóth Lajos helybeli mesterek voltak.

A magyar szellem vándorutja

BALASSA BALINT

Az első nagy magyar költő. Sűrűvérű főúri sarj, féktelen reneszánsz természet. Legigazibb szerelmét, Losonczi Annát ifjan eljátssza, felesége elhagyjá. Üzött vadként fut Lengyelországba, el az óceánig. Csak hősi halálra tér haza. Vannak iszonyú tettei, de balsorsa még iszonyúbb.

Mintha népe jövőjét példázná: amit elveszt anyagi téren, megnyeri a szellem világában. Kardja kettétörik, tolla ronthatatlan. Amilyen mohón él, úgy is tanul. Bornemisza Péter neveli, a század legnagyobb írója. Műveiben egybezuhog Középeurópa szellemi java: antik életöröm, bibliai zsoltár, olasz, német, lengyel, oláh, horvát, török ritmus és verstartalom. Mindent egyénivé, magyarrá változtat. Fordításai is önvallomásként hatnak. Nyelvünk elszórt költői ráleléseit sűríti, fölfokozza. Nem egyes lírai remekek teszik naggyá, hanem az életművéből együttesen sugárzó költői hő. Elődei tétován tapogatóztak, utána felszökik az átlag színvonal. Csokonaiig az ő tanítványa a magyar költészet s Adyban újra éled a hatása.

Költészetéből kivillog a korabeli meggyötört és örömhabzsoló magyar világ, de főleg a tulajdon arca: a vakmerő katona, tüzes szerelmes, töredelmes bűnös. Nincs a reneszánsznak őszintébben föltáruló lelke. Rom házát a líra virágaival árasztja el.

Minden népnek a kisterjedelmű költemények sikerülnek először. A 16. században egyaránt kedvez a lírának a reneszánsz, a humanizmus és a reformáció. Mind tiszteli az egyént. Balassat ezenkívül mintha népköltészetünk is ihletné. Románcszerűen, elbeszélő elemekkel keveri líráját, mint a nép és majd Petőfi. Még föltűnőbb egyezése a néppel, hogy ő sem a közösség tolmácsa, hanem a magánember érzéseit fejezi ki.

Katonadalait ifjonti kalandvágy fűti: öndicsőségét kergeti a végbeliek közt, a nagy széles mezőn, a szép liget erdőn. A természetet tiszta keveretlen színfoltokban látja, friss szemmel, mint a világra most eszmélő gyerek. Virág-énekei nem olyan szabadszájúak, mint Janus lírája volt, így is botránkozik rajtuk az ország eleget. Istenes énekei a bűntudat legmélyebb megszólaltatói. Adyig, egyéniek, önérzetesek, mint a modern vallásos költészet. Elégikus fényű líra ez: a tiszta szépség költészete.

Versesregényt is ír, idegen tárgyról, Eurialus szerelméről, de finom lélekrajzát saját szenvedélyével árasztja tele. Egy nyomtatott dráma-töredéke maradt még, azonkívül néhány vallásos műve. Tudatos költő, végig fejlődik. Önálló dalformát teremt. Benne tetőződik a reneszánsz, s már tovább is mutat: a barok felé.

A FENSÉG SZÁZADA: A BAROK

Balassa abban is a jövő útját jelzi, hogy visszatér a katolikus egyházba. Ő még érdekből, Pázmány már meggyőződésből. A sok új felekezet csüggesztő, a szabadság súlyos teher. A hívők úgy menekülnek vissza a régi nyájba, mint korunk a diktatúrába.

A spanyol Habsburgok birodalmából útnak indul a katonás jezsuitarend. Uj kifejezésmódot hoz: a barokot. A reneszánsz eszménye a szép volt, a baroké a fenség, a hatalmas arány, a lenyűgöző pompa. S a hősi szenvedély. De nem földi, egyéni célokért, hanem a 17. század első felében Istenért, aztán a hazáért. Nálunk az elsőnek Zrínyi a vezérdalosa, a másodiknak a kurucok. Az egyéni líra elnémul.

A reformáció népmozgalom volt, az ellenreformáció urak, királyok összefogása a szabadság ellen. Átcsap ez a törekvés protestáns területre is. Erdélyben szintén örökössé válik a fejedelmi hatalom s megindul a vallásüldözés.

Ha a reneszánszot a földi élet érdekelte, most megint a túlvilág kap hangsúlyt, s a csillagászok új felfedezése: a végtelen. Ennek a kifejezője az eposz, irodalmunk 17. századi vívmánya.

Juhász Géza.

Hogyan lett Bertából Mirza hercegnő

Irta: BARTHA ALADÁR főmérnök.

Bécsben találkoztam velük.

Hálátlan szertelenséggel nem vagyok vádolható felfogásommal, amikor ficánkodó ötletgondolataimat, a megkopott bécsi hangulatkép és Budapest felejthetetlen látványossága keretében megírom.

Vendégeim németek.

A német nőt, hajadon vagy férjes állapotjában lélektanilag vizsgálva, két ellentétes törekvésű, gyámság alatti személyben figyelhettem meg.

A hajadon, szülői felügyelet alatt díszlik széppé, fejlődik aranykedélyű, kacérkodó, de nem pajtáskodó műremekszerű szoborrá.

A férjes nő, magabiztos nyugalmával utólérhetetlen kedvességű.

Nem alárendelt helyzetbe kerül urának védelme alá, csak gyámoskodó ellenőrzés jellemzi a családi helyzetét.

De mindkét esetnél a függőségi helyzet állapítható meg.

A hajadonnál, a lélek dinamikájának moraja beéri szótlan megfigyeléseivel, azt, ami körülötte zajlik és forr. A férjes nő, a művészien elmélyülő érzelmi krizisek harcával, testének önigazgatási mozdulataival tud a fórumon hatni. És ez a kívánatos fellépésük, tökéletes.

Késéssel érkeztek vendégeim Bécsbe a Neckar völgyéből, a képzőművészeti remekek városából. Későre hajló délután a Kahlenbergre vezető szerpentin úton haladtunk autójukon a hegytetőre, hogy a hegyek lankáira, a hangulatkeltő selyempázsitjára, a virágok és növények színes sejtjeire, villámgyors tempóban, szemet vessünk. Kies kiránduló hely az erdős-völgyes tájdarabokkal szegélyezett Kahlenberg az újonnan megépített »Terrasz« épületével. E helyről élvezhető Bécs város fekvése, a Duna folyó és a Dunacsatornaág felületének ezüstös szalagcsokra, amely a Prátert összefüzi a berkekkel és ligetekkel. A Stadtpark liget Kurszalonjával is megismerkedtünk este, ahol képet alkottunk Bécs város éjjeli életéről.

Bécs ma egy kopott város modellje, ahol fáradt, aggastyános viselkedésű fiatalok, izgalom nélkül táncolnak, apatikusan bámulják a táncoló párokat.

Harmadnapra Budapestre utaztunk. Lelkem, az autómenet ideje alatt, pihenve dolgozott és kereste azokat a szenvedélyes érveket, amelyekkel a világ legpazarabban megépített városáról, Budapestről fogok előadást tartani nekik Bécs simflése nélkül. — Lelki dresszirozásomra serkentőleg hatott az út szépséges völgyeleti, a táj, az idő és az újból megismétlődő láncolatos tájképek szépsége.

A kiépített országút papirszalagként futott felénk a földháton. Rajta karikázó biciklik sorvadó távolságra kerülnek tőlünk, nyekergő sáros szekerek pedig lenézett alkalmatosságra degradálódnak az áramvonalas, túlvilágra szállító gépezet előtt.

Ebből a társaságból csak az úttest marad maradandóvá; a bicikli használhatetlen ócskavashulladékká fajul, a szekér széthull tüzifává, az istráng se kerüli el sorsát. Az autót még mosogatják fényesre, értékcsökkenése grafikonba rajzolható emelkedő vonalban.

A biciklistából öregember lesz, a fuvaros nyomorult fészkét nyögheti az égi behívóig, az autózó végrendeletét teheti zsebébe.

Nem, nem marad meg a tájból, a mozgó élő és holtból más, mint az évente földbe boruló áldott föld és az országút. A föld, az országútjával.

És ez a pusztuló és újból életerőre kapó mechanizmus, évről-évre, váltakozó szerepekkel ismétlődik.

Végre befutottunk Budapestre.

A kivilágított Dunahidak, a reflektorfényben úszó képviselőház épülete, Buda, a Duna partján csiklandó fényben lángoló és színességében úszó ezeregyéjszakájában, — »Ach mein Gott?!« dícséretet kifejező sóhaj futott ki németjeim ajkán.

A háború előtti időszakban Bécsben egy aranykedéjű polgárság konzerválódott, kristályosodott ki, amely kedélyességnek ma már nyoma nem lelhető fel, a bohémkávéház tipusok kifagytak és aléltan kopnak házaik arculata.

Ezzel szemben Budapest a nagyvárosi élet színpompás pazarságával, felejthetetlen atmoszférát konstruált, ahol a technikai tudás csúcsértékei látványosságba menő, örökéletű alkotásokat létesített.

Németjeim kultivált közvetlenségükből és örömet kifejező ritmusaiból kiolvashattam a meghatódottságot és az ezzel egyenértékű szótlan dicséretet is.

A jólétből fakadó temperamentumjaikkal kifejezésre juttatják, hogy Budapest arculata, szépsége és tisztasága első helyen foglalhat helyet az európai városok között.

Joggal növekedett ezen belső feszültségük az elragadtatástól telített lélek robbanásáig, amidőn estére a Margitszigetre kocsiztunk.

(Folyt. köv.)

Csikágóban évenként egyser a festőművészek ingyenes kiállitást rendeznek az uccán egy ilyen kiállitás a felhőkarcolók árnyékában.

GOND

— Mondja Cibere ur, tud már beszélni a kisfia?

— Hat hónapig kinlódtam vele, amig megszólalt. Most már hatodik hónapja azon kinlódok, hogy elhallgasson.

ASSZONYOK DEBRECZENJE

Mit csináljon

az az anya, aki sehogy se tud beilleszkedni a mai világ felfogásába, mert nevelése, multja, gondolkozása, erkölcsi felfogása homlokegyenest ellenkező, mint a mai nőé...

Igy ir, Asszonyom és elkeseredetten azt is felhozza, hogy nem megfigyelés eredménye keserű hangú levele, hanem saját életének szomorú tapasztalata, hiszen két eladó sorban lévő leánya van...

»Eladó sorban« lévő leányairól úgy ir Asszonyom, mintha valahonnan a régesrégi magyar multból zengene ez a kifejezés, tehát ha nem irta volna, akkor is tudnánk, hogy nem a mai kor asszonya irta ezt a levelet...

Egészen bizonyos, hogy ezt a szót is kifogásolták volna leányai, amint a sorokból megállapithatjuk felfogásukat multról és a mult embereiről. Asszonyom, lehet, hogy nekik van igazuk.

Lehet, hogy ők a szerencsésebbek, akik olyan, de olyan könnyen tulteszik sok mindenen magukat, ami a mi anyáinknak elképzelhetetlen volt.

Ki tudja, hogy kinek van igaza! Mi csak egyetlen egyet tudunk.

Ezt azonban jól tudjuk.

És pedig azt, hogy akkor, azokban a sötét és elmaradt korokban sokkal, de sokkal több öröme volt a mi anyáinknak, mint a ma asszonyának, leányának.

Több idejük volt magukkal és örömeikkel gondolni.

Mondjuk meg őszintén, mindenre ráértek.

A ma nője semmire se ér rá.

Mindebből úgy érzi, hogy kimaradt. Soha egyetlen elégedett perce nincsen. Egyetlen pillanatnyi zavartalan öröme nem akad.

Siet mindig és elkésik folyton a a legfontosabb percek, pillanatok örömeiről és mégis úgy érzi, hogy tul sok benne az csömör, sőt, ha erős szavakat akarnánk használni, még azt is leirnánk, hogy az undor. Sok mindennel szemben és nem utolsó sorban a mai örömökkel szemben is...

Hát ez az, Asszonyom, itt van a sors keze. Nem lehet mindent lehabzsolni és ugyanakkor még a régi idők nőinek, asszonyainak, leányainak zavartalan boldogságából is részt kérni. Az egy más világ volt. Őszintébb, szebb, emberibb. Ez gazdagabb, nagyobb lehetőségek nyilnak meg, de öröm ritkán, vagy alig terem benne. Ne csináljon semmit, Asszonyom, mi úgy se állithatjuk meg a világ folyását. Gátat nem rakhatunk, az élet rohan tovább, csak lassanként az apró szépségei szakadoznak le róla . . .

sz. r. i.

Haldoklik a lelkem

A világ zajában elhagyatva járok,
Vérző sebeimre irt sose találok.
Akit úgy szeretek, nem értett meg engem,
Elveszett reményem, haldoklik a lelkem.

Szivemben elaludt a pislogó mécs is,
Míg ő egyre csábit és hiteget mégis,
Elaludt a mécses, lángoló szerelmem,
Az égő kínoktól meghalt már a lelkem.

CSER KATALIN ÉVA.

Szőlőlekvár — musthurka

Szőlőtermő vidéken, ahol bőséges gyümölcskészlet áll rendelkezésünkre, jól felhasználható a termés egy része szőlőíz készítésére. ez a gyümölcskonzerv egyike a legtakarékosabb készítményeknek, miután kellő besürítéssel, a szőlő 18—20 százalékos természetes cukortartalma elegendő a lekvár édesitésére és konzerválására.

Feldolgozásra legalkalmasabbak a húsos, vastaghéjú vörös vagy fekete szőlőfajták. Ezeket több vízben alaposan megmossuk, lebogyózzuk, majd kissé összezúzva egyszeri forrásig felfőzzük. Ekkor a gyümölcsöt áttörjük s a hig mustpépet azonnal széles átmérőjü, lapos lábosba töltve, besürítjük. Ha gyümölcskészletünkkel nem kell takarékoskodnunk s áttetsző kocsonyaszerü készítményt akarunk nyerni, úgy a szőlő héját nem dolgozzuk fel. A besürítés munkáját nagyon gondosan végezzük, óvatos tüzeléssel és folytonos kavargatással. Általában arra törekszünk, hogy a kellő sürüséget mentől rövidebb forralási időtartam alatt érjük el. Hosszadalmas főzésnél a must cukortartalma karamelizálódik s a lekvár nem tetszetős, barnás szint kap. A forralást kocsonyapróbáig folytatjuk, ekkor a lábast a tüzhelyről eltávolitjuk s a kész szőlőízet még forrón felmelegitett üvegekbe töltjük.

Jóval kiadósabb dzsemszerü konzervet nyerünk, ha a szőlő héjját is felhasználjuk. Ez esetben a kisajtolás után felmaradt törkölyt meleg helyen gyorsan megszárítjuk, majd a magvakat kirostálva, a száraz héjakat beleadjuk a forró mustpépbe, melyet azután lekvár sürüségig befőzzünk.

Bőséges mustkészletünket felhasználhatjuk musthurka készítésére is. Előállitása meglehetős körülményes munkát igényel, ám megérdemli a fáradságot, mert egészen speciális jellegü, kiválóan jóizü csemege.

A valamikor messze földön hires bánáti musthurka következő módon készül: frissen sajtolt mustot egy napig ülepedni hagyjuk. Ekkor széles lapos lábasba töltjük s folytonos kavarás közben, fedett lángon, nagyon óvatosan besürítjük térfogatának körülbelül egyharmadára. Ezalatt cérnára füzött diógerezdekből 15—20 cm hosszú füzéreket készitünk, oly módon, hogy a füzérek egyik végén hosszabb darab fonál szabadon maradjon. Ezután a kellőleg besürített mustot kihütjük, majd ujjaink közt vékonyan szórva, szitált, sima nulásliszttel keverünk belé, egy liter besürített mustra öt dg lisztet számitva. Ezt a tömeget állandóan keverve, felfőzzük. Ekkor a diófüzéreket egyenként belemártjuk a mustpépbe, majd a tüzhelyről eltávolitott lábas fölé akasztjuk szikkadni. Ezt az eljárást addig ismételjük, míg a füzérekre rakodó kocsonyaszerü anyag eléri a hurkavastagságot. A kész hurkákat felfüggesztve megszárítjuk, majd cukorporba meghengergetve elraktározzuk.

Gyümölcsfélék téli eltartása

Téli fogyasztásra szánt gyümölcsfélék elraktározásánál kettős célra kell törekednünk. Először, hogy rothadás, bomlás mentül kevesebb kárt tegyen bennük, másodszor, hogy nedvtartalmuk csökkenését minimálisra korlátozzuk, tehát zamatos izü, üde állapotban maradjanak meg.

Mindkét cél elérésének első feltétele a megfelelő, hibátlan minőségü nyersanyag. Általában vastaghéjju, tömörhusu alma-, körtefélék, nagyszemü, lazafürtü szőlőfajták alkalmasak elraktározásra. Puhahusu, tulságosan leves gyümölcsök könnyebben romlanak s tetemes mennyiségü nedvességet vesztvén, idővel összeaszanak, megráncosodnak.

Az eltevésre szánt almát, körtét száraz időben, gondosan kézzel szedjük le fájáról s egy rétegben széles, lapos kosarakba vagy fonott tálcákra rakjuk. A gyümölcsöt kamrábahelyezés előtt darabonkint átvizsgáljuk és csakis a teljesen ép, nem zuzódott, egészséges példányokat raktározzuk el. Megjegyezzük, hogy ilyen hibátlan áru csak akkor állhat rendelkezésünkre, ha gyümölcsfáink féregmentesitéséről lelkiismeretesen és szakszerüen gondoskodunk. Szőlőeltevésnél fonalra függesztés előtt ollóval gondosan kimetsszük a fürtökben található hibás szemeket.

A gyümölcsfajták helyes megválasztása, szedése és kiválogatása mellett nem kevésbé fontos a raktározásra szánt helyiség kifogástalan karbantartása. Faluhelyen, ahol nagyobb mennyiségü készletet kell elhelyezni, általában külön kamarát rendeznek be erre a célra. Ez a helyiség száraz, védett fekvésü s lehetőleg egyenletes hőfokon tartható legyen. Könnyebb tisztántartás céljából legjobb, ha meszeltfalu és betonpadozatu. A polcokat és állványokat ugy helyezzük el benne, hogy gyümölcskészletünket könnyen áttekinthessük.

(Folyt. köv.)

Heti étlap

VASÁRNAP. Délben: karfiolleves, angol roastbeef burgonyapürével, párolt vöröskáposztával, gesztenyetorta. (1) Meinl-féle alföldi fehérbor, Meinl-fekete. **Este:** orosz hal, hússaláta. (2) Meinl-tea, vegyes caces, szőlő, lasponya.

HÉTFŐ. Délben: májpüréleves, zöldséggel tüzdelt főtt marhahús (3) tarhonyával és kapormártással, habfelfujt, Meinl-fekete. **Este:** rántotta spárgával, Meinl-féle dobozos, párolt füge, szőlő.

KEDD. Délben: sóskaleves, hirtelen sült ürü-borda kukoricafőzelékkel, Meinl-féle mustárral, lekváros gombóc, Meil-fekete. **Este:** Meinl-tea, Meinl-féle Hubertus pástétommal, vajaskenyér, gyümölcs.

SZERDA. Délben: lengyelleves (4), szárnyasmájrizottó kovászos uborkával, vegyes palacsinta, Meinl-fekete. **Este:** héjában sült burgonya, szardellásvaj, lágytojás, gyümölcs.

CSÜTÖRTÖK. Délben: zöldségleves, tejfeles borjúszelet Meinl-féle makarónival, mogyorófelfujt vaniliaöntettel (5), Meinl-féle fehér asztalibor és Meinl-fekete. **Este:** Velőstekercs (6) karadicsommártással, sajt.

PÉNTEK. Délben: endivialeves, töltött karfiol, nápolyi szelet, Meinl-fekete. **Este:** haboskávé, briós (Meinl-féle Epocával), vajaskenyér, gyümölcs.

SZOMBAT. Délben: apróléleves, cikakáposztával, huszárcsók, Meinl-fekete. **Este:** Pálffy-tojások (7), Meinl-féle vegyes desszert.

(1) **Gesztenyetorta.** 28 dkg cukrot 6 tojássárgájával habosra keverünk. 30 dkg főtt, hámozott és áttört gesztenyét adunk hozzá, majd a tojás keményre vert habját. Kivajazott formában lassan sütjük, ha kihült, megkenjük málnaizzel és sürün meghintjük vaniliás cukorral.

(2) **Orosz hússaláta.** Vegyes húst főtt, sült, szárnyast) apró metéltekre vágunk és egy órát ecetben állni hagyjuk. Az ecetet úgy készitjük el, mint a salátánál szokásos, majd sürü majonézt készitünk, melynek felét a húsba keverjük, amelyről az ecetet leöntöttük. A majonéz másik felével bevonjuk a tálra almozott hússalátát. Zöldsalátával, keménytojással, fél citrom szelettel diszithetjük.

(3) **Zöldséggel tüzdelt főtt marhahús.** A nyers marhahúst jól megveregetjük, késsel mélyen belo szúrunk, melybe tisztitott, mosott és felszeletelt sárgarépát és petrezselyemgyökeret dugunk. Ha puhára főtt, felszeleteljük. Nagyon mutatós.

(4) **Lengyel leves.** (Házi recept.) 4 dkg epocából, 4 dkg lisztből és 3 deci tejből besamelt készitünk, ha símára kevertük, adunk hozzá 1 liter gyenge boros vizet, majd keverünk hozzá 20 dkg zöldborsópürét, apróra vagdalt, főtt, füstölt sertésnyelvet és pirított kenyérszeletekre forrázva tálaljuk.

(5) **Mogyorófelfujt.** ¼ kg hámozott mogyorót megdarálunk ugyanannyi cukorral és 5 tojássárgájával habosra keverjük. Hozzáadjuk a tojások kemény habját, 3 dkg apróra vagdalt mazsolát és 4 dkg szitált zsemlyemorzsát. Kikent és morzsával meghintett formában 1 óráig gőzöljük.

(6) **Velőkrokett.** Apró palacsintákat készitünk, megtöltjük tisztitott, zsírban párolt velővel, melyhez áztatott, kinyomott zsemlyeszeletet és 1 egész tojást keverünk. A palacsintákat betürjük, hogy ki ne folyjon, megforgatjuk tojásban és morzsában, majd forró epocában pirosra sütjük.

(7) **Pálffy-tojás.** (Házi recept.) Egyenlő champion-gombákat meghámozunk és kevés epokán megpároljuk őket. Fordítva rakjuk tálra és minden egyes gombába 1 töltött kemény tojást helyezünk. Az egészet paradicsompürével pirosra seftett besamelmártással leöntve tálaljuk. A tojásokat úgy vágjuk ketté, hogy a hegyes felük nagyobb legyen jóval, mint a tompa felük, melyik a másiknak megtöltésére való. A töltelékhez Meinl-féle Libamájpástétomot keverünk.

GYERMEKEK DEBRECZENJE

A jól nevelt embert

miről ismerik meg, azt kérdezed nagyon komoly hangú leveledben, mert te szeretnél a jól nevelt, művelt emberek táborába tartozni. Nem is hiszed, hogy milyen fogas kérdést adtál fel, de azért megpróbálom, hogy válaszoljak erre a levélre, mert látom, hogy ezzel a kérdéssel is kell foglalkozni, sőt ti magatok is foglalkoztok.

Mindenekelőtt a megjelenéséről már megismerjük a jól nevelt embert. Nem arról, hogy szép, új ruhája van. A tiszta, rendes, sőt foltos ruha is ismertető jele lehet a jólneveltségnek. Arról, hogy alig veszi észre az ember, hogy a jól nevelt ember megjelent valahol, csendben, szerényen, halkan jön, megy. Nem akarja, hogy mindenki őt nézze, őt lássa és csodálja. Szerény, mert éppen ez a legfontosabb kelléke a neveltségnek, de úgy szerény, hogy ezt se fitogtatja.

A jól nevelt ember ismertető jele, hogy egyforma szívességgel beszél a legnagyobb úrral és a szolgával. Gyermekkel úgy, mint felnőttel. Mindenkit becsül, tisztel, szeret.

Mindenkivel szemben udvarias. Feladja a rőzseszedő öreg anyókának a hátára a terhet ugyanolyan kötelességszerű udvariassággal, mint ahogy ajtót nyit és maga előtt ereszti be az előkelő dámát.

A feljebbvalóival szemben nem hizelgő, mert birja él a természete ezt az utálatos, emberhez nem illő modort, de ugyanakkor, ha alattvalói vannak, akik keze alatt dolgoznak, velük szemben ugyanolyan szíves, finom, emberi, mintha saját magával bánna. Kicsinyes, sekélyes lelkű emberek ismertető jele az, hogy eszik azokat az embereket, akiknek az az áldatlan sorsuk adódott, hogy keze alatt dolgozzanak. Arról lehet elsősorban megismerni a műveletlen embert, hogy másképpen beszél azzal, akitől függ, másképpen azokkal, akik őtőle függenek.

Apró dolgok ezek, de mind lényeges kellékei a jól nevelt embernek.

Van rá egy örök szabály is. Ugy élj, úgy cselekedj mindig, ahogy szeretnéd, hogy az emberek éljenek és cselekedjenek.

Arany szabály. Mindig az legyen a mérték, hogy esne neked az, vagy az a dolog.

A jól neveltséget nemcsak meg lehet, de meg is kell tanulni.

Hozzátartozik az élethez, akármilyen pályán élsz, akárhova sodor a sors, a jólneveltség félkenyér. A modortalanság koldustarisznya.

Szépen zengő kis patak

Egyszer volt, hol nem volt, nem is olyan messze, nem is olyan, régen, egy rengeteg nagy kerek erdő közepében volt egy kicsi fehér házikó. Abban a kicsi fehér házikóban lakott az erdőkerülő a kislányával. Rozmaringnak hívták az erdőkerülő leányát, de rá is illett ez a szép virágnév, mert olyan szép volt, mint egy szép virágszál. De nemcsak szép volt ő, hanem ügyes, szorgalmas és jó kislány is. Ő tartotta rendben a kicsi fehér házat, mert az édesanyja régen meghalt szegénykének. Ő viselte gondját az édesapjának, ő főzte az ebédet, ő sütött kenyeret. Ruhácskáit is maga mosta, vasalta, olyan tiszta, rendeske volt mindig, mint egy kis pillangó.

Hát még a hangja, milyen szép volt, mint valami ezüstcsengettyű. Mikor énekelt, még a felhő is megállott az égen, a madár röptében, a galambok a vállára szálltak, a mókusok, nyuszikák két lábra álltak, az őzikék elébe térdeltek úgy hallgatták Rozmaring énekét. Nem féltek tőle egy csöppet sem. Miért is féltek volna. Rozmaring sohasem bántotta őket.

No meg is irigyelte Rozmaringot egy gonosz boszorkány. Volt neki is egy lánya. Igaz, hogy nem volt szép, igaz, hogy nem volt jó sem, szorgalmas sem, lusta volt bizony ökelme, hangja meg olyan volt, mint a kenetlen szekér nyikorgása.

Tanitsd meg a leányomat énekelni, parancsolt rá a boszorkány Rozmaringra. Szegény kis Rozmaring mit tehetett egyebet tanitgatta a boszorkány leányát énekelni, de bizony nem lett neki azzal szebb a hangja. Ha elkezdett énekelni, minden élőlény menekült a közeléből.

Megharagudott ezért a gonosz boszorkány, haragjában patakká varázsolta Rozmaringot, a kerülőt pedig szomorúfűzfává, amiért nagyon búsult a lánya után.

Most már senki sem fog gyönyörködni énekében, kárörvendezett magában a gonosz boszorkány. De nagyon csalódott ökelme. Elmondom, hogy miért.

Szép ezüstvizű patakocska vált a kis Rozmaringból és amint folyt-folydogált a kis patak, olyan szép volt a hangja, mintha ezer meg ezer kis ezüstcsengettyű csilingelt volna. Az erdő madárkái, gerlicéi, mókuskái, őzikéi mind odagyültek és hallgatták a szépen zengő kis patakot. Hallgatták, hallgatták, közbe-közbe sirdogáltak, siratták a jó kis Rozmaringot.

Sohse sírjatok, sohse búsuljatok — mondta nekik egy bárányfelhő, majd segítek én Rozmaringon.

Csak gyere arra, amerre én megyek, — kiáltott le a kis pataknak és az elindult engedelmesen a bárányfelhő után. Mentek-mendegéltek, a felhő az égen, a patak az erdőben. nemsokára az erdő végén jártak, ahol egy óriási nagy kőszikla zárta el a kijáratot az erdőből.

Bujj át csak kis patak, bujj át csak a szikla alatt azon a kis résen, kiáltotta le a bárányfelhő. A kis patak szót fogadott a felhőnek, átbujt a szikla alatt a résen és mit gondoltok gyerekek hova jutott? Hova ám! Egyenesen Tündérországba, ott is a tündérkirály kertjének a legközepébe.

Tündérkirály éppen a születésnapját ünnepelte. Tündérország népének apraja-nagyja ott tolongott az udvarába és szebbnél-szebb ajándékokkal kedveskedtek neki. Zenéltek, táncoltak, énekeltek, mulattatták Tündérkirály őfelségét. Hej de nagyot néztek, mikor egyszercsak becsobogott a kertbe a szépen rengő kis patak. Azonnal jelentették királyuknak. Felséges uram, a Jóistenke egy csodaszép kis patakot küldött neked születésnapi ajándékúl, jer tekintsd meg.

Leszállt a király a gyémántos trónusról, hogy megnézze a kis patakot, hát nem tudott hova lenni a csodálkozástól, mikor meglátta. Hangja, mint az ezüstcsengő, habja mint az ezüstfelhő, örvendezett neki és királyi pálcájával megérintette a kis patak vizét. Hát abban a pillanatban visszaváltozott Rozmaringgá.

Most nézett csak nagyot Tündérország népe, olyan szép, olyan kedveske volt a kis Rozmaring. Azonnal testvérükül fogadták, hoztak néki tündérszép cipőket. De Rozmaring nem örült ezeknek, Rozmaring csak búsult. Fontak a hajára virágkoszorút, de Rozmaring csak búsult. A tündérkirály beleszeretett, feleségül kérte. Rozmaringnak is tetszett a tündérkirály, igent is mondott azonnal, de csak búsult tovább.

Mi a bánatod szép menyasszonyom Rozmaring, — kérdezte tőle a tündérkirály.

Nagy az én bánatom, válaszolta Rozmaring. Rengeteg nagy kerekerdő közepén van egy kicsi fehér házikó, annak az udvarán áll egy szomorúfűzfa. Az én édesapám. Egy gonosz boszorkány velem együtt elvarázsolta.

No, ha csak ennyi a baj, akkor ne búsulj tovább, mert ezen én tudok segíteni, — mondta a tündérkirály. — Azzal felült egy táltosló hátára és elvágtatott a kerek erdőbe. Meg is találta a kicsi fehér ház udvarán a szomorúfűzfát. Bizony már akkor csak egyetlen-egy levél volt rajta, a többit mind elhullatta bánatában.

A tündérkirály megérintette őt is királyi pálcájával és abban a pillanatban ő is visszanyerte azonnal régi alakját.

Köszönöm, hogy meszabadítottál, hálálkodott a tündérkirálynak, bárcsak a kislányomat is megszabadítanád, de ő itthagyott engem, nem tudom hova lett.

Már meg is szabadítottam vigasztalta a kerülőt a tündérkirály, ő küldött ide érted, ő is nagyon búsul utánad.

Dehát ki vagy te, és hol van az én kislányom Rozmaring.

Tündérország királya vagyok, mutatkozott be a tündérkirály. Lányod országomba van és ön feleségül óhajtom őt venni, ha te is beleegyezel.

Hogyne egyezett volna bele a kerülő, nagyon boldog volt, hogy ilyen nagy szerencse érte a leányát. Felültek mindaketten a táltosparipa hátára és haza repültek Tündérországba. Volt öröme Rozmaringnak, mikor meglátta az édesapját. Bizony nem búsult tovább egy percig sem. Nemsokára megtartották a lakodalmat. Idáig hallatszott a muzsikaszó. Még ma is élnek boldogan Tündérországban. A kerülőt megtette a király a gyémánt erdejében erdőkerülőnek, még ma is ő őrzi a gyémántos fákat.

A bárányfelhő elbeszélte a kerek erdőben Rozmaring szerencséjéet. Mérgelődött is a gonosz boszorkány mérgében elbujdosott leányával együtt a kerekerdőből.

Kerekerdő lakói még ma is ő rajta nevetnek, még ma is a Rozmaring szerencséjének örülnek, kerekerdő fái ő róla mesélnek.

Takács Ilona

A reményteljes csemete

— Mese —

Irta: *Szalacsy Rácz Imre*

Róka Róbert családjában hetek óta nagy csend vert tanyát. Szomszédok, ismerősök, rokonok, irigyek, általában mindazok, akiknek valami köze volt a híres familiához, váltig kérdezgették:

— Ugyan, ugyan, mi ennek a nagy csendnek az oka?...

— Nincs itthon a fiam, az én édesem, a drágám — mondta ilyenkor Róka Róbertné asszony titokzatosan.

— Ugyan, ugyan, csak nem!... — sápítozta Ordas Orbánné, aki arról nevezetes, hogy egyetlen összefüggő mondatot életében még ki nem mondott.

— De igen, kedves sógorasszony, nincs itthon a mi szemünk fénye, életünk napsugara!...

— Aztán hol jár őkelme!?

— Az titok! — csettintett fürgén kopott körmeivel maga Róka Róbert, jelezvén, hogy nem kíván erről a dologról beszélni.

— Kár, nagy kár — sápítozott Ordas Orbánné —, mert olyasmit beszélgetnek őkelméről, hogy talán tömlöcben is ül, mondom, csak úgy mondják...

— Kicsoda, az én fiam? — hördült fel Róka Róbert, míg Rókáné asszony mindjárt könnyezni kezdett:

— Óh, az én drágámról ilyent feltételezni, arról a talpig tehetséges gyermekről, arról a ritka lángészről...

— Megölöm azt a cudart, aki így mert nyilatkozni az én egyetlen fiacskámról! — borult el a szeme az álméreg miatt Róka Róbertnek, hogy Ordas Orbánné nem mert többet egy szót se szólani ott a helyszínen, de amint hazafelé tartott, nem állotta meg, hogy be ne szóljon Farkas Ferkéékhez, ahol éppen báránypaprikást falatak. Belépett az odúba és mindjárt azzal kezdte:

— No, sógorasszony, az már bizonyos, hogy valami nincsen rendben!...

— Hogy, hogy? — ugrott fel a finom falat mellől Farkas Ferke, mint akinek rossz a lelkiismerete.

— Csak maradj, sógor, nem ról lad van szó!

— Azért! — ült le a finom falatok mellé Farkas Ferke nyugodtan, míg belül háborgott magában mondván:

— Ezt a szerencsétlen Ordasnét is mindig olyankor hozza ide az ördög, mikor semmi szükség nincsen reá.

— Mondjad már, lelkem, mi nincsen rendben — törülte meg tökfilapú köténykében az orrát Farkas Ferkéné.

— Az, kedvesem, hogy ez a Róka kölyök nincs itthon! — tálalta ki azt, ami a begyében volt, Ordasné.

— Hahá, régi dolog, ül a bitang valahol, természetes, hogy ül, de meg is érdemli, sőt egyszerűen fel kellett volna húzni az első fára — szájalt tele pofával Farkas Ferke, mert minden keserűség eszébe jutott, amit a Róka-had okozott neki.

— És még azt mondják, hogy rendes dologban van távol a háztól! Hogy milyen csufak is az állatok, hogy így mernek hazudozni, így mernek!... — kenetteljeskedett Ordasné, mire Farkas Ferke, mint afféle erkölcsecsősz, nyomban meg is feddte:

— Hát csak ne általánosítsunk, lelkem, mondjuk meg úgy, ahogy van, nem az állatok rosszak, csak azok között is van szemét, mint ezek a Rókáék, de most rájuk jár a rúd, én tudom, előkelő barátaim mondták, hogy most ki fogják tekerni a nyakukat, el kell nekik

A bécsi uj hid teherpróbája. 390.000 kg. sulty helyeznek az elkészült uj hidra, villamoskocsikat és megtöltött locsolóautókat. A hid kiállta a próbát.

Richmond amerikai város most ünnepelte fennállásának kétszázéves évfordulóját. Szépségkirálynők vonulnak el a tömeg között.

pusztulni erről a vidékről, vagy... — nem fejezhette be ezt az igen érdekesnek ígérkező beszélgetést Farkas Ferke, mert az utolsó szavaknál megjelent egy igen ismerős arculat az odú bejáratánál, sőt nem is egy, de kettő az igen ismerős arculatokból.

— Szerencsés jó napot, jó napot, kedves rokonság! — mosolygott Róka Róbert nagyot, széleset, mint aki mit se hallott az előbbi csúf szavakból. Mert hát őkelme volt a váratlan vendég, de nem egyedüli vendég, mert vele jött az előbb emlegetett legény fia, ifjú Róka Róbert is. Vele ám, de hogy nézett ki, Uristen, hogy nézett az ki. Hirtelen alig ismerték meg és Farkas Ferkének is csaknem a torkán akadt egy gyenge borda, mikor felpattanva a helyéről így üdvözölte a vendégeket:

— Isten hozott benneteket, kedves atyánkfiai, éppen arról beszélgettünk itt szűk családi körben, mert Ordas sógornak a felesége is úgy szegről, végről hozzánk tartozik, mondom, éppen arról diskurálgattunk, hogy milyen régen láttunk benneteket. Dícsértem a kedves fiad, akit, íme, örömmel üdvözlünk szerény városkánkban!

— Óh, igen, de csak rövid időre, éppen most jött haza a kölyök — veregette meg a szerényen mosolygó ifjú csemete két első lába fölött a bundát a büszke apa, Róka Róbert.

— Ejnye, ejnye és hogy megnőtt ez a lurkó! — mérte végig a nyalka legényt Farkasné asszony, majd hirtelen, mint aki nagy mulasztást követett el, rájuk förmedt a legifjabb Farkas csemetékre, akik ott tátották a szájukat és piszkálták az orrocskájukat a nagy ámulatban:

— No, gyerekek, rögtön kezet csókolni Róbert bácsinak, parolát adni Robikának!...

A Farkas csemeték nem szívesen, de teljesítették a parancsot, mire ifjú Róka Róbert enyhe barackokat nyomott a mihasznák buksijára és kockás, angolos nadrágja zsebéből aranyszínű tökmagot osztott szétjel az apróságok között:

— Nagyot nőjjetek s legyetek olyan derék honfiak, mint a ti példátlannl becsületes atyátok!...

Mindenkinek leesett az álla az álmélkodás miatt az ilyen bőlcs szavakra, csak Róka Róbert nem vesztette el a fejét, mert nyomban meg is toldotta fia hallatlanul szemtelen hizelkedését:

— Ugy ám, jól beszélsz édes fiam, látszik, hogy az alma nem esik messze a fájától, apád fia vagy, mert soha se feledd el, hogy neked két jóakaród van ebben a hazában, az egyik én s nyomban utánam következik Farkas Ferke bátyád, akit a Teremtő sokáig éltessen!...

— Éljen! — süvöltött ifjú Róka Róbert, mintha képviselőválasztáson korteskedett volna.

— Nagyon köszönöm az érdememen felüli megemlékezést; az, amit teszek, mindig a tiszta becsület diktálta tett. Soha senkiét el nem vettem, törvényt tisztelő voltam és maradok mindig s barátja a becsületes állatoknak — füllentett szemrebbenés nélkül Farkas Ferke, de azért most nem mert a felfalt Bárány Béla elszórt csontjaira nézni, mert egy keveset mégis háborgott a lelkiismerete.

— Látod, fiam, itt vegyél példát, itt van, akit közéleti pályádon mintának választhatsz! De hogy megtudja a mi igaz barátunk és rokonunk, hogy kikkel áll szemben, íme, leteszem szerény házunk ajándékát e ház asztalára — szónokolt idős Róka Róbert és nyomban kibontotta azt a két árva, véres kacsát az óriási rebarbaralevelekből. Hogy teljes legyen az istentelen hazudozás, meg is jegyezte:

— Saját nevelésem, a legszebb példányok!...

— Köszönöm, édes barátom, köszönöm! — nyújtotta manesát csillogó pillantások között Farkas Ferke, de nyomban össze is csomagolta az ajándékot, nehogy meg kelljen belőle kínálni a vendégeket.

— Óh, milyen finom népek — sóhajtott Farkas Ferkéné.

— Hát igen, mi már ilyenek vagyunk — mondta henceg kedvében idős Róka Róbert —, tetszik ugye tudni, hogy a mult is kötelez, elvégre a mi őseink...

— Persze, persze — tért ki a végeláthatatlannak ígérkező feszengések elől Farkas Ferke annál is inkább, mert a két szegény kacsafit már biztonságba helyezte —, mondjátok már, hát hol volt ez a derék fickó? — ütött kedvesen ifjú Róka Róbert buksijára.

— Egyetemen tanult, a magasabb állattudomány doktora különben, tegnap avatták nagy ünnepélyességgel — feszengett idősebb Róka Róbert, míg az ifjabb egy szerény, de fölényes mozdulattal megigazította balszemén lánefűből készült vadonatúj monokliját, ami nem kevés ámulatot váltott ki különösen az ifjabb Farkas csemetékből.

— No és milyen pályára készülsz, öcsém? — kérdezte Farkas Ferke, holott jól tudta, hogy egyetlen szó se igaz ebből az előbb elhangzott hazudozásból.

— Óh, neki már nem kell készülni, azonnal megkapta a diplomája után a kinevezést is. Főfelügyelő lett és képzeld, kedvesem, ennek a vidéknek a főfelügyelője! — hajtogatta gonosz fejét a büszke apa.

— Éppen itt van nálam a kinevező okirat is — szedett elő hanyag elegánciával egy fehér káposztalevelet ifjú Róka Róbert, melyen céklával írt sűrű ákombákomok és pecsétek ékeskedtek.

Farkas Ferke tudákosan végigsilabizálta az »okmányt«, aztán visszaadta:

— Derék dolog, öcsém, gratulálok. Csak el ne feledkezz rólunk, egy kis jóindulat soha se árt az ilyen nagyhatalmú úr részéről...

— Áh, szóra se érdemes, ez természetes...

— Sőt, tudod-e, hogy miért jöttünk, kedves rokon? — vette át a szót a boldog apa.

— Megtudom, ha megmondod!

— Téged kíván a fiam megbízni tiszteletbeli főfőfelügyelőségi tisztséggel, elvégre a te szakértelmed, jártasságod és a többi...

— Nagyon kedvesek vagytok — hitte el a mai találkozás alkalmával először Rókáék szavait Farkas Ferke.

Még néhány negyedóráckát elbeszélgettek, hazudoztak a híres rokonok, közben mindig azon törte Farkas Ferke a fejét, hogy tulajdonképpen mit akar ez a két országos csirkefogó az ő tisztes úri odújában. Sehogy se tudott rájönni, mert az utolsó percig olyan tisztelettudóan, olyan elismeréssel viselkedtek Rókáék, hogy kezdte megváltoztatni eddigi rossz véleményét a rokonságról. Mikor elbúcsúztak, utánuk is szólott:

— Aztán máskor is legyen szerencsém, házam, asztalom mindig szívesen látott vendégei vagytok...

— Kedves, óh, be kedves vagy, ha megengeded, élünk is ezzel a kitüntetéssel — vigyorgott idősebb Róka Róbert, de ez a vigyorgás már nem tetszett Farkas Ferkének. Ugy érezte, hogy itt még se történt minden úgy, ahogy kellett volna. Oka volt ennek a váratlan látogatásnak, ennek az ajándékozásnak és temérdek hízelgésnek.

Még estig néha eszébe jutott Rókáék váratlan látogatása egyszer-kétszer, aztán nem törődött többé vele.

Nem reggelig, mert reggel aztán annál többet. Amint kidugta a fejét, hogy megnézze, milyen idő van, ott talált egy szépen összehajtogatott ujságot fehér káposztalevelekből. Kapott a potyaujságon, mert ő semmiféle lapnak előfizetője nem volt. De csak az első pillanatban volt kapós az ujság, mert az első oldalon legalább is manesa nagyságú vörös céklával írt sorok üvöltöttek:

»Állattalan kegyetlenségű gyilkosság a Dombalján. Éjjel orozva meggyilkolták Bárány Bélát, mindenki által köztiszteletben és szeretetben álló állatbarátot. A nyomok egyetlen helyre vezetnek. Szorul a hurok Farkas Ferke nyaka körül. Lapunk szerkesztőjének szenzációs nyomozása akasztófára viszi az elvetemedett gyilkost. Ime a nyomozás eredményéül összeszedett csontok eredeti lenyomata. Más bűnök is terhelik a híres futóbetyár lelkét, akinek eddig sikerült kijátszani az igazságszolgáltatás sujtó kezét. Lapunk szerkesztője másik két gyilkossági nyomra is rájött, ez a két gyilkosság a Kacsa családot érdekli közelebbről, de erről legközelebbi lapunkban számolunk be. Országos körözést adtak ki Farkas Ferke élve, vagy halva való elfogatására.«

Farkas Ferke megdörzsölte a szemét, hogy álmodik, vagy az ördög játszik vele. Sokat azonban nem töprenghetett, mert két fegyveres legény a Borzok nemzetségéből csak ott termett. Az egyik harsányan rászólott:

— Farkas Ferke, a törvény nevében letartóztatunk és nyomban odúkutatást tartunk!...

— Tiltakozom! — üvöltött Farkas Ferke —, aljas rágalom, a Róka-had szörnyű ármánykodása!

Mit se ért a tiltakozás, folyófűvel nyomban megbilincselték Közben újabb Borz legények érkeztek, akik átkutatták az egész odút. Farkas Ferke tehetetlen kínjában véresre harapta az ajkát, de látnia kellett, mint fűzik rabszíjra családja minden tagját, mert bizony a bűnjelek ott voltak, sőt az egyik kacsa hullája teljes egészében megtaláltatott. Már éppen végeztek a nyomozással a derék rendőrök, mikor csillogó monoklival a szemén ott termett ifjú Róka Róbert, a híres riporter, akinek nyiltan gratuláltak a szemfüles Borz legények.

Farkas Ferke szólni se tudott a méregtől. Ifjú Róka Róbert rá se nézett az áldozatokra, megtörülte csillogó monoklját és fölényesen rászólott a Borz legényekre:

— Hát csak vigyék őket, apus, így kell eljárni a hitvány bitangokkal szemben. Az ám, így kell eljárni a hitvány bitangokkal szemben. Az ám, így...

És fölényesen jegyzeteket csinált újabb cikkéhez...

REJTVÉNYEK FEJTÖRŐK

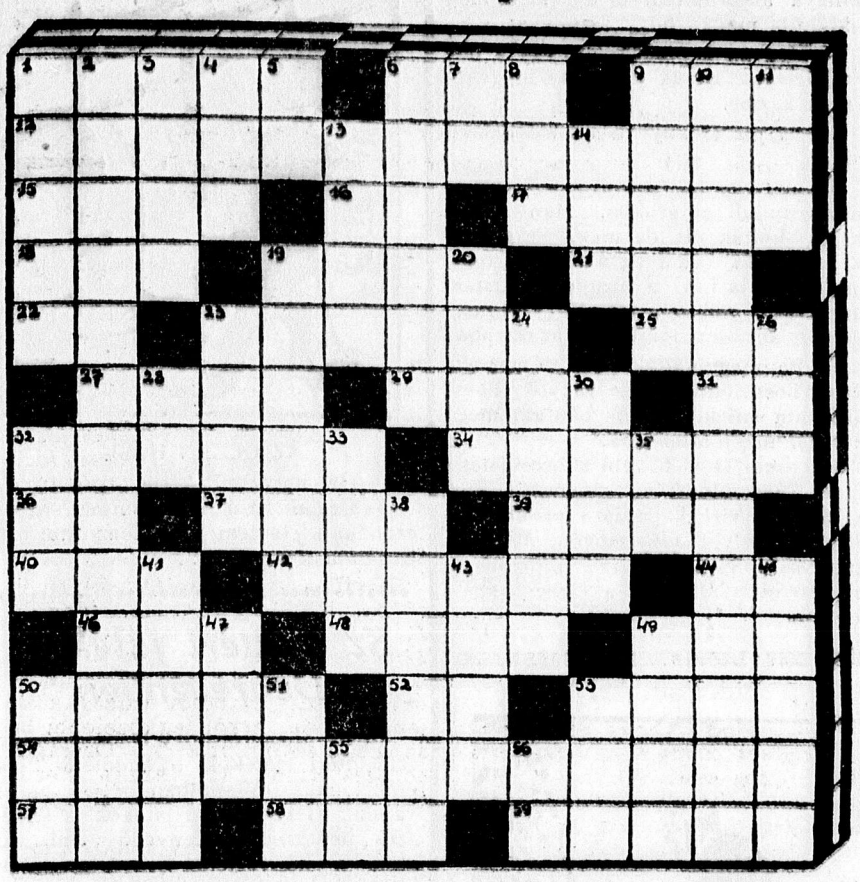

MINDENKI NYER! Akik ez a rovatban megjelenő rejtvények megfejtését hétről hétre beküldik és 200 pontot gyűjtenek, 2-2 kötet könyvet kapnak. A lekészölt rejtvények fölé odaírtuk, hogy azok megfejtése hány pontot eredményez. Ebbe a pályázatba bármikor belépheti! Ha már egyszer elérte a 200 pontot, előről kezdheti a pontgyűjtést. Ha az egyik héten nem adta be a megfejtését, pontlevonás nélkül, beküldheti a következő héten.

Rovatvezető:
Boross György

TUDNIVLOK: Beadási határidő: péntek este 6 óra. A beküldés rétlapon! Rejtvény. A megfejtéseket lapunk levelesládájába kell bedobni. Vidékiek levelezőlapon is beküldhetik a megfejtésüket. Szelvény mellékelése kötelező! Szelvény nélküli pályázatok érvénytelenek. Hétfőn délután 3-6 óra között bárkinek felvilágosítást ad a rovatvezető a szerkesztőségben. A megfejtéseket két hét multva hozzuk nyilvánosságra.

Dirr, durr, bele!

A megfejtés igazolására elegendő a négy hosszu sor beküldése.

MEGHATÁROZÁSOK:

Vízszintes sorok:

1. A hon.
6. Hüvelyes növény.
9. P. A. I.
12. A XVI. század legnagyobb magyar költője, aki virágénekeivel lírai költészetünk megalapítója lett.
15. A végtag.
16. Házi állat.
17. Csont ez is!!?
18. Szó.
19. Kis anyagi részecske.
21. Olasz birtokos névmás.
22. Igeképző.
23. Petőfi, Arany, Madách, Munkácsi Kempelen.
25. Trombita-hang.
27. Három — oláhul.
29. Opera része.
31. Kötőszó.
32. Vissza: Egyiptomi szent állat.
34. Félrerak.
36. Ázsiai szent folyó.
37. Ha ezt kifordítom, akkor kívül marad a búbánat.
39. Apátlan anyátlan.
40. Másodperc — rövidítése.
42. Kerti növény.
44. Nagy Sándor.
46. Se, se, se, se, se.
48. Ilyen pálma is van.
49. 1501 — római számmal.
50. Az olaszt így is nevezik.
52. Kettős mássalhangzó.
53. Román politikus, aki a világháború alatt a központi hatalmak oldalán való beavatkozást sürgette és követelte.
54. Millöcker-operett.
57. Női név.
58. Mi — oláhul.
59. Város a Felvidéken.

Függőleges sorok:

1. Br. Jósika Miklós regénye.
2. Az első magyar nyelvemlék.
3. Ókori nép.
4. Lóeledel.
5. Római pénz volt.
6. Balhiedelem.
7. Kereskedelmi műszó.
8. Gyermekjáték.
9. Tűz fölé tart.
10. Herczeg Ferenc elbeszélése.
11. Igy — latinul.
13. Balog.
14. Hasznavehetetlen holmi.
19. Szamár — más nyelven.
20. Kérdőszó.
23. Ókori főisten.
24. Kinéző.
26. Kártyafigura.
28. Fogoly — mássalhangzói!?
30. Sötét — latinul.
32. Mentsétek meg lelkeinket!
33. Gyöngymérték Perzsiában.
35. Vallásrövidítés.
38. Ezek a szigetek Finnországhoz tartoznak!
41. Város Spanyol-Marokkóban. (37.000 lakos.)
43. Félelmetes hadigép.
45. Fejfedő — jasszosan!
47. Jugoszláviához tartozó sziget az Adriai tengerben.
49. A kukorica tudományos neve.
50. Vonatkozó névmás.
51. Ókori görög törzs.
53. C. D. A.
55. Házi állat.
56. Saját kezüleg — rövidítése.

Csak ugy mondom, hogy . . .

. . . lapunk 1937 szeptember 26-iki számunk Rejtvényrovatában közölt rébuszok helyes megfejtése a következő:

Hannibal ante portas!

Vízszintes sorok: 1. Hannibál azelőtt portás volt. 12. Okeanos. 13. Temet. 14. Damita. 16. Tett. 17. Ode. 18. Sla. 20. Lap. 21. Lári. 22. Győri ETO. 24. Ále. 25. Lábvért. 26. Ty. 27. Sen. 28. Ete. 29. BT. 30. Bengasi. 32. Moá. 33. Laertesz. 35. Mais. 36. Ler. 37. Ost. 39. Nov. 40. Erik. 42. Ez autó. 44. Tónus. 46. Abigail. — Függőleges sorok: 1. Hódolat illet meg, nem bírálat. 2. Akadály. 3. Nemere. 4. Nai. 5. Inti. 6. Boa. 7. Ás. 8. At. 9. Zet. 10. Emelet. 11. L'etat. 15. Élővesz. 18. Syb. 19. A réti. 22. Gángesz. 23. Ire. 25. Lento. 27. Ser. 29. Boiotia. 30. Bering. 31. Ast. 32. Manual. 34. Aeroe. 38. Szir. 41. Kún. 42. Ebi. 43. Agá. 45. Se. 46. Ab.

Vajh' ki ő? Tompa Mihály.

Új utakon! 1. Belényes. 2. Esék. 3. Leipzig. 4. Guatemala. 5. Irán. (Inn is lehet!) 6. Ural. 7. Maláj. = Belgium.

Hol is olvastam csak? Reményik Sándor (Végvári): Eredj, ha tudsz!

Szótagrejtvény. Vigan dudál a potugál.

. . . a »Mindenki nyer!« című pályázatunkon, ezen a héten a következők érték el a 200 pontot és nyertek 2—2 szépirodalmi könyvet:

Dáry Ily, Előtör u. 66.
Taskó Lukács, Maróthy Gy. u. 10.
Solymossy Etel, Jókai u. 28.
Dr. Széky Ferenc, Nyil u. 94.

. . . a nyertesek a könyvjutalmakat hétfő délutántól csütörtök estig átvehetik a kiadóhivatal pénztáránál, délelőtt 8—2 és délután 5—6 óra között.

. . . A megfejtés igazolására elegendő a négy hosszú sor beküldése!

Hol is olvastam csak?

Megfejtése: 3 pont.

(Állapítsuk meg, hogy ki írta és mi a címe annak a költeménynek, amelyből az alábbi sorok valók.)

„Megnyílnak a nehéz hantok,
Kilép sírból édes anyjok,
S tova lebben a vak éjben,
Haza felé, az ősvényen.«

Vajh' ki ő?

Megfejtése: 3 pont.

1847-ben született Amerikában, az Ohió állambeli Milan városkában. Nemrég halt meg. Mint ujságosgyerek kezdte pályafutását. A mozgó vonaton árulta a lapokat és hogy agyonüsse az időt a hosszú utazások alatt, a vonat egyik kis zugában kis műhelyt rendezett be magának. Egy balul sikerült kísérletével lángbaborította a vonatot, amire a vonatvezető fülönfogta és valamennyi flaskáival, lombikjaival és szerszámaival együtt kihajította a vonatból. Nem csüggedt el! Hallatlan türelemmel és energiával dolgozott számtalan technikai probléma megoldásán, bámulatos sikerrel. Az autógyáros Fordhoz szoros barátság fűzte. Évekkel ezelőtt Magyarországon is megfordult!

KI EZ?

Betürejtvények

Megfejtésük: 1—1 pont.

Beküldte: Páldy Gyula, Andrássy út 35.

1.

M
R GŐ

2.

SÁG SÁG SÉG SÉG

3.

Y Y Y Y Y Y Y Y Y H
A A A A A A A A A A

4.

út út nóta

(Beküldte: Végh László, István út 41-a)

5.

IA
-ból

6.

AAAAAA: L
A

7.

T F
E E

8.

MAZ egymásratesz

9.

10.

M; KI Ó

11.

Kopasz G
O CA

(Beküldte: Szőke Emma Borz u. 3.)

12.

H esztendő lekvár

13.

H, O mén

MINDENKI NYER!

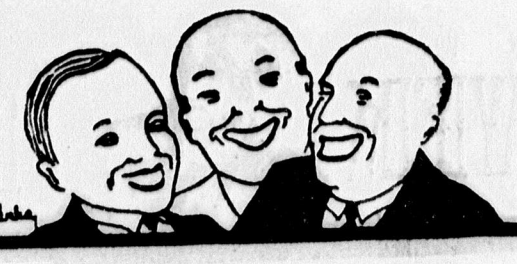
15. SZÁMÚ REJTVÉNYSZELVÉNY.

Név:

Foglalkozás:

Pontos cím:

LUDAS MATYI

BUGYI SÁNDOR fuharos esetei

Egy talyiga bűrt szállítottam Bagosrúl, Suba sógor meg a maga talyigáján lötyögtette a bűrt mellettem. Elíg a hozzá, hogy döcögünk szíp lassacskán, hát eccer csak három vadász egy kölesfödőn felugrat nígy nyúlat, oszt ötfelé kezdenek utána lövődözni. Egyet le is puffantottak a nígy közül, a többi elszalatt, még pedig egy tengeritábla felé. A vadászok felvettík az egy nyúlat, a többire rá se hederítettek, mentek tovább. Eccer csak Suba leugrik a talyigájárúl, oszt elkezd mutogatni: Aszongya nekem: Ni, sógor, még az az egy nyúl is meg van ott sebesítve, húzza a hátúját!

Igassága vót a sógornak.

— Ezt megfogjuk sógor!

— Meg azt, sógor! — Montuk egymásnuk.

Hát megállítottuk a lovakat, oszt mentünk be a tengeribe a nyúl után. Én ríszemrúl mingyá rá is akattam. Egy töklevél alatt vót megbúva. Meg akarom fogni, hát csak megbotlok egy tökindába oszt olyat estek, mint egy lú. A fejem ipp a nyúlra esett.

— Na, nem baj az esís, mondok, csakhogy a nyúl megvan.

Igen ám, de mégis baj lett, mer ahogy fel akarom venni a nyúlat, hát összevissza szurkájja a kezemet.

— Mi a tótfene lelte ezt a nyúlat? Tüvé vált ennek a szőre?

Pedig nem úgy vót a dolog, hanem úgy, hogy én ríszemrúl nyúl helyett töviskes disztóra estem, akki abbúl is megteccett, hogy a balpofámbúl tán száz helyt is folyt a vír kifelé.

— Hát a nyúl hova lett?

— Abbiz oda lett, hogy ijjettibe meggyógyult, oszt elinalt. Suba se tutta megfogni.

— Na nem eszünk nyúlpecsenyét, mondok, aval kimentünk a tengeribűl. Ahogy kilipünk, abba a szempillantásba fordul bele az én talyigám az árokba, mer mír azír, hogy ez a marha lú megkívánta az árokparton a ződ gyepet, arrafelé indult, el írkezett odaig, de még tovább is, mer valamennyi lúbűr az árokba löttyent, a talyiga meg rá. A két kereke az égnek állott. Mit szól ehe a töknyakú zsidó? Az ég roggyík rá erre a Nyalkára, hogy is lehet ez olyan falánk, mikor csak tennap attam neki enni! — így magamba. Hát megvót a baj, még pedig a naggyából, mer víz is vót az árokba. Füröttek a lúbűrök, én meg vakartam a fűlem tövit, mintha külön fizetnek vónu írte. Suba csak röhögött, mer nem az ű talyigáját írte ez a lucskos világtörtínelem.

— Ne röhögj sógor, a fejed tekereggyík a hónod alá, lököm a voksot. Hát még jobban röhögött az ebatta. Mírgembe derikon kaptam oszt, hogy belelököm az árokba, hát e nem sikerült, mer kisiklott az ölelísembűl, oszt ű lökött engem a vízbe. Még csak e vót a hijja, a köszvín szárassza el a sógor kezit, még nyeltem is ekkicsit a lúbűrök levit. Meg oszt kaparásztam az árokba akaratlanul is. Oszt ahogy kaparászok, eccer csak egy degesz bugyelláris akad a kezembe. Na ez a jó Isten ajándíka a sok szenvedísemír, mondok, aval kimásztam az árokbúl. Suba sógor is segített. Megfogta a két kezemet, oszt úgy húzott felfelé, mer meglátta a kezembe a bugyelárist.

— Nézzük csak, mi van benne? — aszongya.

— De a hóhér akasszík fel tígedet sógor, rebegtem szeliden, aztat mán most jegyezd meg magadnak, hogy neked ehe a pízhe semmi közöd, mer eztet én tanáltam. Mán csak azír se adnék belőle, ammír belelöktél az árokba, mondok. Aval belepillantottam a bugyellárisba, hát teli vót százas bankóval. Meglátta eztet Suba is, oszt attúl kezdve azt se tutta, hogy járjík a kedvembe. Elkezte magyarázni, hogy ű nem hibás, ű nekem mindíg a javamat akarta, meg oszt az Isten sugalta neki aztat, hogy engem az árokba lökjík, aszongya. Ű eztet meg is tette, ami neki nagy érdeme. Így izélt, mer aszongya, máskípp én se leltem vóna meg a temérdek pízt.

— Ne ugu sógor, mondok, hát a mult héten mír ütöttél vígig a girincemen a löccsel? Az is az Isten munkája vót?

— Engeggy meg sógor, aztat is csak baráccságbúl tettem én emlíkbe, aszongya. Mizserékelt még egyebet is, de én rá se hallgattam, csak elkeztem a pízt olvasni. Ekkicsit nyirkos vót ugyan a píz, de azír könnyen elvált egymástúl. Ahogy olvasom a pízt, oszt mán tízezer pengőn fejűl vótam, két dógot pillantottam meg. Az egyik a vót, hogy mellettem Suba sógornak majd kiugrott mind a két szeme a nízístűl, a száját meg úgy eltátotta, hogy a feje majd kiesett rajta, a másik meg a vót, hogy egy ótó rohant felénk, akkinek a bakján két csendőr ült, hátul pedig egy úr meg egy úri faj fejírcseléd. Ahogy oda írkeztek hozánk, mingyá megállottak, a naccsága meg elkiátotta magát, hogy aszongya:

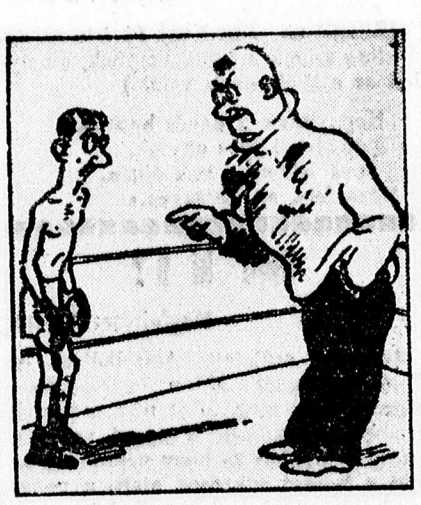
— Megvan a pízünk, ott van a bugyellárisunk annak a borzas magyarnak a kezibe.

Oszt a píz csakugyan a naccságáéké vót.

Na mer egy pár órával azelőtt űk is belefordultak az árokba. Mán majd meg is hóttak ott, de mégis csak kiszabadították űket az árokbúl. Igen ám, de űk is ipp a pízüket akarták megolvasni, mikor a víz alá kerültek, hát úgy került a bugyelláris az iszapba.

Na de megtanálták oszt, mer én olyan becsületes ember vagyok, hogy odaattam nekik. Nem is bántam meg, mer jól megjutalmaztak.

Hát nincs is elébbvaló a becsületességnél. Aszondom: én ríszemrúl Bugyi Sándor vízbekaparászó pízlelő fuharos itt helybe a Csicsogón, akki a mult vasárnap is tengerré változott a sok eső miá. Akkor is a vízbe kaparásztam.

SPORTDICSÉRET

— Szóval maga az, aki legyőzte a világbajnokot?

— Igen kérem szépen, römiben.

— Jean adja ide kérem az esernyómet...

SKÓCIAI PROBLÉMA

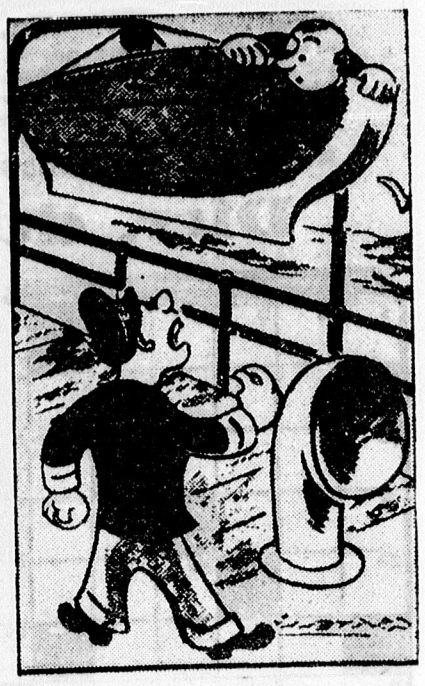
— És mennyit térít vissza kedves kapitány a menetdíjból, ha az utolsó két kilométert úszva teszem meg?

KEZDŐDIK AZ ISKOLA

— Ezen a héten már ötödször állítlak sarokba... Neked ehhez egy szavad sincs?

— De igen, tanító úr kérem. Örülök, hogy holnap vasárnap van.

AZ ÓCEÁN HŐSE

— Hát maga mit keres ott fent?

— Fogadtam a barátommal, hogy csónakon teszem meg az útat az Óceánon keresztül...

Szabadtéri játékok Debrecenben

Annak ellenére, hogy Debrecenben a szabadtéri játékok gondolata csak embrionális állapotban van, mégis vannak itt szabadtéri játékok. A színészek hétköznapi, szenvedő emberek akik a könyörtelen kenyérhajszában szinte tudtukon kívül játszák le a legkülönbözőbb, a legváltozatosabb műsort, színműveket, vígjátékokat és operetteket egyaránt.

Hogy hol és mit játszanak? Ime:

Fogház előtt: Tessék beszállni!

A Nagyerdőn: »... itt a szerelem!«

Az üzletsoron: Mindenki kész!

A pályaudvar előtti parkban: Szeressen kedves!

Kozmetikai intézet előtt: Nagymama.

Adóhivatal előtt: Fizető vendég.

Köztemetőben: A víg özvegy.

Anyakönyvi hivatal előtt: Nem nősülök:

A pályaudvar váróteremeiben: Éjjeli menedékhely.

Piacon: Feketeszárú cseresznye.

Zálogház előtt: Az ember tragédiája.

Korzón: Cifra nyomorúság.

Elmeklinika előtt: Ember és felsőbbrendű ember.

Strandon: Öltöztessétek fel a mezitelenecket!

Egy aranylakodalmas pár otthona előtt: Szerelemből elégtelen.

A DMKE előtt: A Noszty fiu esete Tóth Marival.

Olasz fagylalt szalon előtt: Velencei kalmár.

Repülőtéren: Házasságok az égben köttetnek.

Aggok menhelye előtt: Helyet az ifjúságnak.

Agglegény garzonlakásán: Alice, ülj mellém a kandalóhoz.

(orso.)

A NAGYLELKŰ VENDÉG

— Miért adtál egy pengő borravalót a pincérnek?

— Mert nagyon rendes fickó. Nézd, milyen ponyvás átmeneti kabátot adott rám.

A Debreczen rádióműsora

október 10-től október 16-ig

VASÁRNAP, OKTÓBER 10.

BUDAPEST I. 9.30: Hírek.
10.20: A haditengerésztai emlékmű avatása. Közvetítés a Horthy Miklós Duna-hid budai oldaláról. Beszélő Budinszky Sándor.
11.40: Közvetítés hanglemezről. Kodály Zoltán: Részletek a Háry János c. mesejátékból. (Minneapolisi szimfónikus zenekar, vez. Ormándy Jenő.)
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos. — 1. Grieg: Ősszel — nyitány. 2. Massenet: Heródiás — balett. 3. Liszt: V. rapszódia (e-moll). 4. Guiraud: Második szvit.
13.30: „Lovagias sport." Bárány István dr. előadása.
13.45: Hanglemezek.
15: 1. „A jövedelmező juhtenyésztés alapelvei." Schandl József dr. egyet. ny. r. tanár előadása. 2. „Angóranyultenyésztés." Vitéz Ottó Ernő m. kir. gazdasági felügyelő előadása. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozatá.)
15.50: Révész Margit hárfázik. — 1. Saint-Saens: Fantázia. 2. Hasselmans: Szerenád; b) Bölcsődal.
16.15: Magyarország—Ausztria válogatott labdarugó mérkőzés második félidejének közvetítése a bécsi Stadionból. Beszélő Pluhár István.
17.15: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István. 1. Strauss János: Cagliostro Bécsben — nyitány. 2. Zakál Dénes: Virágok közt — szvit. 3. Liszt: Hódolati induló.
17.45: „A régi Bánffyhunyad." Ravasz László dr. előadása. (Közművelődési előadássorozat.)
18.45: Szánthó Gyula magyar nótákat énekel, kíséri Farkas Béla és cigányzenekara. Dalok: Nádor József: Kár valakit (Magyarádi szövege); Sándor Jenő: Van egy szőke asszony (Jávor szövege); Fráter Loránd: Ott ahol a Maros vize; Grosz A.: A pécskai cigánysoron; Garami Béla: Felhőzik a tiszavirág; P. Horváth Dezső: Szeretem a kertet; Görgő Tibor: Zúg az erdő. Vékony deszka kerítés (népdal); Göndör József: Vagy rangosan vagy rongyosan (Selymesi Rezső szövege), Szávozd Richárd: Elindultam a vásárba; Tarcsay V.: Vásárhelyi híres promenaddon; Hevesi: Tatai csárdás; Thegze Gerber Miklós: Sárgul már a kukoricaszár (Kunéry szövege).
19.15: Helyszini beszámoló az Operaházból a „Haditengerészeti Emlékmű" felavatása napján rendezett díszelőadásról. Beszélő Budinszky Sándor.
19.30: Az Operaház díszelőadásának közvetítése. A „Pillangókisasszony" I. felvonása. Dalmű.
Utána: kb. 20.30: Hírek, sporteredmények.
21: „Séta a párizsi Világkiállításon." Helyszini közvetítés. Beszélő Gecső Sándorné.
21.50: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. 1. Lortzing: Undine — nyitány. 2. Siklós Albert: Magyar rapszódia. 3. Massenet: Nápolyi jelenetek. 4. Bizet: Gyermekjátékok — szvit. 5. Turv Peregrin: A falu hőse — szimfónikus költemény. 6. Lanner: A kérők — keringő. 7. Saint-Saens: Egy éj Lisszabonban. 8. Brahms: Magyar táncok.
23.10: Közvetítés a Debrecen-étteremből Vidák József és cigányzenekara.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 10: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. A szentbeszédet mise után dr. Tóth Tihamér mondja. Énekel a Központi Papnevelő Intézet énekkara.
11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri evangélikus templomból. Prédikál Kemény Lajos budapesti esperes. Énekszámok a Dunántuli énekeskönyvből: 38., 439., Himnusz és 290.
15: Hanglemezek.
17.50: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István. 1. Offenbach: Eljegyzés lámpafénynél — nyitány. 2. Mya Tamás: Románc. 3. Garami Béla: Legenda. 4. Youmans: No, no Nanette — részlet.
18.30: „A mormonok földje." Valkó László dr. előadása.
19.30: Sport- és lóversenyeredmények.
20: „A mohácsi idők tanuja: Szerémi György." Kerecsényi Dezső dr. előadása.
21: Kertész Miklós és jazzenekara játszik a Spolarich-kávéházból.
22:: Hírek.
RÖVIDHULLÁMU ADÓ műsora a HAS 3 hívójeles adón, 19.52 méteres hullámhosszon, 15.370 kilocikluson 15—16 óráig és a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 m-es hullámhosszon, 9.125 kilocikluson 1—2 óráig.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Bécs: 16.20 Magyar—osztrák mérkőzés. Boroszló 19.20 Flotow: Márta. Stuttgart 20: Tosca. Svájci al. 20: Linz Márta hegedül. Berlin 20.15: Miiöcker: a A szegény Jonathán, operett. Szófia 21.05: Magyar dalok. Milánó 21: Charpentier: Lujza, opera. Svájci olasz 21: Donizetti: Szerelmi bájital, opera.
TÁNCZENE: Szófia 21.30 Riga 21.15, Róma 22.40, Königsberg 22.40, Lipcse 22.30, Boroszló 22.45, Bécs 22.30 Kalondburg 23, Radio Paris 24.

HÉTFŐ, OKTÓBER 11.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Betyár mulatság — csárdás (ifj. Berkes Béla és cigányzenekara). 2. Diack: Négy skót falusi tánc (skót parasztzenekar). 3. Kavalgyev: Török intermezzo (Vladigerov zen.). 4. Strauss József: Mária-keringő (Kiss Lajos és szalonzenekara. 5. Lübbert: Heléna-induló (fúvószenekar).
Kb. 7.20 Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Irodalmi ABC 1847-ből." (Felolvasás.)
10.45: „A racionalizált háztartás." — Irta gróf Andrássy Mihályné Károlyi Gabriella grófnő. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Flesch Imre énekel, Bándó Gyula hegedül zongorakisérettel. — 1. a) Friedmann Bach: Grave; b) Bach J. S. Adagió szóló hegedűre (Bándó). 2. a) Giordano: Caro mio ben; b) Scarlatti: Togliete mi la vita ancor; c) Händel: Ombra mai fu (Flesch). 3. a) Debussy: I. Csolnakban; II. Menüett; b) Ravel: Habanera; c) Fairchild: Moszkitók (Bándó). 4. a) Kelen Hugó: Sikos a hó; b) Hodula István: Akik mindig elkésnek (Ady szövege); c) Lányi: Üllői uti fák, (Kosztolányi Dezső verse) (Flesch). 5. a) Bándó Gyula: Cantus doloris; b) Delibes: Passepied; c) Corti: Vadászat (Bándó). 6. a) Gondolj vissza (orosz népdal), b) Volga-dal; c) Dankó Pista: Gyöngye violának; d) Andrássy Katinka: Krasznahorka büszke vára (Flesch).
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Beszkárt-zenekar, Vezényel Müller Károly. 1. Fucsik: Firenzei induló. 2. Verdi: Sziciliai vecsernye — nyitány. 3. Morena: Egyveleg. 4. Huszka: Részletek az „Aranyvirág" c. operettből. 5. Márkus Jenő: Bánéj — egyveleg.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: Diákfélóra: Nagy Imre, a 48-as diákköltő." Kiss Tamás előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Igy élünk Kinában." Dr. Román Ágnes, a sangháji kínai bank statisztikai osztályvezetőjének előadása.
17.30: Guttenberg György és jazzenekara játszik az Ostende-kávéházból.
18.30: „Munkásfélóra." (Felolvasás.)
19: Berzsenyi László és Viilax István kétzongorán magyar nótákat ad elő.
19.30: Nyirő József elbeszélése: A planéta.
20.05: Pátria-hanglemezek.
Közben 20.30: „Elsötétítési gyakorlat Budapesten." Borssányi Julián haomérnökkari százados előadása. (A Légvédelmi Parancsnokság közleménye.)
21.10: Hírek.
21.25: Kerntler-zongorahármas. 1. G. Fr. Telemann: E-dur versenymű. 2. Volkmann: b-moll hármas. 3. G-dur hármas (Beethoven).
Közben kb. 22.05: Időjárásjelentés.
22.35: Esterházy Móric gróf francia- és angolnyelvű előadása az eucharisztikus kongresszusról.
22.50: Kiss Lajos és cigányzenekara muzsikál a budai Kis Royal-étteremből.
Közben kb. 23: Hírek német nyelven.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18.30: Hanglemezek.
19: Német nyelvoktatás.
19.30: Hanglemezek.
20.10: Hírek.
20.30: „Történelmi játékok Középolaszországban." Huszti Dénes dr. előadása.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Beograd 20: Opera. Milánó 21: Gilbert-operett. Stockholm 22: Opera.
TÁNCZENE: Kalondburg 22.35, Varsó 22.15, Lahti 22.

KEDD, OKTÓBER 12.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Bacho: A régi 1. honv. gy. e. indulója. Mária Terézia 1. h. gy. e. zen., vez. Fricsay Richárd). 2. Alpesi házikóban — paraszt ländler (parasztzenekar). 3. Kockert: Beköszönt a virágos tavasz — intermezzo (Potsdami zenekar, vez. Walter Harmens). 4. Heuberger: Keringő az „Operabál" c. operettből. (Kiss Lajos és cigányzenekara). 5. Ludwig: Kékruhás tengerészek — induló (Katonazenekar).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Az első drámai dalnoknő: Schodelné." Irta Szentgyörgyi Elvira. (Felolvasás.)
10.45: „Hírek a készülő divatról."
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. 1. Lortzing: Operapróba — nyitány. 2. Witteborn: Ünnep a törpék birodalmában — szvit. 3. Marchetti: Lenyügözés. 4. Szabados Béla: Rika — egyveleg. 5. Kálmán Imre: Keringő a „Cigányprimás" c. operettből. 6. Kiss—Angyal Ernő: Magyar hangulatképek.
Közben 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Bertók Vili és cigányzenekara.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.10: Asszonyok tanácsadója. (Arányi Mária előadása.)
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „A margitszigeti Magda-gyógyforrás." Frank Miklós dr. előadása.
17.15: Schwalb Miklós zongorázik. — Schumann: Karnevál.
17.45: Illyés Gyula verseiből ad elő.
18.05: A rádió szalonzenekara. 1. Suppé: Boccacio — induló. 2. Auber: Az ördög része — nyitány. 3. Lehár: Részletek a „Hercegkisasszony" c. operettből. 4. Stefániai: Vidaltta. 5. Liszt: XII. rapszódia. 6. Jacobi: Sybill-egyveleg.
19.00 Máriáss Imre csevegése: Bizonyítékok súlya alatt.
19.30: Hanglemezek.
20.10: Az operaházi előadás I. és II. felvonásának ismertetése.
20.25: Az operaházi előadás II. felvonásának közvetítése. „Tristán és Izolda." Zenedráma három felvonásban. Szövegét és zenéjét szerezte Wagner Richárd. Fordította Ábranyi Emil.
II. felv. után kb. 21.20: Hírek, sporteredmények.
Kb. 21.40: Az operaelőadás III. felvonásának közvetítése.
Előadás után kb. 22.45: Időjárásjelentés.
Majd: Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál a Pannónia-szállóból.
23: Beszélgetés a Nemzetközi Fürdőügyi Kongresszus küldföldi résztvevőivel. A beszélgetést Somogyi Gyula dr. vezeti.
23.25: Jávor Sándor és jazzenekara játszik.
0,05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 17.15: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
18.15: Az Operaház előadásának ismertetése.
18.30: Az operaházi előadás I. felvonásának közvetítése. „Tristán és Izolda." Zenedráma 3 felvonásban.
20: „Rezignáció." Irta Szalay László Felolvassa Fehér József dr.
20.30: Hírek, ügetőversenyeredmények
20.55: Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál a Pannónia-szállóból.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Lipcse 19.50: Tannhauser. Prága 20.20: Feuermann csellózik. Strassbourg 21.15: Opera. Róma 21: Charpentier: Lujza, operett. Bruxelles fr. 22.15: Massenet: A Miasszonyunk bűvésze, legenda.
TÁNCZENE: Varsó 22.15, Milánó 22.40, Kalondburg 23.10, London 23.25, Droitwich 24.

SZERDA, OKTÓBER 13.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Csárdásegyveltg (Kiss Lajos és cigányzenekara) 2. Fink: Árnyjátékok — Gavottintermezzo (Rambour zen.). 3. Kuhn: Fababák díszszemléje (Dajos Béla és zenekara). 4. Waldteufel: Estudiantina — keringő (Berlini filharm.). 5. Platen: Norag-induló (fúvószene).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „A Mennyei Birodalom négy asszonya." Papp Miklós előadása.
10.45: „Ruhafélék művészi javítása." Irta Kedves János. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Rácz Béla és cigányzenekara.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: A rádió szalonzenekara. — 1. Nevin: Egy nap Velencében — szvit 2. Tóth Lajos: Gavotte. 3. Grieg: Menuette. 4. Szirmai: Pezsgődal a „Mágnás Miska" c. operettből. 5. Strauss János: Keleti mesék — keringő. 6. Ganne: Parade galante. 7. Chaminade: Callirhöe — szvit. 8. Losonczy Dezső: a) Székely havasokban; b) Verbunkos. 9. Cortopassi: Rusticanella.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmi-

szerárak.
16.15: Diákfélóra: „Játék a számokkal." Bánki Sándor előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Szilvássy Margit, az Operaház tagja énekel zongorakísérettel.
17.45: „Erőmérközés a Távolkeleten." Suhay Imre ny. altábornak előadása.
18.15: Kerpely Jenő gordonkázik zongorakísérettel.
18.45: „Kis házak szennyvíz-elvezetése." Vtéz Nemes Árpád iparügyi miniszteri főmérnök előadása.
BUDAPEST II. 18.15: Angliai Erzsébet udvara." Léderer Emma dr. előadása.
19: Olasz nyelvoktatás.
19.35: Hanglemezek.
20.15: Hírek.
20.40: Közvetítés a Spolarich-kávéházból. Sárai Elemér és cigányzenekara muzsikál, László Imre énekel. — Dalok: Én csak azért születtem (Skoday szövege); Sándor Jenő: Az én rózsám aradi (Marcali szövege); Egy kisleány megy a kutra (népdal).
RÖVIDHULLÁMU ADÓ műsora a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 méteres hullámhosszon, 9.125 kilociklusson 1—2 óráig.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Bécs 19.35: A szimfonikusok hangversenye. Stockholm 20: Szigeti József hegedül. Svájci olasz 21.15: Grétry: A két fösvény, opera. R. Paris 21.30: Opera.
TÁNCZENE: Varsó 22.15, Königsberg 22.35, Hamburg 22.30, London 22.20 Kalundborg 23.30, Deutschlandsender 23. München 23, Bruzelles fr. 23.30, Droitwich 24.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 14.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Müller—Szeghő: Jászkun induló. (2. h. gy. e. zen.). 2. Lacome: Spanyol tánc (Párisi szimf. zen.). 3. Lake: A madárkereskedés (Paul Goldwin zenekara). 4. Strauss János: Amit a Bécsierdő mesél (Berény cigányzenekara) 5. Nyvit: Őrmester-induló (Katonazenekar).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Szeged ismeretlen szépségei." C. Kralik Vilma dr. előadása. (Felolvasás.)
10.45: „Szőreti- és bordalok." (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: A rádió szalonzenekara. 1. Poldini: Fegyvertánc. 2. Offenbach: Intermezzo és barkarolla a „Hoffmann meséi" c. operettből. 3. Szirmai: Operettrészletek 4. Losonczy Dezső: Leánykérő falun. 5. Zakál Dénes: Bécsi dal. 6. Kigyósi Árpád: Magyar ábránd. 7 Hruby: Részletek bécsi operettekből.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Szmirnov Szergej balalajkazenekara.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.45: „Őszi konyha." Sacellárv Györgyné előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Bodrics Béla és cigányzenekara
17.50: „A Szentivánéji álom a színpadon, a filmen és a rádióban." Németh Antal dr. előadása
18.35: Hanglemezek.
19.05: „Kertészeti időszerű tanácsadó." Horn János m. kir. kertészeti tanintézeti r. tanár előadása. (A földmivelésügyi minisztérium ... előadássorozata).
19.20: Az Operaház előadásának ismertetése.
19.30: Az Operaház előadásának közvetítése. „Simone Boccanegra" Zenedráma 3 felvonásban, előjátékkal. Szövegét írta Piave. Átdolgozta F. Werfel. Fordította Nádasdy Kálmán. Zenéjét szerezte Verdi.
I. felv. után kb. 21: Külügyi negyedóra.
II. felv. után kb. 21.30: Hírek.
Előadás után kb. 22.30: Időjárásjelentés.
22.35: Vécsey Ernő jazzenekara játszik a Royal-szállóból.
23.15: Az Ostende-kávéház 24 tagi cigánygyerek zenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 17.55: Bodrics Béla és cigányzenekara.
18.30: Angol nyelvoktatás.
19.05: Hanglemezek.
20: „Petőfi Sándor, a színész." Kósa János dr. előadása.
20.30: Hírek, ügetőversenyeredmények
20.55: Hanglemezek.
22.05: Időjárásjelentés.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Bécs 17.20: Orosz Júlia énekel, kíséri Pongrácz László 18.25: Pfitzner: Palestrina, legenda Brno 19.45: Respighi: Lucretia, opera. Bukarest 20.15: Filharmonikusok Svájci r. 20.30: Opera.
TÁNCZENE: Berlin 20.10, Varsó 22.15 Róma 22.45, Kalundborg 23.10, London 23.25, Luxemburg 23.50, Hilversum 23.50, Deutschlandsender 23.

PÉNTEK, OKTÓBER 15.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Csárdások (Kiss Lajos és cigányzenekara). 2. Táncoló harmonika — polka (Alex Joe és Jungherr Hans). 3. Mannfred: Babaparádé (Szalonzenekar, éneknégyessel). 4. Ziehrer: Éjszakázók — keringő (Bécsi Bohémzenekar). 5. Petit: Indulópolka (Foret zenekar).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Teleki László gróf tragédiája" Vrtes József előadása.
10.45: „A fürdőhatásokról általában." Irta Gerő Ármin dr. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.05: A Mária Terézia 1. honv. gyal. ezred fúvószenekara. Vezényel Figedy Sándor. 1. Szőllössy F.: Bakanóták — induló. 2. Teike: Öreg bajtársak — induló. 3. Figedy S.: Kuruc dalok — ábránd. 4. Seregi Artur: Szent István — induló. 5. Bachó István: Fráter Lóránd dalai — egyveleg. 6. Sontag: Niebelung induló. 7. Sztojanovics: Csárdásbalett — ábránd. 8. Hoppe Jenő: Fel a fejjel — induló. 9. Óvári József: Putnoki emlékek — induló. 10. Kraul Antal: Nagy Lajos — induló. 11. Müller: Báró Fejérváry — induló. 12. Scharroch: Dormus — indulo. 13. Bachó István: Ludovika-induló. 14. Ruszinkó Nándor: Bartóffy-induló. 15. Dévay József: Magyar induló. 16. Rákóczi-induló.
Közben 12.30: Hírek.
Közben kb. 13.15: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.40: Forrai Miklós kamarakórusa.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: Diákfélóra: „Nagy Lajos király" Irta dr Wehner Józsefné. (Felolvasás.)
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: A rádió szalonzenekara. 1. Logoda Frigyes. Szelistyei asszonyok — nyitány. 2. Drigo: Esmeralda — balettszvit. 3. Poldini—Rajter: Cigánytörténet. 4. Dohnányi: Nászkeringő a Pierrette fátyla c. némajátékból. 5 Lehár: Részletek a „Víg özvegy" c. operettből. 6. Szirmai: Teljes gőzzel — galopp.
17.50: Sportközlemények.
18: Irma Schaichet zongorázik a magyar-svájci művészcsere keretében. 1 Bach—Busoni: Chaconne. 2. Schubert: Andante. 3. Kodály: Két zongoradarab 4. Bartók: Allgero barbaro.
18.30: „Az új olasz festészet." Gerevich Tibor dr. egyetemi tanár előadása.
19: Koréh Endre, az Operaház tagja énekel, kíséri Lakatos Flóris és cigányzenekara. Dalok: Ki tanyája ez a nyárfás (népdal); Fráter Lóránd: Nincs már nekem cifra gúnyám. Pápai—Molnár Kálmán: Villámütött nyárfa: Az enyedi nagy hegy alatt (népdal); Józanságra nagy bennem az akarat (népdal); Balázs Árpád: Gyere velem akáclombos falumba: Végig mentem az ormódi temetőn (népdal); Dankó Pista: Volt nekem egy szép csillagom: Nincs magasabb az égnél (népdal); Ha bemegyek a becsali csárdába (katonadal); Fráter Lóránd: Messze, messze Csíkországban: Szentmiklóssyné Bankó Julia: Uram Isten azt mondják: Murgács Kálmán: Mindig mondtam veszedelmes a lány (Marcali szövege); Fráter Lóránd: Őszi rózsa.
20.10: „Kisebbségi Magyar Írók" előadóestje. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagytermében.
Közben kb. 20.50: Hírek.
Utána kb. 21.50: Hírek, időjárásjelentés.
22.10: Hanglemezek. 1. Rossini: Semiramis — nyitány (Newyorki filharmonikusok). 2. Saint-Saens: Omphale rokkája — szimfónikus költemény (Newyorki filharm.). 3. Strauss Richárd: Till Eulenspiegel — szimfónikus költemény (A londoni rádió zenekara). 4. Respighi: Róma kutjai — szimfónikus költemény (Londoni szimfónikus zenekar).
23.10: Hírek angol nyelven.
23.15: Lantos Jenő jazzenekara játszik, Szathmáry Endre énekel a Britannia-szállóból.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 17.55: A rádió szalonzenekara 1. Huszka: Gárdainduló. 2. Moszkovski: Kis csalogány — parafrázis. 3. Lehár: Dunai legendák — keringő. 4. Siede: Boldog szerelem — intermezzo. 5. Grünfeld Alfréd: Polka.
18.30: Farkas Márta hegedül zongorakísérettel. 1. Tartini: g-moll szonáta. 2. Ravel:Habanera. 3. Zsolt: Őszi levelek. 4. Hubay: Zefir.
19: Gyorsírótanfolyam.
19.30: „Gazdaságpolitikai kalandorok a XVII. században." Vácz Elemér dr előadása.
20: Hírek.
20.20: Filmrészletek és táncszámok hanglemezeken.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Bécs 15.15: Sántha János énekel. Bukarest 19.35: Mozart: Figaro házassága. R. Paris 21.30: Harsányi Tibor zongorázik.

SZOMBAT, OKTÓBER 16.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Lehár: Horthy Miklós-induló (1. h. gy. e. zen.). 2. Polito: Argentiniai néptánc (Julio de Caro zenekara. 3. Noack: Bohócok felvonulása — intermezzo (Xilofón-művészzenekar). 4. Baptiste—Alexander: A víg fütlyös — keringő (Bijou-harmonikazenekar). 5. Seifert: Karinthiai dalok — induló (fúvószenekar).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Hegedüs Gyula emlékezete." Irta és felolvassa Kürthy Sári.
10.45: „Mit nézzünk meg?" A tabáni új parkot és környékét ismerteti Mesterházy Jenő.
11.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Rigó Magda és Szomolányi János, az Operaház tagjai énekelnek zongorakísérettel. I. Rigó Magda énekszámai: 1. Martini: Szerelmi bú. 2 Schumann a) Erdei találkozás: b) Való-e ez, vagy álom: 3. Brahms: a) Bölcsődal: b) Örök szerelem: c) Éji zene. 4. Kodály: Akkor szép az erdő. 5. Lányi Viktor: a) Sajka-dal: b) Tartózkodó kérelem. II. Szomolányi János énekszámai: 1. a) Kacsóh: Rákóczi megtérése: b) János vitéz belépője. 2. Kurucz: Vigan. 3. Huszka: Darumadár. 4. a) Dankó: Búsan szól: b) Balázs Árpád: Gyere haza kincsem: c) Nincsen annyi tengeresillag (népdal): d) Ráday: I. Megérett a kukorica; II. Bazsarózsa.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „Földrajzi verseny gyermekeknek." Bánóczi Dezső dr. előadása hanglemezekkel.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „A magyar föld terményeinek őrhelyén." Helyszini közvetítés a Vetőmagvizsgáló Állomásról. Beszélő Budinszky Sándor.
17.35: Rácz Zsiga és cigányzenekara muzsikál.
18.30: Thury Lajos elbeszélései. 1. Művésznövendék. 2. Kévehányás.
19: A rádió szalonzenekara. 1. Huszka Jenő: Tündérszerelem — nyitány. 2. Kesztler Lőrinc: Fogócska. 3. Kalmán: Részletek a „Farsang tündére" c. operettből. 4. Rózsavölgyi Márk: Első magyar körtánc. 5. Szirmai Albert: Andaluziai szerenád. 6. Lehár: Részletek a „Pacsirta" című operettből.
20: Közvetítés viaszfelvételről. (September 8-i adásunk megismétlése. „A szentivánéji álom." — Írta Shakespeare. Fordította Arany János. Zenéjét szerezte Mendelssohn. A Budapesti Hangversenyzenekart vezényli Polgár Tibor. Rendező Németh Antal dr. Személyek: Theseus Athén uralkodója — Lehotay Árpád, Egeus, Hermia atyja — Ónody Ákos, Lysander és Demetrius, szerelmesek Hermiába — Várkonyi Zoltán és Pataki Jenő, Vackor, ács Rajnai Gábor, Gyalu asztalos — Juhász József. Zubboly takács — Makláry Zoltán. Dudás fúvófoltozó — Matány Antal, Hyppolita amazonkirálynő — Lánczy Margit, Hermia szerelmes Lysanderbe — Olthy Magda, Heléna szerelmes Demetriusba — Lukács Margit, Oberon tündérkirály — Unghváry László, Titánia tündérkirályné — Szeleczky Zitta, Puck — Somogyi Erzsi, Philostrat ünnepélyrendező — Ujlaki László, Babvirág tündér — Mednyánszky Magda, Pókháló tündér — Zajzon Zsuzsi, Moly — Dévényi Laci, Mustármag — Dévényi Gyuri.
Utána kb. 21.55: Hírek, időjárásjelentés.
22.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar Vezényel Rajter Lajos. — 1. Glinka: Kamarinszkája — nyitány. 2. Grieg: Szimfónikus táncok. 3. Wagner: Rienzi-balett. 4. Buttykay: Változatok egy magyar népdalra. 5. Strauss János: Hamupipőke — keringő.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18.30: A rádió szalonzenekara. — Delibes: Coppélia — balettszvit.
19: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
19.30: „Silvio Pellico, a spielbergi rab" Radó Antal előadása.
20: G. Baráth Éva zongorázik. — 1. Saint-Saens—Liszt: Haláltánc. 2. Liszt: Gnómok tánca. 3. Gounod—Liszt: Faust — keringő.
20.35: Hírek, lóversenyeredmények.
21: Közvetítés a Metropol szállóból. Farkas Jóska és cigányzenekara muzsikál.
RÖVIDHULLÁMU ADÓ műsora a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 méteres hullámhosszon, 9.125 kilociklusson 24—1 óráig.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Bruxelles fr. 18.15: Poise: Jóestét szomszéd, vígopera. Beograd 20: Albini: Trenk báró, operett Zágráb 20: Opera Varsó 21: Hangverseny Párisból Kiepurával. Róma 21: Lehár: Cigányszerelem. Bécs 21.05: Sauer Emil zongorázik.
TÁNCZENE: Svájci al. 21.40, Riga 21.15, Kalundborg 22.15, Varsó 22.15 Stockholm 22, Berlin 22.30, Lipcse 22.30, Boroszló 22.30, Hamburg 22.30 Frankfurt 22.30, Róma 23.15,

Ez Amerika!

Faller Gusztáv bányatanácsos felesége newyorki látogatásáról

Képek Faller Gusztávné newyorki útjáról.

Az Egyesült Államokról irni riportot s közelebbről a világ legnépesebb városáról, Newyorkról — nem hálás feladat. Annyit olvashattunk róla, annyit láthattunk filmhiradókról, hogy a mai embert talán már nem is izgatja ugy, mint ezelőtt egy pár évtizeddel.

Ezekkel a gondolatokkal ült fel egy debreceni uriasszony áprilisban a világ legnagyobb hajójára, a „Quen Mary"-ra, hogy eleget tegyen egy kedves meghivásnak, amely nőtestvérétől jött Newyorkból. Faller Gusztáv bányatanácsos feleségéről van szó, arról a Faller Gusztávról, aki évek óta vezeti Debrecenben a mélyfurást, amelyből csodaszép strandfürdőnk fakadt. Faller Gusztávné a napokban jött haza 5 hónapi newyorki tartózkodás után Debrecenbe és munkatársunk azonnal felkereste, hogy mondjon el valamit Amerikáról, az ottani viszonyokról. Faller Gusztávné éles szemmel figyelt meg mindent odakint, észrevette azokat a különbségeket, melyek azonnal szembetünnek egy idegen előtt.

— Ez év április 28-án ültem Cherbourgban a hajóra — mondja Faller Gusztávné. — Csodálatos ut volt a világ legnagyobb és legraffináltabb komforttal berendezett hajóján, az angolok büszkeségén, a Queen Maryn. Négy és fél napig tartott az ut és felejthetetlen élményt nyujtott a rajta való utazás. Igaz, hogy szinte ritkaságszámba menően teljesen szélcsendes időnk volt, nyoma sem volt semmiféle hullámzásnak. Három osztály van a hajón, első, második és a közkedvelt turista-osztály. Csak árban van differencia a három kategória között, egyébként az ellátás, szórakozási lehetőségek ugyanazok. Az ellátás kitünő és bőséges s aránylag elég olcsó. Mindenütt ragyogó tisztaság, a kiszolgálószemélyzet határtalanul udvarias. Szinte lesik az ember minden gondolatát. Mindennap mozi, hangverseny és egyéb szórakozás. A kabinok kényelmesek. **Minden kabinban mindennap friss virág a vázában. Az elsőosztályu kabinban rózsa, a másodikban szegfü, a turistaosztályon tulipán.** Az első és másodosztályon hatalmas strandfürdő. A fürdőkádakban és a fürdőmedencékben tengervíz van, természetesen tisztitva és szürve, aromásra és ivásra édesvíz. Igen érdekes, hogy a fürdéshez a hajóstársaság **külön szappant ad, mert a rendes szappan nem habzik a tengervizben.** Van a hajón kis lóversenypálya is, ahol kis játéklovak játszanak. Nagy fogadások vannak és tekintélyes összegek cserélnek gazdát, amit sietnek elkölteni a hajó bárjában. Megfigyeltem, hogy ebben az angolok vezetnek. Rengeteget tudnak inni. Ebben nem kivételek a hölgyek sem.

Délelőtt fél 11 órakor futottunk be a newyorki kikötőbe. Elmondhatom, hogy egy cseppet sem voltam meglepve. Éppen ilyennek képzeltem el. A Szabadságszobor, amelyet Amerikából először pillantunk meg, ilyen képen és a moziban is. Most jön a dolog legkellemetlenebb része, a partraszallás. A böröndöket egy örökmozgó szalagra teszik és egy nagy raktárba összegyüjtik. Mindenki meg volt borzadva, amikor a gyorsvonati sebességgel rohanó csomagját látta a futószerkezeten de mint később kiderült, semmi baj nem történt, mindenki megkapta a maga csomagját. Az utlevelet elveszik az utastól és egy steward megkeresi az ember hozzátartozóját a parton. Csakis a vendéglátó társaságában hagyhatja el az ember a hajót.

Azonnal hazasiettem nővéremmel és sógorommal, átöltözés és ki az uccán várakozó autóba. Amit ezután láttam, az megdöbbentett. Európai, de magyar szemmel elképzelhetetlen a forgalom. **Ezt nem lehet sem elmondani, sem leirni. Autó, autó és mindenütt autó. Nyolcas sorban, csigalassusággal. Gyalog sokkal gyorsabban lehet közlekedni. Ha Newyorkban az ember el akar valamit gyorsan intézni, akkor vagy gyalog menjen, vagy a földalattira üljön. Öt centért akár az egész várost beutazhatja.**

Ami a legjobban megkapott a fény városában, mert nem igaz, hogy Páris az, hanem Newyork. Bátran el lehet mondani, hogy éjjel a Brodway-n világosabb van, mint nappal. Mindenütt neonfények, óriási reklámok és kivilágitott épületek. Brodway egyébként a szórakozó uccája a városnak. Mindenütt mozi, színház, hangversenyterem és mulató.

— Mi az, ami a legjobban megleptе Amerikában? — kérdezzük Faller Gusztávnét.

— Sok minden, **de legjobban a nők nagy szabadsága.** Itt a felső tizezer nőtagjait kivéve, **minden nő dolgozik.** Vagy áruházban, vagy varrodában, vagy irodában. És aránylag jól fizetik őket. Fiatal lányok felől nyugodtak lehetnek a mamák, mert itt nem lehet felelőtlenül udvarolni, mert az amerikai lányok nem ismerik a tréfát. Elég egy be nem váltott igéret, már is kész a per, amelyet minden esetben a férfi veszt el. És különben itt olyan gyors tempóju az élet, hogy szinte észre sem veszik a nőket, itt csak dolgozótársat látnak ilyenkor benne. Más a helyzet munka után. Minden lánynak van egy ugynevezett „boy friendje" magyarul fiu barátja, akivel együtt jár táncolni, moziba, kirándulásra. Természetesen ki-ki maga költségén. A fiu hazakiséri a lányt és tovább semmi. Az érzelem teljesen kikapcsolva. A legszebb nő is végigmehet az uccán, anélkül, hogy meglátnák, vagy pláne fixiroznák.

— Milyen az amerikai háztartás?

— Magyar szemmel szinte elképzelhetetlen. Csak a leggazdagabb emberek engedhetik meg maguknak azt a luxszust, hogy otthon főzzenek. Minden konzerv, vagy a büffé. Van egy vállalat, melynek magában New-Yorkban 2000 büfféje van. Délben mindenütt félórai ebédidő és mindenki rohan ezekbe a büffékbe. Automatarendszer van, mindenki maga szolgálja ki magát. Délben a főfogás szendvics kávéval, vagy tejjel. Ezekben a büffékben nem lehet kapni szeszt és nem szabad dohányozni. Állandóan friss levegő kering, amit szellőztető készülékkel érnek el. Ragyogó tisztaság mindenütt. Délután 5 órakor van a főtáplálkozás, amikor vagy otthon, vagy pedig megint a büffében fogyasztanak. Az amerikai ember nem sokat ad a gyomrára, inkább kalóriát és vitamint eszik. Rengeteg gyümölcsöt és szörpöt fogyasztanak. *Ujabban nagyon felkarolták a paradicsomot, amit szintén étkezés előtt isznak. Állitólag nagyon egészséges. Húst aránylag keveset esznek, főleg ürühúst.*

— Milyen a gazdasági helyzet?

— En amint megtudtam állapitani jó. *Még kint voltam nem láttam egy ronggyos embert sem.* Pedig igen sok helyen voltam a városban, egész nap ráértem barangolni. *Aki dolgozik, az jól keres és igy el tudja tartani azt, aki munka nélkül van.* Itt még ma sem ismerik a cipőtalpalást és a foltozást. Ha valamit megunnak az emberek egyszerüen elhajitják. Egy igen érdekes esetet láttam erre vonatkozólag. *Egyik házból költözködtek és a zongora nem fért már rá a bútorszállító kocsira. Egyszerüen otthagyták az uccán. Nem kellett senkinek sem. Az úton egész jókinézésü autókat láttam, egyszerüen otthagyták azt is.*

— Tényleg olyan szépek az amerikai nők, mint a filmen?

— Még szebbek és csinosabbak. *Sehol sincs olyan szép arcbőre a nőknek, mint Amerikában.* Ezt ők nemcsak a kozmetikával magyarázzák, hanem a jó levegővel és az egészséges táplálkozással. Na és a sport. És még valami, ami megragadta a figyelmemet. *Itt valahogy nem öregednek az emberek.* Hatvan év a korhatár, de addig őrzik a fiatalságukat. Szinte nem is lehet látni ráncos arcú embereket. Csak a fehér haj árulja el, hogy már nem fiatalok.

— Még egy utolsó kérdést. Tudnak-e rólunk valamit?

— Sajnos, nagyon keveset. Egyik családnál voltam vacsorán, ahol meg kellett mutatni a földgömbön, hogy honnan jöttem. *Keresték rajta kis csonka hazánkat de a legszorgosabb kutatás dacára sem találtam. De mégis rajta volt, ellenben a helyére az volt irva, hogy Románia. Hát bizony ez nagyon elszomoritott.* Pedig nagyon sok magyar van kint, de a fiatalabb generáció teljesen amerikai, akik teljesen asszimilálódtak már.

— Az út éppen olyan kellemes volt, mint oda — fejezi be a beszélgetést Fallerné, aki — mint értesültünk — már több egyesület kért fel, hogy tartson előadást amerikai élményeiről.

Miért kisérletezik

még mindig a drága tüzifával? Szereltessen cserépkályhájába gyöngysztöntüzelésü **„Gyöngy" cserépkályha-előtétet.**

Nagy tüzelőanyag megtakaritás!

Bármelyik kályhamester beépiti.

Gyártja:
Magyar Radiátorgyár R. T., Budapest,
városi üzlet: VI., Andrássy ut 13. Tel. 119-708.
Kapható minden jobb vaskereskedésben

Szemüvege,
Látcsövek,
Fényképezőgépek
nagyválasztékban

Ungár József
látszerész- és fotoszaküzletében
SZÉCHENYI UCCA 1. SZ.

x **Várom Önt,** hogy bemutassam Philips E. K. A., Standard rádióimat. Nánássy, Kalvin tér 3.

Naponta
friss hasé
kapható
Tóth cukrászda
Kossuth-ucca

Olvösök és ötvösművek Debrecenben

Zoltai Lajos könyve.

A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság kiadásában jelent meg Zoltai Lajosnak, a kiváló tudósnak és írónak legújabb munkája, az »Ötvösök és ötvösművek Debrecenben«. Adalékok a debreceni ötvösség történetéhez — jegyzi meg alcímben a kitűnő szerző, aki ezúttal is kristálytiszta, világos stílusban, eredeti szemszögből tárgyalja témáját.

Az ötvösök 350 esztendejének történetét adja Zoltai Lajos a kötetben. Azon mesterségek között, melyeknek művelői már a 16. században külön céhet alakítottak Debrecenben, feltűnt a nagy kézügyességet, szépérzéket, az átlagosnál magasabb műveltséget követelő, szinte iparművészet számbamenő ötvösmesterség is. Az ötvösség virágzása Zoltai megállapítása szerint a 16. és 17. századokra esik. Ezidőben a helyi közéletre is szembeszökő hatást gyakorolnak.

Szellemes és érdekes kutatási módszer alapján állapítja meg a szerző az ötvösök működésének első nyomait. A legrégibb ötvösöket a 16. században országszerte követett azon szokásra támaszkodva próbálta felismerni, hogy a közrendű emberek vezetéknevüket vagy valamely feltűnő testi-lelki tulajdonságukról, vagy foglalkozásukról kapták. A mesteremberek többnyire mesterségükről. Számos példa után bátran feltehette a tudós kutató a legrégibb tanácsjegyzőkönyvekben előforduló Ötvös nevű 27 polgárnak kenyérkereső foglalkozása is az ötvösség volt. Már a 17. századbeli Ötvös nevű debreceni embert csak akkor illesztette be az ötvösmesterek névsorába, ha valamely más adatra is támaszkodhatott.

Alapos ellenőrzés az adatgyűjtésben, kitűnő rendszerezés, a következtetések logikus felépítése s a mondanivalók ragyogó formulázása jellemzi Zoltai Lajos kötetét. Finom tollal megírt fejezetekben, az érdeklődést végig ébren tartva ismerteti az ötvösök életét egészen a céh 19. században történt megszűnéséig. Foglalkozik a Debrecenből máshova elszármazott ötvösökkel. Minden mondanivalóját a tudományos alaposság rostáján szűri le a kiváló tudós. Pompás fejezetekben foglalkozik a debreceni ötvöscéh törvényeivel és életével. Egyik legérdekesebb fejezete, mely a régi civisházakban és a város ajándékai között található ötvösművekkel és az ötvöscéh jelvényeivel foglalkozik. Remek úgy az adatok újszerűsége, mint a brillians megírásra tekintettel a debreceni református egyház ötvösműveivel foglalkozó rész s teljessé teszi a kötetet az idegenben levő debreceni eredetű, vagy vonatkozású ötvösművek története. Legszebb fejezete a kitűnően megírt könyvnek azonban, mely az ötvöscéh haldoklásával, elmúlásával foglalkozik.

Az »Ötvösök és ötvösművek Debrecenben« kötetében egyik legértékesebb munkáját tette le Zoltai Lajos a magyar tudományos élet asztalára.

Rongyot tisztát vesz lapunk nyomdája

Véres verekedés a csempészett fahaj miatt a Hatvan uccán

A becsapott csempész bosszúja

Érdekes ügy került a debreceni törvényszék elé. Csalásért indult az eljárás. Úgy történt a dolog, hogy Bagamér községből Debrecenbe jött Oltyán József álmosdi földműves, aki 22 kiló csempészett fahajat hozott be eladásra. Grünblatt Józseffel és Klein Elemérrel került össze, akik hajlandók voltak a fahajat átvenni és Grünblatt három pengőt ígért kilójáért a fahajnak. A zsákot Oltyán levitte a Grünblatt által megjelölt lakásra és azt mondotta, hogy majd kifizeti a fahaj árát a leszállítás után a Hatvan ucca sarkán. Oltyán jóhiszeműen elvitte a zsákot a fahajjal és elment Klein Elemér társaságában a Hatvan ucca sarkára, hogy a pénzt átvegye. Grünblatt nem volt a sarkon és Oltyán roszszat sejtve visszarohant a lakásra, hogy elvigye a fahajat, de már a fahajat sem találta. Dühében felnyitotta a lakás egyik szekrényét és kivett onnan ruhaneműeket, hogy kárpótolja magát.

A ruhák elvitele miatt a rendőrséggel gyült meg a baja, mert feljelentették és elfogták a pályaudvarnál. A kihallgatáson kiderült a csempész ügy és így

átkerültek a feljelentők és a feljelentett is a pénzügyőrségre, ahol részletesen kihallgatták őket.

Elmondották a fahéj históriáját és kiderült az is, hogy Oltyán, akit a csempészárúval »átejteni« akartak

a maga módján állt bosszút és Grünblattot véresre verte a Hatvan uccán, mikor végre megtalálta és kiderült, hogy se pénz, se fahéj.

A verés következményei olyan súlyosak voltak, hogy orvosi látlelet bizonyítja hosszabb ideig való gyógyulását a sebeknek.

A járásbíróságon Oltyán jelentése alapján csalás miatt indult meg az eljárás és

elítélték Kleint és társát csalás miatt 2—2 hónapi fogházra.

Súlyosbítónak vették, hogy nagy ravaszsággal beszélték össze és játszották ki a vidéki embert, hogy a csempészárút megkapják minden ellenérték nélkül. Biztak abban, hogy mivel csempészett árúról van szó, hát a károsult még feljelentést sem fog tenni.

Az ítélet a debreceni törvényszék elé került fellebbezés folytán. A vádlottak azzal védekeztek, hogy a pénzügyőrök előtt tett beismerő vallomást csak azért írták alá, mert nagyon elverték őket. Grünblatt sérüléseit a pénzügyőrök okozták.

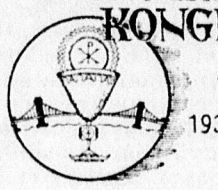
A bíróság kimondotta, hogy

az orvosi látlelet által igazolt sérülésekről nem lehet megállapítani, hogy a károsult Oltyán verésének vagy pedig a pénzügyőri kihallgatásnak az eredményei.

A sebek inkább Oltyán kezétől erednek, mert ő maga beismerte, hogy elverte nagyon Grünblatt Józsefet, amiért becsapta.

Dr. Lévay Zoltán védő kérte a járásbíróság ítéletének megváltoztatását és a súlyosbító körülmények mellőzését, mivel a ravaszság nem lehet súlyosbító, ha csalásról van szó, hiszen a csalás alkotó eleme a ravaszság.

A bíróság megváltoztatta a járásbíróság ítéletét és 2—2 hónapi fogház helyett 100—100 pengő pénzbüntetésre ítélte a vádlottakat.

A kongresszusi jelvény diadalútja.

360 ezer jelvény az országban

A kongresszus jelvényét részletesen ismertettem a „Debreczen" szept. 12-i számában. Mindenki ismerheti, mert annak képe a „Debreczen" szerkesztőségének előzékenységéből — vasárnapi kongresszusi cikkeink állandó fejlécéül szolgál. Láthatta is mindenki, mert városunkban több, mint 2000 felnőtt és gyermek viseli. Mindenütt az egész országban lelkes megértéssel fogadták az eucharisztikus jelvényeket. Sok helyen valósággal szétkapkodták az első küldeményeket. Annyi volt az utánrendelés, hogy a központ — egy időben — nem is birta azonnal kielégíteni az igényléseket. Ma már — a rendező bizottság megállapítása szerint — 360 ezer jelvényt viselnek hazánkban.

Megható és az első keresztényekre emlékeztet az a figyelmes szeretet, amellyel tehetősebb katolikusok szegényebb testvéreiket a jelvénnyel megajándékozzák. Valóban vannak olyanok, akiknek még 30 fillérük sincsen arra, hogy eucharisztikus jelvényt vásároljanak. Milyen keresztényi cselekedet az, ha ilyenkor akad valaki, ki őket hitük s meggyőződésük külső megvallásához segíti. Néhány tudomásomra jutott eset:

Máriakálnok

Marsovszky Jenő ny. es. és kir. követségi tanácsos, máriakálnoki földbirtokos megajándékozta a helybeli tüzoltóság minden egyes tagját. A községházán — a képviselőtestület jelenlétében — ismertette először az Euch. Kongresszus páratlan jelentőségét az egybegyült legénység előtt. Majd sorba feltüzte mellükre a kongresszus művészi jelzényét. A végén parancsnokuk köszönte meg hálás szavakkal a jelvényeket és hangsulyozta, hogy mindannyian büszke örömmel fogják viselni azokat a kettős szentév alatt.

Tripolisz.

Szeptember 27-én, hétfőn este Credogyülés volt Budapest egyik legszegényebb városnegyedében, a Tripoliszban. Ott szorongtak az egybesereglett férfiak — köztük iparosok, munkások és napszámosok — az iskola teremben. A gyülés harmadik szónoka Kiss Gyula, az egyházközség világi elnöke volt.

Egy nemesszívű katolikus férfiú, — mondotta, — Mészáros Lóránd ny. miniszteri tanácsos úr önkéntes adományával lehetővé tette, hogy 500 tripoliszi szegénysorsú katolikus hozzájuthasson az Eucharisztikus Világkongresszus szimbólumához: az eucharisztikus jelvényhez. Ez az áldozatkészség — folytatta Kiss Gyula — példát kell, hogy mutasson azoknak, akik áldozni tudnak szegénysorsú embertársaikért.

A Credo-tagok viharos éljenzéssel és hosszantartó tapssal köszönték meg a nagylelkű adományt. Az ünnepelt Mészáros Lóránd azonban betegsége miatt nem jelenhetett meg a gyülésen. A jelvényeket Mester Jenő, a Szent Mihály egyházközség plébánosa osztotta ki. Meghatottan vették át és tüzték kabátjukra a kapott jelvényeket. Azóta az egyszerű, kérges kezű emberek büszkén viselik Tripolis uccáin a kis jelvényüket, melyet a testvéri szeretet juttatott el hozzájuk. *Károlyi Józsefné grófnő* — szintén bensőséges ünnepély keretében — ajándékozta meg uradalmának minden katolikus alkalmazott és gazdasági cselédjét.

Szolgáljanak e nemes példák buzdításul hasonló cselekedetre. Ajándékozza meg ki-ki legalább hozzátartozóit és alkalmazottjait. Jól tudjuk, hogy a jelvény viselése hitvallás az Oltáriszentség és a Kongresszus mellett és így nagy erkölcsi érték. Viseljük tehát bátran és mindenütt.

Azok pedig, akik a kongresszusi ünnepélyekre — csak a rk. plébánián történt jelentkezések szerint 875 — felmennek Budapestre, eucharisztikus jelvényeiket feltétlenül vigyék magukkal. Hadd látták a hozzánk ellátogató negyvenkét nemzet fiai, hogy Euch. Kongresszus jalszava bensőleg és külsőleg egyaránt áthat és egybefon bennünket.

Faragó László

Könyv Ecsedi Istvánról síremléke javára

Ecsedi Istvánról, a Déri-múzeum felejthetetlen igazgatójáról díszes kiállítású könyv jelent meg. Dr. Söregi István, a múzeum jelenlegi igazgatója írta ezt a könyvet, melyben ismerteti tudós Ecsedi István életét és méltatja sokirányú, nagyszerű eredményekkel járó működését. Ez az első kimerítő életrajz, mely Ecsedi Istvánról megjelent. Tulajdonképpen különlenyomat a múzeum évkönyvében megjelent tanulmányból, de a külön kötetben való megjelentetés nemcsak azt a célt szolgálja, hogy a közönség szélesebb rétegei is hozzájuthassanak, hanem kegyeletes célja is van. Ugyanis a *könyv tiszta jövedelmét az Ecsedi síremlékalap javára fordítják.* A könyv ára éppen ezért három pengő.

Méltó is lenne, ha Ecsedi István emlékét megtisztelő síremlék is megörökítené. A síremlékalap javára kibocsájtott könyv könyvkereskedésekben kapható.

KÖZERDEKŰ LEVELEK

A postaalkalmazottak és a 8 órás munkaidő

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Nagybecsü lapjában napról-napra látom, hogy milyen szociális szemmel figyel a városban minden ügyet. Folyó hó 5-iki lapszámukban is a debreceni postahivatalnál folyó nagy munkát, mely valóságban minden emberi elgondolást felülmul, figyelemmel kisérte, meglátta. Dicséret kevés a postások munkateljesítményének elismeréséhez. Mert ma, mikor az ipari munkásság fizikai teljesítményéhez képest és a nagy munkanélküliség figyelembevételével küzd a 8 órai munkaidő általános bevezetéséért, küzd, hogy egészségét és élettartalmát családja érdekében megtarthassa, akkor az ország legnagyobb és elséggé jövedelmező hivatala reggel 3 órától este 8 óráig kimerítő fizikai és szellemi munkával foglalkoztatja tisztviselőit és munkásait. Ezt a nagy munkateljesítmény mi egésznap robotoló magán kereskedő cégek tudjuk kellőképpen értékelni.

De ma, mikor a munkanélküliség nyomasztó hatása miatt egész társadalmunk beteg és a fiatalság elhelyezkedni nem tud, emiatt család alapítása lehetetlen, vagy egészségtelen, nem helyes nemzeti szempontból sem, hogy épen a legnagyobb állami vállalat mutat nekünk, magáncégeknek példát, hogyan kell a tisztviselőt és a többi alkalmazottakat nagyobb munkateljesítésre buzdítani, hogy a forgalom emelkedésével se kelljen újabb munkaerőt alkalmazni.

Szives közléséért hálás köszönetet mondva vagyok

teljes tisztelettel

Bartha Ferenc

temetkezési vállalkozó

Legolcsóbb
füszer és gyarmatáru
beszerzési forrás
Grünberger
és Glück
füszer és gyarmatáru nagykereskedés
Debrecen, Csapó u. 18. szám.
Telefon 24-75.

A Honsz köszönete Gál Samunak

A »Debrecen« mult havi 19-i száma Gál Samu úr, a HÉV üzletigazgatója nyugalombavonulása alkalmából részletesen megemlékezik Gál Samu úr működéséről és méltatja tevékenységét és érdemeit.

Engedtessék meg nekünk, hogy felkérés és külön engedély nélkül a HONSZ. — az 1933. évi VII. t.-c. 33. §-a szerint a hadigondozottak (hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák 6000 lelken felüli tagot számláló helyicsoportja) törvényes és hivatalos helyi érdekképviselete — részéről kedves kötelességünknek tartsuk a magunk tapasztalatait is ehhez a cikkhez hozzáfűzni.

Tagjainknak legalább a háromnegyedrésze elesett szegény kétkézi munkás ember, vagy munképtelen és munkanélküli hadirokkant, akiknek nagyrésze a város külső részein lakik és akik hadirokkantságuk miatt hamar fáradnak és hosszabb gyaloglásra képtelenek.

Végtelen hálával kell megemlékeznünk Gál Samu üzletigazgató úr nagy jóindulatáról, aki már az első alkalommal érző szívvel és megértő lélekkel fogadta abbeli szerény kérésünket, hogy tagjaink részére mérsékeltárú villamosjegyeket adományozni kegyeskedjék. Emberszeretetből fakadó humánus intézkedése nyomán már első kérésünkre azonnal kaptunk és most már évek hosszú sora óta élvezünk a HÉV.-től félárú villamosjegyeket, amelyeknek a számát azóta már ismételten fel is emelte, úgy, hogy ezidőszerint havi 90 pengő (vagyis évi 1080 pengő) erejéig szóló kedvezményes félárú jegyet kapnak tagjaink a HÉV.-től, amelyért — a szerény és csak titokban jótékonykodó nemeslelkű emberbarátnak — e helyen mondunk soha nem szünő hálás köszönetet.

Ugyancsak a hálás köszönet virágait és a hála hervadhatatlan babérait fonjuk fejére azért a páratlanul szép és nemeslelkű cselekedetéért is, amiért havi 5 (azaz évi hatvan) pengővel évek hosszú sora óta Csoportunk nagylelkű pártoló tagjai sorába lépett és ezzel annak egyik legnagyobb jóltevője lett.

Jóságáért a debreceni hadigondozottak áldása kíséri élete további útjain és kíván néki jó erőt és egészséget az emberi életkor legszélsőbb határáig!

A HONSz. Csoport Elnöksége.

Az utolsó magyar kuruzsló a debreceni klinikán gyógykezeltette magát

A debreceni klinikán a közelmultban orvosi vizsgálatra jelentkezett egy vidékiesen öltözött, ősz-beesavarodott fejű, hatvan éven felüli férfi. Furta községből jött a községi orvos indítványára:

— Valami piskoskodik, kirem, a beleimben — magyarázta az öreg magyar a többi várakozónak — nem akar bikit hagyni. Már két éve, vagy három vótam ide bennt vele. Akkor olyan jól rendbehoztak, hogy a tavaszig semmi bajom nem vót. Most aztán megint bekényszerültem...

Nagyot sóhajtott az öreg, aztán úgy folytatta:

— Pedig röstellem a dógot, erősen röstelem a falumbeli emberektől...

Az egyik betegtárs megszólalt:

— Sohse búsúljon... Nincsen abban mit szégyelni, ha az ember beteg...

Somogyi Imre, az öreg furtai magyar, erre felhorkant.

— Hászen ki röstelli a betegsígit?... Ha mán belém kötözött ott egye meg az ördög... Kikezdet ne, hát miesináljak... De azt röstellem, hogy vínsígemre orvoskézre kerültem én, akinek akkora tudománya vót mindig...

Ráncos, bütykös kezét a levegőbe emelte, hogy nagyobb nyomatékot adjon szavainak:

— Csudamód jártak hozzám... Úgy hívtak: a nagytudású Somogyi... Ha valakibe belekötözött a kelh, vagy a kólika bántotta, az csak énhozzám gyütt... Segítettem is rajta.. Legtöbbször jó szóért... De sokszor hoztak dohányt ajándíkba, hálából, mert világíletemben mindig nagy dohányos vótam... Ezzel prezentáltak meg, mással semmivel. Nem vótam én vájákos asszony, hogy pénzért mérjem a tudományomat...

— Aztán mivel gyógyított Somogyi bácsi? — érdeklődtünk.

Az öreg tudákosan nézett a levegőbe.

— Meg vót annak a maga sorja... Növényeket szedtem, abbul adtam a betegeimnek... Még az anyámtól tanultam meg, hogy melyik fű, mitől jó... Az pedig az édesapjától szedte... Nem vót az bolondság, tessík elhinni... Annyi kehös embert megyógyítottam én, hogy most ha ideállnának a klinikától az állomásig tartana a sorfal... Van a kehnek egy pompás orvossága: a eserfakéreg. De nem ám akármelyik eserfáé, hanem csak a fiatal hajtásé, amelyik még nedvezik, ha belehasítunk... Nem mondom, köhögístűl jó a bodza is, de ha komoly a baj, akkor csak a eserfakéreg segít.

— De abban az időben több ember is meghalt? — kérdezzük Somogyi bácsit.

Az idős ember viharosan tiltakozott.

— Dehogy halt... Amíg a háború nem gyütt, alig haltak az én falumban. A gyerekek maguk is megvínültek, mire apjuk után az öröksíget kézhez kapták. Nem mondom, nem is ilyen ember vót az... A mostani emberek valahogy rosz matériából vannak. A háború óta van az a sok cifra nyavalya. Azelőtt vagy kehes vót az ember, vagy sok vót a vire. Egyiken segített a eserfakéreg, másikon a pióca. Másfajta betegség elvétve vót, de annak is megtaláltuk az orvosságát orvos nélkül is... Persze a háborúval nagyot fordult a világ. Ott kinnt, a lövész árkokban, idegen népek között annyi újfajta nyavalyát összeszedett az emberiség, hogy az ördög ismerte ki magát aztán köztük... Akkor maradt abba aztán az én tudományom is.

— Aztán, hogy szánta rá magát Somogyi bácsi, hogy orvoskézre adja magát? — vettük át a furtai magyar szójárását.

— Hát én nem is gyüttem vóna. Meg tudtam vóna én halni úgy is, ha orvos nem nyúl hozzám... De a fiam, meg a menyem noszogtattak. Beléjük beszélte az otthoni orvos úr... Mert ők már más elvet vallanak... De aztán be kellett adnom a derekamat és most egy pár éve bejöttem, megrötgönyöztettem magamat... Aztán kaptam orvasságot, az használt is. Most aztán újfent jelentkezett a betegségem, hát újra bejöttem...

Az utolsó magyar kuruzsló bejött betegségével a klinikára. A magyar faiu egyik jellegzetesen érdekes alakja kihalóban van... Győz a felvilágosodottság, a civilizáció a kuruzslások felett...

Füstvezetéknek
csak
a törv. védjegyü
„ETERNIT“
azbesz-cement-csövet használja
ETERNIT MŰVEK
BUDAPEST, VI.,
ANDRASSY-UT 33.

15 napi fogház két pofonért és 11.000 pengős kártérítési per

Dr. Jóna Kálmán törvényszéki bíró elé került súlyos testisértés miatt Botos Zoltánné debreceni tanyai tanítónő, akit azzal vádoltak, hogy tavaly október 13-án kétszer arculverte a szomszédos telken lakó cselédleányt, aki nem vigyázott a legelésző pulykákra és amikor figyelmeztette még feleselt vele.

A vád szerint az arculütés olyan erős volt, hogy a leány szemén hályog képződött és három hét mulva operálni is kellett. Az operáció sikerült, a leány azonban látási képességének ötven százalékát elveszítette és azóta erős szemüveggel jár.

A bíróság nagyon sok tanut hallgatott ki az esettel kapcsolatban és órákon át tartó tárgyalás után megállapította a bűnösségét a tanítónőnek és elítélte 15 napi fogházra, a büntetés végrehajtását azonban felfüggesztették. Az ítélet jogerős lett.

A bünvádi eljáráson kívül a polgári bíróság előtt is folyik per, mert a sértett leány a szemeinek elromlása miatt 11.000 pengős kártérítési pert indított a tanítónő ellen. Ebben a polgári perben rövidesen tárgyalást tartanak.

Méhészkedjünk

Szeptember időjárása általában kedvezett a téli elnyugvásra készülő méhcsaládokra, ugyanígy kedvező volt a szükséges méhészeti munkák elvégzésére is. A mének a virágporon kívül még egy-egy kis nektárt is találtak s így kielégíthették téli élelmüket s ha valaki nem pergetett túl erősen, úgy nem is kellett etetnie.

A méhcsaládok őszi átvizsgálása a szeptemberi munkák közzé tartozik, aki azonban bármely oknál fogva nem végezte vagy végezhette el, most már haladék nélkül végezze el, mert már kevés jóidőre számíthatunk.

Fészekbontást most már csak ott csináljunk, ahol feltétlenül szükségesnek gondoljuk — ilyen esetnek felemlítem, ahol a fészek közepén esetleg félig épített mülép vagy kiépített szüzlép volna. Ezeket a fehér lépeket távolítsuk el a fészek közepéről, mert ezeken nem telelnek nyugodtan a méhek, ezeknek úgyanis nincs meg a jó melegtartó képessége. Ha úgy látjuk, hogy a fészek méz koszorúi nem lennének eléggé szélesek, tegyünk — vagyis a rendesnél több keretben oldalt van az élelem, nem árt, ha a lépek közepén diónyi nagyságú lyukakat vágunk, amelyeken a család szükség esetén oldalra huzódhat majd a méz után... Ha valamely családnak pótolni kell az élelem készletét, most már csak más családnál felesleges mézes lépekkel pótoljuk, mert a késői etetésre már nem alkalmas az idő — este, amikor etethetnénk hüvösök vannak s ha méhek nem hordhatják fel éjjel az élelmet, másnapra maradva a nem kívánatos rablás veszélyének tesszük ki magunkat. Ha mégis pergetett mézzel kell etetnünk kellő vigyázattal — csak késő este és jó langyosan és teljesen viznélküli állaotban adjuk a mézet.

Esetleges egyesítésnél is arra törekedjunk, hogy a fészekbe jó barnaléptí keretek jöjjenek egymás mellé, amelyek már sok bábinget tartalmaznak s így melegtartóbbak.

Aki még vándoruton levő állományát nem szállította haza, most már ne késlekedjen, mert már gyüjtésre úgysem alkalmas az idő, a hazaszállított családokat ugyis át kell vizsgálni — nehogy az átvizsgálást, rendezést ne tudja megejteni.

Tartsuk szemelőtt, hogy csak életképesen telelőbe vitt családoktól várhatjuk adott körülmények között a rendes áttelelést és a tavaszig kívánt jó felnépesedést, ezért ne riadjunk vissza a helyesen végrehajtott egyesítésektől, mert a mostani létszám csökkent st egy jó tavaszi hordás, jól sikült akácvirágzás busásan visszaadhatja.

Asztalos Gerzson.

SZENTANNA PUSZTAI TEAVAJ
naponta frissen ismét csak
Monokynál (Esterházy lerakat)
Piac ucca 30. Telefon 21—49. kapható.
Sajtok, szardiniák, compótok, főzelék- és huskonservek a legnagyobb választékban!

Legolcsóbban kifogástalanul!
fest és tisztit
WEISZ, Arany János ucca 20
Egy öltöny tisztítása, vasalása 3 pengő

TISZÁNTÚLI KISGAZDA
A DEBRECZEN KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ VASÁRNAPI MELLÉKLETE

A növények hiányos táplálkozásából eredő károk

Igen tudományos kísérletek igazolják azt, hogy közvetlen az egyénre, közvetve pedig az egész országra nézve, milyen kárt jelent a növények hiányos táplálkozása. Az Országos Mezőgazdasági Kamara talajtani és trágyázási osztályának az idevonatkozó megállapításaira a mult évi termésered-ményeket alapján, a következőkben hívjuk fel gazdaolvasóink figyelmét:

A magyar mezőgazdaság az őszi gabonanemüeket sohasem trágyázta olyan mértékben, mint azt a nyugati államok teszik. A csekély műtrágyafogyasztást egyrészt újabban az alacsony gabonaárakkal, másrészt a műtrágyának a szárazságban való nehezebb érvényesülésével magyarázták. Lássuk csak, hogy milyen a helyzet 1936 őszén?

Az őszi kalászosok mai ára a békebeli áraknak kb. 70 százaléka. A teljes műtrágyázás (nitrogén, foszfor, káli) költsége ma alig 60 százaléka a békebelinek, tehát az árak indokolnák a műtrágyák használatát. Hiányos növényi táplálkozás következménye: kis termás és ennek további folyománya, hogy az adó és közterhek, továbbá minden költség holdanként kevesebb mázsára oszlik el, tehát drágán termelünk. Ezek a meggondolások is a műtrágyázás mellett szólnak.

Ami a szárazság kérdését illeti: a terméseinkkel száraz éghajlatunk alatt is táplálóanyagokat vonunk ki a talajból, sőt a szárazságban való modern, különleges talajmüvelési elvek alkalmazásával aránylag magas terméseket érve el, jelentékeny mennyiségüt. Visszapótolnunk tehát kell, ezt minden gazda tudja. Talajaink és talajerőfenntartási rendszerünk tudományos vizsgálatai kétségtelenül igazolják, hogy úgyszólván sehol sem pótolunk eleget vissza természetes trágyázás útján. Lehetetlen tehát, hogy a műtrágyázásunknak száraz éghajlatunk alatt is ne lenne kellő eredménye, de pontos kísérletek eredményei is igazolják, hogy van még nagyon száraz esztendőkben is. Táplálóanyagokban gazdag talajon a vetések jobban birják a szárazságot is. Emellett arányos táplálás esetén kellően megerősödve nem dőlnek meg olyan könnyen és a fagykárokat sem sinylik meg annyira és jobban ellenálnlak a rozsdának.

A magyar mezőgazdaság nem használja ki eléggé a műtrágyának termésbiztosító és növényvédő hatását, holott éppen a szélsőséges magyar éghajlati és termelési viszonyok között erre fokozott szükség van. Egyoldalú tehát például csak foszforsav, csak nitrogén, vagy csak kálitrágyázás, ritkán felel meg a minőségjavító szempontoknak. Minden amellett szól tehát, hogy műtrágyázzunk és ennek során mind a három táplálóanyagot tartalmazó műtrágyákra: szuperfoszfátra, a káli sókra és a nitrogéntrágyákra (ammónsó, kénsavas ammóniák) figyelmet fordítsunk.

Növényvédelmi szempontból különösen a kálinak van nagy jelentősége, amire a magyar szakemberek közül Kerpely egyetemi, Gróf akadémiai és Husz főiskolai tanár többször rámutatott. A teljes trágyázás mellett szólnak az újabb kisérleti eredmények is, igy például az Agrokémiai Intézet által végzett őszi búza kísérletek eredménye szerint Anareson, Szabolcs vármegyében, az egyoldalú foszfortrágyázás mellett kat. holdanként 8.60 q búza termett, a nitrogénnel kiegészített foszfortrágyázás mellett 11.17, addig a káli, foszfor és nitrogéntrágyázás eredménye 14.53 q volt.

Olyan eredményekkel állunk szemben, amelyek nagyon is meggondolásra és követésre késztetnek. Most kezdődik az őszi búza vetése, tehát itt van a legjobb alkalom arra, hogy mindazokat a tápláló anyagokat megadjuk növényeinknek, amelye kzálogai az eddigi termésnek 70—80 százalékig menő fokozására. (P.)

A száj- és torokgyulladás

Ahol állatokat tartanak, ott előfordul a betegségek sora és bizony az a gazda, aki nem tapasztalt és nem óvatos, gyógyítás helyett dögtérre viszi jószágát. Két elég gyakran előforduló bajról adunk itt rövid ismertetést, a felismeréséről és kezeléséről.

Szájgyulladás. Szúrós, tövises takarmány, hegyes idegen tárgyak, éles zabla által okozott sérülések következtében, vagy leforrázás házimoslékkal; csípős növényi anyagok nedve, csalán szőrei idézik elő, hogy az állat szájában a nyálkahártya pirosabb, melegebb és nyúlós nyálka fedi, gyakran duzzadt. Későbbi szakban jelentkezik a nyálzás és édeskés, émelygős szagú szájbűz.

Többnyire elegendő a takarmányváltoztatás: zöldtakarmány, finom széna, korpás- vagy darásmoslék, répa, aludt tej, továbbá az idegen tárgyakat el kell távolítani. Az állat száját kimossuk friss vagy sós ecetesvízzel. Állandóan friss vizet teszünk a beteg elé, kimaródásos vagy fekélyes szájhurutnál 1—2 százalék lysol vagy kreolinnal öblítjük. Minthogy a szájgyulladás többféle és súlyosabb is lehet, szükséges a tartózkodási hely fertőtlenítése, az etető- és itatóedények kifőzése.

Torokgyulladás. Hegyes, érdes takarmányrészek és idegen tárgyak lenyelése, máskor forró eleség vagy csípős és maró anyagok, forró levegő belehelése okozza. Gyakran okozza a meghűlés, megfázás, hideg, szeles időben használat, vasúti szállítás, jéghideg víz felvétele. Leggyakoribb a lónál és sertésnél. Első jele lóban és szarvasmarhában a lassú és óvatos evés, a nehéz nyelés. Különösen lónál gyakori a víz vagy eleség viszszafolyása az orrnyilásokból. Köhögés gyakori. A lélegzés nehezített és hörgő. A sertés torokgyulladása némi bágyadtsággal, merev fejtartással, lassú evéssel és nem ritkán hányással kezdődik. A nyelés zavart. Legtöbbnyire rövidesen teljes étvágytalanság vagy legalább is a nyelés teljes megakadása következik be. Minden mozgás alkalmával a lélegzés nehezített és erős hörgés vagy sípolás jelentkezik. Köhögése rekedt, fájdalmas, láz pedig szintén rendszerint előfordul. Kifekélyesedett vagy elgennyesedett esetekben feltétlen állatorvoshoz kell fordulni. A betegnek csakis puha pépet vagy folyékony eleséget adjunk. A toroktáját kezdetben hideg, később meleggel borogatjuk. Tömött duzzanatokat szürke higanyzsírral bekenjük s jó meleg kötést alkalmazunk rá.

A tyukok téli táplálása

Ha a tyukok nem tojnak egy gazdaságban, ott nem a tyukokban van a hiba, hanem nem viselik megfelelően gondját az állatoknak, nem adnak megfelelő takarmányt és azért szüntetik be a tojást. Különösen fontos, hogy megfelelő táplálás s elhelyezéssel biztosítsuk a tyukok tojását téli időben is, amikor jó ára van a tojásnak.

Hogy a tyukok télen tojjanak, szükségük van világos és meleg ólra, ahol a levegő a fagyponton 10 fokkal állandóan felül van. A takarmányozásnál jelen esetben is az egyoldalu etetés nagy hiba. Csak kukoricával télen sem lehet tyukot táplálni, bár a kukoricára, mint melegitő táplálékra szükség van, de ezenkivül a jó tojó tyukok sok más tápanyagot igényelnek. Ha van elvermelve kelkáposzta, káposzta, karaláb, zölden és tövestől kitépve, erre a zöldeleségre nagy szüksége van a tyukoknak. Ha nincs, akkor csiráztasson árpát minden napra legalább egy kilót. Lapos edénybe öntsön 7—8 kiló árpát, langyos vizzel nedvesitse meg és ronggyal takarja le. Konyhában, meleg helyen tartva 5—6 nap alatt az árpa fehér csirát hajt, amiből naponta kell etetni a tyukokat zöld eleség helyett, mert ettől lesz télen is a tojás szikja narancssárga. Ugyancsak szüksége van télen a baromfinak sóderre, aprókaviesokra, hogy a zuzájából emészthessen, tehát arról gondoskodni kell az ól padlójára bőségesen szórva és tisztán tartva. A konyhából kikerülő csontokat favágó tőkén fejszefokával törje össze és vagdalja fel egész aprórakra, mert mész és foszfor nélkül tojáshéj nem képződhet. Ezenkivül naponta délben kevert eleséget is adhat a tyukoknak, főtt burgonyát árpadarával, kukoricadarával megszórva, közéje kevés faszénport, kevés sót keverve. Jobb mindig egyszerre csak annyi eleséget készíteni, amennyit az állatok maradék nélkül elfogyasztanak. Etetés után a lágyeleség vályuját azonnal forrázza ki.

Hogyan lehet javitani a kizsarolt földet

Abban az esetben, ha elmaradt az őszi trágyázás trágya hiánya miatt, akkor segithetünk zöld trágyázással. Ősszel felszántjuk a földet és bevetjük fagyálló szöszösbükkönnyel és őszi árpa keverékkel. Ha kedvező lesz az időjárás az őszön és felnő a bükköny, meg az árpa legalább 30 centiméter magasra, akkor lehengereljük, alászántjuk és belevetjük a búzát, melyből a zöldtrágyázás révén kaphatunk jövőre közepes termést.

Ha a keverékvetés a korai tél miatt nem tud megnőni, akkor hagyjuk a földön kitelelni, mivel a szöszösbükköny is, meg az őszi árpa is fagyálló növény. Megvárjuk míg tavasszal a bükköny már bimbóba szökik és azután lehengerelve alászántjuk a nagyobb tömegű zöldtrágyát. Ebbe a szántásba már lehet nyugodtan vetni a tavasziakat, búzát árpát, zabot, kukoricát, burgonyát, babot.

Ilyen módon az előzőleg trágyázatlan kizsarolt földön is lehet közepes terméseredményt biztosítani és a talajt lassanként feljavítani.

Idénybaromfiak nevelése

A baromfiaknak legszükségesebb takarmánya a buza. Ezt a takarmányt fehéren csiráztatjuk és ugy adjuk a baromfiaknak. Az árpa szintén fehércsirában a legtápdusabb takarmány, de ilyen módon csak azokat a baromfiakat neveljük, melyeket ujdonságnak szánunk a karácsonyi, farsangi piacra. Az igy nevelt csirke bőségesen fizet. Kukoricából kevesebb szükséges és azt se adjuk lófogu tengeriből, hanem aprószemü, kemény tengeriből.

Az idénypiacra nevelt baromfi táplálása nem képzelhető el vágóhídi bélhulladék, olcsó husrészek nélkül. A husos takarmány annyira elősegiti a baromfiak testfejlődését, hogy azt semmiféle növényi takarmánnyal elérni nem lehet. A baromfiak sulyban is igen gyarapodnak.

A hustakarmányozás bevezetésére meg kell a módot találni és akkor nem hiába szállit idénypiacra paromfit. A karácsonyi és farsangi csirkék táplálásánál nem nélkülözhető a zöld eleség sem. Célszerü a cukorrépa, csicsóka apróra vágva, a cukorrépában háromszor annyi tápanyag van, mint a zöld takarmányban.

Ha felesleges tej van a gazdaságban, a lefölözött tej itatásra igen jó a korán levágásra kerülő csirkéknél, libáknál, kacsáknál.

SPORT

Elektromos-Budafok 3:0

Budapest, október 9. Nemzeti labdarugó bajnoki mérkőzés. Az első félidőben a legnagyobbrészt középen folyt a játék. A Budafok támadott többet, de csatársora tehetetlen volt kapu előtt. Mindkét kapu ellen volt egy-egy sarokrugás. — A második félidő már az Elektromos támadásával kezdődött. A hatodik percben Tóth fejese hálóba jutott 1:0. A kilencedik percben Szendrődi szöktette Buzásit, aki lefutott s ivelt beadása Szendrődi elé került, aki futásban kapuba továbbította. 2:0. A tizenkettedik percben Buzásit gólhelyzetben elgáncsolták. A bíró tizenegyest ítélt, amit Tóth rugott, de a Budafok kapusa kiöklözte a labdát. A harmincnegyedik percben a Budafok kapusa egy erős lövést kiütött, de a résen álló Szendrődi a hálóba jutatta. 3:0. Az Elektromosok támadásaival fejeződött be a mérkőzés.

A vasárnapi sportmüsor

Debrecenben rendező egyesületek megnemértésből kifolyólag — két pályán külön-külön lesznek a bajnoki labdarugómérkőzések.

A Stadionban délután három órakor Villanygyár—NyTVE, vezeti dr Kiss Gábor. A NyTVE jó és veszélyes, a múlt héten a DVSC ellen mutatta meg javulását és a DVSE-nek nagy formát kell kijátszania, ha győzni akar.

Előzőleg egy órakor a Klinika AC—DVSE II. bajnoki, vezeti: Jovanovics. Klinika győzelem biztos.

Vasútas pályán 3 órakor DVSC—Textil, vezeti: Takács, nyilt mérkőzés, a Textil mindig kemény ellenfele volt a vasútasnak, különösen ha, teljes csapattal tud kiállani. Azonban némi plusz a DVSC mellett szól és ez eredményezheti a vasútas győzelmet.

Előzőleg egy órakor DVSC ifj. DEAC ifj. A két legjobb ifjúsági gárda küzdelme a bajnokságot is eldöntheti. Jelentősége van a mérkőzésnek abból a szempontból is, hogy két hét mulva lesz Észak—Kelet ifjúsági válogatott s a formák alapján válogatnak.

Vidéken: a DEAC Nyírbátorban a Báthori SE ellen játszik és döntetlent elérhet. — **Karcagon** az MTK-t fogadja a MOVE és pontot vehet el tőle. — **Nyíregyházán** az NyVSC okozhat kellemetlen perceket a PMÁV-nak. — **Mátészalkán** a két újonc, a BUSE—MVTE küzd.

A II. osztályban Balmazujvároson BSC—DEAC II. játszik a debreceni csoportban.

Bécsben az osztrák—magyar válogatott labdarugó mérkőzés kerül eldöntésre. A magyar csapat igy áll fel: Szabó, Miklóssy, Bíró, Magda, Turay, Balogh, Béky, sch, Sárosi, Zsengellér, Kemény. Sok az újonc a csapatban (Béky, Balogh, Miklóssy) és igy bár a csehek elleni győzelem és az osztrák csapat legutóbbi gyengébb formája miat a magyar válogatott az esélyesebb mégis nyilt, sötét a mérkőzés, nagy magyar győzelem épen úgy lehetséges, mint nagy vereség, de reálisan döntetlen varható.

Budapesten a svéd—magyar atletikai viadal második napja a nagy esemény.

A DEAC NŐI ÉS FÉRFI ATLETIKAI bajnoki versenye és az egyetemi női és férfi újoncverseny

második része ma vasárnap délután félháromórai kezdettel lesz megtartva az egyetemi sporttelepen a következő számokkal. Férfiaknak: 200, 800 és 5000 méteres sikfutás, 200 és 400 méteres gátfutás, rúd- és hármasugrás, gerely- és kalapács hajítás. — Női számok: távolugrás, gerelyhajítás és 80 méteres gátfutás. Nevezési díj nincs, nevezni a helyszinen lehet.

KÖZGAZDASÁG

TERMÉNYTŐZSDE.

Tartott a búza, gyengébb a rozs.

A készárúpiacon a búza iránt van érdeklődés a tegnapi árkeretben. A rozs kötés nélkül 5—15 fillérrel olcsóbbodott. Tengeri 10 fillérrel javult.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.00—20.45 78 kg 20.30—20.75, 79 kg 20.55—20.95 80 kilós 20.70—21.05. — Felsőtiszai 77 kg 20.00—20.45, 78 kg 20.30—20.75, 79 kg 20.55—20.95, 80 kg 20.70—21.05 rozs 18.70—18.80, takarmányárpa első rendü 16.50—17.00, középminőségü 15.75—16.25, sörárpa kiváló 21.00—23 prima 19.75—20.75, sörárpa 18.50—19.25, zab elsőrendü 16.75—16.90, középminőségü 16.60—16.75, tengeri 13.5—13.60, korpa 12.65—12.75, nyolcas liszt 14.60—15.40 P mázsánként.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK

Búza mázsája 18.90—19.50 fillér, rozs 17.40—17.50, árpa 15.20—15.50, zab 14.50—15.50, ó-szemes tengeri 12.—12.20, új szemes tengeri 8.50—9.20, csöves 6.80—7.00, lucerna 5.60—6.70 széna 4.00—5.20, bükkönyö 4.50—5.90, szalma 2.20—2.60, cukorrépa 2.00, takarmányrépa 1.80, fehér tök 2.00—2.20 pengő mázsája.

HIRDETMÉNY

lovak és öszvérek őszi állatorvosi vizsgálata tárgyában.

Értesíti a városi elsőfokú közigazgatási hatóság a város érdekelt közönségét, hogy a m. kir. Földmivelésügyi Miniszter Ur 37.222/1937. IV. C. 3. sz. alatt kiadott rendelete értelmében minden nem állami tulajdonban lévő lovat és öszvért évenként szeptember hó 15. napjától 25. napjáig terjedő időközben össze kell irni és azokat a lovakat és öszvéreket, amelyek az összeirás idejében legalább 2 évesek, évente október hó 15. napjától november hó 30. napjáig terjedő időközben állatorvosi vizsgálatnak kell alávetni.

A város területén levő lovaknak és öszvéreknek összeirása — amely az erre a célra szolgáló „Lóbejelentőlap —Haszonállatvizsgálati Igazolvány" nyomtatványürlap felhasználásával történik — már folyamatban van és arról az érdekelt állattulajdonosokat korábban több izben is közhirré tett hirdetmény útján, a hatóság részletesen tájékoztatta.

Ez alkalommal az állatvizsgálatok idejét és helyeit közli az alábbiakban a hatóság és felhivja a város területén lévő ló- és öszvértulajdonosokat, hogy emlitett állataikat az alábbi beosztás szerint kijelölt helyre és időre az elrendelt vizsgálat foganatositása végett vezessék elő:

1. **Okt. 15-én, pénteken és 16-án, szombaton délelőtt 7—12 óráig terjedő időben a Baromvásártérre.**

15-én az A-tól K-ig, 16-án pedig az L-től Z-ig terjedő betüvel kezdődő nevü állattulajdonsok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá.

Ezeken a napokon elővezetendők a m. kir. Államvasútak Debrecen—nyíregyházai, a Debrecen—büdszentmihályi vasútvonalak, valamint Hajdúböszörmény megyei város határa által határolt V. állategészségügyi körzetben, valamint a IV. állategészségügyi körzetnek ezzel a körzettel határos részén tartott lovak és öszvérek.

2. **Október 20-án, szerdán délelőtt 7—12 óráig terjedő időben a Csapó-utcai csordaföldre.**

Ezen a napon elővezetendők a m. kir. Államvasútak Debrecen—nyírábrányi vasútvonal, Vámospércs, Nyírmártonfalva, Bagos-puszta, Sámson és Hajdúhadház községek határai, valamint a Debrecen—nyíregyházai vasútvonal által határolt VI. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálóhelyhez közelebb fekvő részében tartott lovak és öszvérek.

3. **Okt. 21-én, csütörtökön és 22-én, pénteken délelőtt 7—12 óráig terjedő időben a volt Ghillányi-laktanya előtti térre.**

21-én az A-tól K-ig, 22-én pedig az L-től Z-ig terjedő betüvel kezdődő nevü állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá.

Ezeken a napokon elővezetendők a m. kir. Államvasútak Debrecen—nyírábrányi vasútvonal, Mikepéres község határa és Debrecen—nagylétai vasútvonal által határolt VIII. állategészségügyi körzetben, valamint a IX. állategészségügyi körzetnek ezzel a körzettel határos részén tartott lovak és öszvérek.

4. **Okt. 23-án, szombaton d. e. 7—12 óráig terjedő időben a Szoboszlói úton lévő 4. számú útkaparó házhoz.**

Ezen a napon elővezetendők a Debrecen—füzesabonyi vasútvonal, a Hajdúböszörményt—Szoboszlót összekötő országút, Szoboszló megyei város határa és a m. kir. Államvasútak Debrecen—budapesti vonala által határolt III. állategészségügyi körzetben tartott lovak és öszvérek.

5. **Okt. 27-én, szerdán d. e. 7—12 óráig terjedő időben a Szoboszlói-úton lévő 5. számú útkaparóházhoz.**

Ezen a napon elővezendők a fent részletesn körülirt III. állategészségügyi körzetnek ehez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

6. **Okt. 28-án, csütörtökön délelőtt 7—12 óráig terjedő időben a szovátiútfélen fekvő u. n. Vecsey-féle földhöz.**

Ezen a napon elővezetendők a Debrecen—nagylétai vasútvonal, Mikepéres község és Hajdúszoboszló megyei város határai, valamint a m. kir. Államvasútak Debrecen—budapesti vasútvonala által határolt IX. állategészségügyi körzetben tartott lovak és öszvérek.

7. **Okt. 29-én, pénteken és 30-án, szombaton délelőtt 7—12 óráig terjedő időben az ú. n. Látókép-csárda előtti területre.**

29-én az A-tól K-ig, 30-án pedig az L-től Z-ig terjedő betüvel kezdődő nevü állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá.

Ezeken a napokon elővezetendők a fent megjelölt III. és IV. állategészségügyi körzeteknek ehhez a vizsgálóhelyhez közeleb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

8. **November 10-én, szerdán délelőtt 7—12 óráig terjedő időben a nagyecserei erdőhivatalhoz.**

Ezen a napon elővezetendők a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyírábrányi vasútvonal, Vámospércs, Nyírmártonfalva, Bagos-puszta, Hajdúsámson és Hajdúhadház községek határai, valamint a Debrecen—nyírehgyázi vasútvonal által határolt VI. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálóhelyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

9. **November 11-én, csütörtökön délelőtt 8—12 óráig terjedő időben a halápi csárda előtti területre.**

Ezen a napon elővezetendők a m. kir. Államvasútak Debrecen—nyírábrányi vonala, Vámospércs, Nagyléta, Vértes, Monostorpályi, Hosszúpályi, Hajdúbagos és Mikepéres községek határai és a Beilegelő határa által határolt VII. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálóhelyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

10. **Nov. 12-én, pénteken délelőtt 8—12 óráig terjedő időben az ú. n. vénházi erdőőri lakáshoz (Barcacsőszház).**

Ezen a napon elővezetendők a fent megjelölt VII. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

11. **November 13-án, szombaton délelőtt 8—12 óráig terjedő időben a Hortobágyon lévő mátai biztosi hivatalhoz.**

Ezen a napon elővezetendők a Tiszacsege, Tiszadorogma, Egyek, Tiszafüred, Nagyiván és Nádudvar községek határai, valamint a Hortobágy-folyó által határolt I. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálóhelyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

12. **November 17-én, szerdán és 18-án, csütörtökön délelőtt 8—12 óráig terjedő időben a kadarcsi csárda előtti térre.**

17-én az A-tól K-ig, 18-án pedig az L-től Z-ig terjedő betüvel kezdődő nevü állattulajdonsok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá.

Ezeken a napokon elővezetendők a Balmazújváros község határa, a Hortobágy-folyó és Szobszló megyei város valamint Nádudvar község határai által határolt II. állategészségügyi körzet, valamint a III. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálóhelyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

13. **November hó 19-én, pénteken délelőtt 9—12 óráig terjedő időben az ú. n. Pipa-gödrökhöz.**

Ezen a napon elővezendők a fent megjelölt II. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálóhelyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

14. **November 20-án, szombaton délelőtt 9—12 óráig terjedő időben az ohattelekházai, 11—12 óráig terjedő időben pedig a belsőohati bérgazdaságokban lesz a ló- és öszvérvizsgálat megtartva.**

Ezen a napon elővezendők az emlitett bérgazdaságokban, valamint a fentebb megjelölt I. állategészségügyi körzetnek ezekhez a vizsgálóhelyekhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

A ló- és öszvértulajdonosok kötelesek a legutóbb kiadott (narancssziny) „Haszonállatvizsgalati Igazolvány"-t a fent megjelölt helyeken és időkben megtartandó állatvizsgálatokra magukkal hozni és azt felmutatni.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

Hirdetmény. Debrecen város törzsgulyájából, valamint az állattenyésztési alap tulajdonát képező bikák közül 10 drb magyar bika október 19-én, kedden délelőtt 9 órakor a debreceni Baromvásártéren tartandó (kisszabadság vásáron) nyilvános árverésen eladásra kerül. Ugyanecsak eladásra kerülnek ugyanekkor törzsgulyából létszámfeletti tehenek, fiatal bikák, üszök és bikaborjak. — **Gazdasági Tanácsnok.**

Debrecen sz. kir. város adóhivatalától. 44960—1937. adó. szám.

HIRDETMÉNY

Felhivja a városi adóhivatal azokat a földhöjuttatottakat, akik a Bleier Mór, Schreiber Lajosné, továbbá Debrecen sz. kir. város megváltást szenvedőktől juttatott, — ez utóbbinak a »Gugyori« tagban és a »Téglavető«-ben lévő mezőgazdasági ingatlanok birtokában vannak, hogy a 2000—1937. M. E. sz. rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 600—1937. P. M. sz. rendelet alapján elkészített *végleges* megváltási árkiszámítási kimutatások a városi adóhivatal birtoknyilvántartási ügyosztályában (Városháza I. em. 28. sz. szoba) 1937 okt. 11.—1937 okt. 25-ig bezárólag a hivatalos órák alatt közszemlére vannak kitéve.

Az érdekelt földhözjuttatottak 1937 okt 25-től számított 15 nap alatt esetleges felszólalásaikat előterjeszthetik.

AZ ADÓHIVATAL.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér. Vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetése díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér. Vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér.

KAPHATÓK
kiadóhivatalunk pénztáránál az alábbi kész nyomtatványok, darabonként 10 fillérért:
Pince kiadó.
——hold föld eladó
Raktárhelyiség kiadó
Ez a ház eladó.
Kiadó lakás: 1 2 3 4 6 szobások lakások.

Alkalmazást nyer férfi

LAPÁRUSITÓK
LEHETŐLEG IGAZOLVÁNNYAL ELÁRUSITÁSHOZ ÉS KÉZBESITÉSHEZ FELVETETNEK. KERÉKPÁROSOK S KERÉKPÁROZNI TUDÓK ELŐNYBEN. JELENTKEZÉS DÉLUTÁN 3-TÓL A „DEBRECZEN" CIMŰ LAP KIADÓHIVATALÁBAN, JÓZSEF KIR. HERCEG UCCA 1. SZ.

Jól fejő
pojtárt, nőtlent, benntkosztost keresek azonnali belépésre tejgazdaságban. Cim a kiadóhivatalban. 1987 vv

Igáskocsist
nőtlent, benntkosztost keresek azonnali belépésre, homoki gazdaságba. Cim a kiadóhivatalban. 1988 vv

Kifutófiu
felvételtik Harmathy könyvkereskedésében, Piac u. 7. 163

Uridivat
szakmában jártas fiatal segédet felvesz az Aszmann-cég. 125

Ellenőrző-pénzbeszedő
készpénz biztositékkal azonnal felvételtik. Ajánlatok: „500—1000 pengő" jeligére a kiadóhivatalba. 129

Egy
ügyes megbizható kenyérkihordó kinek saját kerékpárja van és vevőköre, felvételtik. — Cegléd u. 1. sz. 135

Tanyára
majoros kerestetik Csokonai utca 39. szám. 146

Kovácssegédet
felveszek. Kigyó utca 16. 121

Gyümölcs-
virágkertész hosszú bizonyitványokkal komencióra felvételtik Széchenyi u. 31. 1994

Gépészkovács
komencióra felvételtik. Széchenyi u. 31. 1994

Kovácstanuló
felvételtik. Eötvös u. 75. 165

Temetkezési
biztositások szerzéséhez üzletszerzőket keresünk. Kezdőket betanitunk. **Duna Biztositó Szent Anna u. 1.** 188

Keresek
vincellért, gyümölcskertészt jó bizonyitvánnyal január 1-re. Jelentkezni: Harsányi, Deák Ferenc utca 9. 81

Kifutót
felveszek. Jelentkezés hétfőn 8—9 óra között Csap u. 66. 213.

Egyg
fiatal cipészsegéd javitásra felveszek Veselényi u. 107. 215.

Konvenciós
kocsist, nőset, családosat keres Pécsi, Batthyhányi ucca 16. 200.

120 pengő fix
és jutalékra jómegjelenésü urak és hölgyek világmárkás cikkek propagálására felvételnek. Vidékiek irásban ajánlkozzanak. Debrecen. — Csap u. 66. 214

Állásban
levő házmestert és szobalányt 1-re felveszek. Jelentkezni vasárnap 10-től 11-ig. Péterfia 31. 228

Megbizható
kisebb családos házmester felvételtik, Deák Ferenc ucca 5. 278

Megbizható
konvenciós kocsis. — Ugyanott majoros felvételtik, Deák Ferenc u. 5. szám. 277

Jómunkás
csizmadiasegédet felveszek, Homok ucca 138 261

Házmester
felvételtik. Lakást adok takarításért. — Széchenyi ucca 18 260

Konvenciós
mindenest, jó bizonyitvánnyal és hosszú szolgálattal, azonnal felfogadok, Montiezredes ucca 11. 291

Napi cikk
eladására agilis ügynök felvételtik „Fix és jutalék" jeligére. 294

Kifutófiút,
azonnal felveszünk, — Nyil ucca 2. fűszerüzlet 293

Házmester,
munkaszerető és jóravaló, pincelakásba felvételtik, Kigyó ucca 30. 298

Alkalmazást keres férfi

Italmérőnek
ajánlkozik szakember óvadékkal. Cim a kiadóban. 144

Bőrvágó
vagy mintavágó szabásznak helyben, vagy vidékre is elmegyek Turi Sándor Késes u. 8. 173

Alkalmazást nyer nő

Fényképész
tanulóleányt, vagy fiút s kiszolgálókisasszonyt felvesz Berzéki, Piac u. 38. szám. 63

Perfekt
szakácsnőt keresek, október 15-ére, vidéki gazdaságba, jó és hosszú bizonyitványokkal. — Cim a kiadóhivatalban. 38

Gyermekszerető
jobb mindenes szobaleányt keresek. Jelentkezés: reggel fél 9-től 10 óráig. Simonyi út 4. szám, emelet. 104

Ügyes
bajárónőt keresek azonnali belépésre. Jelentkezés Szigligeti utca 5. sz. alatt. 93

Megbizható
jól főző mindenes szakácsnőt keresek vidékre kis családhoz. Szent Anna10. II. em. III. sz. 100

Ügyes
mindenest azonnali belépésre keresek kétlagu családhoz. Kazinczy utca 4. 143

Jól
főző mindenes szakácsnő éves bizonyitványokkal felvételtik. Piac utca 28-c. III. e. 21. 151

Suche
verlössliches deutsches fräulein zu einem Kinde aufs Lond. Häuliche mithilfe erwünscht. Adresse, Liszkay Dezsőné Nyíregyháza, Zrinyi J. u. 6. 85

Jócsaládból
való kifutólányt felveszek. Schreiber Divatház Piac 19. 175.

Gyakorlott
harisnyaszemfelszedőt felveszek. Harisnyakötöde Hatvan u. 17. 179

Bejárónő
felvételtik Rothermere 57. ajtó 1. 168

Gyermekszerető
bejárónőt felveszek. Maróthy György ucca 35. sz. 166

Szobaleányt
éves bizonyitványokkal elsejére felveszek. Deák Ferenc u. 6. I emelet reggel 8—10-ig d. u. 2—4-ig. 189

Négy középiskolát
végzett fiatal leány tanulónak felvételtik Molnár Mária fotoszaküzletébe Svetits palota. 186.

Ügyes
megbizható takarítónő délelőttre felvételtik. Monti ezredes ucca 13. 203

Ügyes
kiszolgálóleány pék üzletbe azonnal felvételtik Homok ucca 3. 204

Megbizható
mindenesi hosszú bizonyitványokkal azonnal felveszek. Tikos, Simonffy u. 2. á. 212.

Németül
jól beszélő **nevelőnőt** keresek. Ajánlatokat „Megbizható" jeligére kérek a kiadóba. 241

Jó családból
való, középiskolát végzett leány kiszolgáló kisasszonynak felvételtik. Kovács János cég, Ferenc József ut 7. 223

Takarítónő
heti 2 délelőttre felvételtik, Dobozi bérház C. lépcső, 10. 224

Jól főző
szakácsnőt felveszünk okt. 15-re, Kollégium. 229

Tanulóleány
és segédleány fehérnemü- és kézimunkavarrodába felvételtik Viola 23. 132

Szolid,
megbizható kiszolgálóleány, vagy fiatal kereskedőségéd italmérésbe azonnal felvételtik Sas ucca 2. 233

Önállóan
főző, megbizható, rendszerető mindenes szakácsnőt jó bizonyitványokkal felveszek. — Szent Anna ucca 52. 301

Ügyes
kifutóleány felvételtik, Váry János fogtechnikai laboratóriuma, — Kölcsey ucca 5. 274

Egy jó
vasonduláló kisasszony üzletbe ajánlkozik. Cim a kiadóban. 265

Bejárónőt,
vagy bentlakó mindenest keresek, jó bizonyitvánnyal, Szappanos ucca 7. 242

Tanyára
mindenesnek olyan nőt aki főzni is tud, 15-ére vagy azonnalra felfogadok. Montiezredes ucca 11. 292

Alkalmazást keres nő

Gépirónő
minednéle leirást olcsón, pontosan készit. Bethlen utca 1. 140

Szeretnék
elmenni szép kifejlett dadának, nagyon jó tejjel, sokkal. Cim DMKE szülőotthon. 92

Napi 1 P-ért
házhoz megyek varrni. Vajdáné, Rothermere u. 8. sz. 218.

Fehérnemű
varrásra házakhoz — ajánlkozom. Függönyhorgolást vállalok Wilhelmné Kazinczi 12. 208.

Ügyes,
szorgalmas leány elmenne gyermek mellé, kit családtagnak tekintenek. Cim a kiadóban 222

Ajánlat

Kilós
és méteres maradék nagy választékban eshetetlen olcsó árban. József kir. herceg ucca 2. sz. kaphatók. 1974 10. 20

Sodrony-
ágybetétek, összecsukós vaságyak, mosdók, állófogasok stb. készülnek Ottonál, Rákóczi ucca 13 szám 353 10. 11

Poloskairtás
ciángázzal, zsizsiktelenitést felelősséggel vállalom. Kiss Zoltán, Kigyó ucca 5. sz. 440 10. 12

Bontásból
származó tégla s cserép ajtók es ablakok kaphatók. Ferenc József út 32., mérnöki iroda. 574 10. 24

Szabaduljon
meg nyári archibáitól egyéniségének megfelelő s nem túlreklámozott szavatolt arckozmetikumok által. Földes, Vigmozinál.

Tükrök
előszoba, fürdőszoba, varról szalonokba, hibás tükrök ujjá öntése. üvegesiszolás, üvegezés Sipkovits, Nagyvárad u. 15 sz. 866 vv.

Koncesny cég
úriszabósága vállal fazonokat, igazitást, fordítást, átalakitást, vasalást. Halköz 4. sz., az udvarban 4. ajtó. 1789. 10. 17

Varrógép,
kerékpár, vétel, eladás, csere, kölcsönzés, javitások. Varrógéprészek. Használt varrógépek is kaphatók. Eisenberger Csapó ucca 101. 1978 vv

Ciánoztasson
bizalommal — CSALA ciánozó vállalattal, Rákóczi ucca 9. telefon: 14-27. sz. 329 11. 1

Gyári maradékban
legszebb ujdonságok csoda olcsón, dr Révésznél, Piac ucca 42 Pannonia udvarban. 55+

Zománctüzhelyek
kályhák, körcsövek, hőfokozók, üstök, üstházak, nagy választékban (Csapókanyar). 25

Tetőfedések,
javitások, beton cement lap burkolások, vállalja Bulyovszky Péterfia utca 53. 141

Értesités
Ezúton értesitem a nagyérdemü Közönséget, hogy kályha raktáramat Könyök u 5. sz. alól Hatvan u. 4. sz. alá (Postapalotával szembe) helyeztem át. Szives pártfogást kér Laczkó Lajos cserépkályhás. 211

Henceser
fotel, javitott, garantált tiszta eladó. Magoss György tér 4 197

Öcska
épületfák olcsón eladó. Sámsoni út 2. Józsa. 198

Legszebb
perzsa olaj dauer, berlini módszer szerint 4 pengőért, egyedül Balogh fodrásznál, Batthyanyi ucca 10. szám. 52 10. 17

Villanykörte-csere
gramofonlemez. Mindent cserélünk. Vagyon mentő. Hunyadi ucca 18. szám. 59+

LELA
zománctüzhelyek a legtökéletesebben sütnek, főznek, szénfütésre is alkalmas, felelősséggel készíti: Levenesik Lajos tüzhelyüzeme, Árpád tér 17. 87+

Uj kalapüzem,
Csapó ucca 41. alatt megnyilt. Női és férfi kalapalakitások. Eredeti modellek, olcsó árak. 283

Bőrkabátfestés
cipő, retikül, öv stb. villanygéppel festi Nagy Károly, Batthyány ucca 10. szám. 267

Sirkövek
mükőből, gránitból, homokkőből legolcsóbban beszerezhetők a Debreceni Mükőgyár Rt. — Fürdő ucca 2. szám alatti telepén. 26+

Különleges,
kesztyük, bőrövek, retikülök, csatbehuzások, Bácsinénál készülnek, Halköz 6. 289

Bundát
készit, alakit, kifogástalanul Katona Vilmos szücs, Simonffy ucca 2. 299

Teljes ellátás

Kellemes lakás
finom koszt, Hungária penzióban, **szobák napokra és hónapszámra,** Ferenc József út 59. sz. telefon: 23—39 szám. 949 10. 1

Élelmiszer ital

Hetven fillértől
mindenféle gyógyborok kaphatók, Tokaji borozóba, Vár ucca 2. 85

Alma
nemesfajú, kézzel szedett, garantált téli álló, Jonathán, Batul Belflör Encrozmarin 55—60 fillérért kapható, Gödény Testvérek fajgyümölcsösében. Mázsateleknél házhoz szállitom. Nyil ucca 20. 48

Télialma
kapható Ungvár u. 4. Pavillon laktanya mellett, uj villában.. 217

Jonathán,
Parmen, Ranett stb alma kapható. Kossuth u. 34., szuterén. Czeglédi. 276

Sajáttermésü
újlétai zamatos ó- és új bor literenként is kapható. Bethlen ucca 44. 250

Iroda

Kiadó
Csapó ucca 17. I. em. 2 szobából álló irodahelyiség. Értekezni lehet: Rákóczi ucca 21. 238

Társ

Női divatszalonhoz
társulnék központi fekvésű úrilakásommal. — Csak iparjogosult, elsőrangú erők jelentkezzenek. Cim a kiadóban. 281

Oktatás

Fejes Nyelviskolában
francia, német nyelvórák. Beiratkozás: Vilmos császár körút 12. Privátórák háznál is. 1532 10 10.

Gyakorló
tanárjelöltek minden tantárgy korrepetálását s magántanulók előkészítését elvállalják. Jelentkezés d. u. 2—3-ig. Kut u. 14. 88

Tüzelő anyagok

Saját
érdekében most szerezze be kőszénszükségletét. 100 kg. 2.60 P. — Grünfeldnél, Hatvan 21. 1549, 11. 3.

Hangszer

Egy
Schunda pedalos cimbalom olcsón eladó. Vasvári Pál u. 16. (A)

Pianinó
olcsón eladó. Bundi utca 4. 155

Pianinót
vagy rövid zongorát keresek megvételre Piac u. 56. Rubinstein. 235

Jókarban
levő pianinót keresek. Ajánlatokat: Postafiók 124. szám. 251

Zongora,
bérbe kiadó. Hadházi u. 23. szám. 241

Zongora,
jutányosan eladó. Hangolások, javitások. — Szakmunkát felelősséggel vállalom Tonté Piac ucca 44. 296

Bútor

Dióhálók,
ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezés irodaberendezés, szalonok, minden elképzelhető ingóságok eladása, vétele Dégenfeld tér 6. szám. 1324 11. 3.

Jókarban
levő alig használt butorok elköltözés miatt jutányosan eladók. Wesselényi utca 2. ajtó. 19. 147

Eladó
szép paliszander ebédlő Török Bálint 15. 155

Modern
uj dió hálók meglepő olcsón eladók. Péterfia u. 52. sz. 161

Bútorok,
fotelek, diványok, márványmosdók, csillárok, tizedesmérleg. Singer varrógép eladók, hétfőtől kezdve. Piac ucca 73., emelet. 248

Két gyönyörű,
faragott szekrény, tornyos konyha, különféle bútorok, olcsón eladók. Meszena ucca 20. 297

Autó, motor kerékpár

Chevrolet
négyhengeres teherautó széjjel szedve, darabonként eladó. Bónis, Hatvan ucca 31. 1435 10. 28.

Egy
jó kerékpár eladó. — Apaffi u. 36. 36

Fiat 500-as
nyolcezret futott, kifogástalan állapotban nagyon olcsón eladó. Kalotaszeg u. 6. sz. (Böszörményi út 3.) 191

350
köbcentiméteres motorkerékpár, jó állapotban olcsón eladó. Kossuth ucca 38. 246

Átadó üzlet vendéglő

Központban
legjobb helyen fűszerüzletes ház olcsón eladó. Értekezni lehet: Maróthy György ucca 2. szám. 1339 vv

Vendéglő,
jogfolytonos, régi bevezetett üzlet, forgalmas uccában kiadó. Cim a kiadóhivatal. 65

28 éves
szatócsüzlet más vállalat miatt kiadó azonnal ra is. Vigkedvü u. 34. 137

Füszerüzlet
forgalmas helyen, jó vevőkörrel átadó. — Cim a kiadóban. 195

Üzlet, műhely raktárhelyiség

Füszerüzlet
helyiség kiadó. Eötvös Rákóczi utca sarkon, havi 45 pengő. Eötvös 11. 160

Megosztanám
főtéren levő szalonomat elsőrangú francia szabónővel. Fűzős, vagy kalapszalonnal. Cim a kiadóban. 253

Egy üzlethelyiség
november elsejére és raktárnak, vagy műhelynek alkalmas helyiség azonnal kiadó. Sipos, Csapó ucca 23. 245

25 éve
fennálló pékség, házzal együtt eladó. Cim: özv. Szőke Istvánné, Csapó ucca 76. 236

Kiadó lakás egyszobás

Egy szoba,
előszoba, konyha, spájz ból álló szép lakás kiadó. Erzsébet ucca 26. 2001 10. 15

Kiadó
egy szoba konyha fáskamara október 15-re. Jókai utca 23. sz. 1006

Egy
szobás lakás kiadó gyermektelen nyugdijasnak. Cim Széchenyi u. 57. 152

Egy szoba,
konyhás udvari lakás, november elsejére kiadó. Rothermere ucca 28. szám. 267

Beköltözhető
szoba, konpha spájz vil lany Szondi u. 6 Tóczos kert. 183

Kiadó
november egyre szoba, konyha, speiz, fáskamara. Csillag u. 34. 131

Egy szoba,
konyhás, modern, száraz pincelakás, mellékhelyiségekkel, október hó 15-ére, vagy november hó elsejére kiadó. Horthy Miklós sugárúton. (Török villában). 282

Udvari
szoba, magános nőnek október 15-ére kiadó, Csokonai ucca 50. 300

Kiadó lakás kétszobás

Kiadó
kétszobás szép utcai lakás mellékhelyiséggel. Szappanos ucca 11. 114

Központban
kiadó elsőemeleti külön bejáratu két nagy utcai szoba, irodának vagy orvosi rendelőnek kiválóan alkalmas, november 1-re. Biró, Piac u. 51. Bejárat Arany János ucca 1. 145

Kiadó
kétszoba konyhás lakás kamarával és sertéstartással nagy udvarral. November 1-re. Értekezni Piac 7. Könyvüzlet. 164

Kettőszobás
mellékhelyiségeivel novemberre unitárius egyház szép, virágos tiszta udvarán. Hatvan u. 24. délelőtt 11—3-ig. 158

Kettőszobás
uccai lakás mellékhelyiséggel kiadó novemberre, gázkályha eladó Teleki 92. 192

Kiadó
kétszobás lakás november 1-re Szabó K. u. 9. 180

Két és három
szobás lakás kiadó — Andrássy ut 12. 220

Kiadó
uj, egyedülálló kétszobás komfortos lakás, bér előre fizetendő. József királyi herceg ucca 46. 1006

Kiadó
két szoba, konyha, kamarás lakás, Bocskai tér 3. sz. (A)

Kettőszoba,
konyha, spájz, esetleg istállóval, Zöldfa ucca 6. alatt, november hó elsejére kiadó. 273

Kiadó
kétszobás szép uccai lakás, mellékhelyiségekkel, Szappanos ucca 11. 280

Kettőszobás
lakás, november hó elsejére kiadó. Kalotaszeg ucca 8., (bejárat a Böszörményi út 3 B.), Zelingernél. 286

Két szoba
előszoba, konyha, mellékhelyiségekkel kiadó. Eötvös ucca 10. 257

Kiadó
november elsejére kétszobás, konyhás lakás, Hortobágy ucca 19. Értekezni: Jókai ucca 8. 247

Kiadó lakás háromszobás

Három
szobás villa Kossuth-kertben azonnal kiadó, esetleg egy hold szőlővel. Értekezhetni Gazdák Bankjában. 171

Kiadó lakás nagyobb

Kiadó
uccai négyszobás lakás. Bútorok eladók. Szappanos ucca 7. 243

Négyszobás
lakás, verandával, fürdőszobával, pincével kiadó. Esetleg egész udvarral átadó. Értekezni: Pesti közvetitő irodában, Sas ucca 2. 290

Lakást keres

Keresek
4 szobás lakást hallal mellékhelyiségekkel teljes kényelemmel. Cim a kiadóban.

Butorozott szoba

Bútorozott szoba
Gönczi ucca 3. szám alatt olcsón kiadó. 2002

Tágas
bútorozott szoba, 2—3 személy részére jutányosan kiadó, közel az egyetemhez, villamos megálliónál, Fürdő u. 5. sz. Andaházi ucca 3. Értekezni ugyanott a tulajdonosnál. 111

Különbejáratu
butorozott szép tiszta szoba kiadó. Huszár utca 13. 142

Butorozott
szoba központhoz közel Csillag utca 17. sz. kiadó. 118

Butorozott
szoba 15-től kiadó. Széchenyi 21. Ugyanott egy nagy borospince is kiadó. 1994

Egyetemi
hallgató különbejáratu butorozott szobát keres teljes ellátással november 1-től. „Uriház" jeligére a kiadóba. 148

Központon
orvosi rendelőnek szoba, előszobát keresek. Értesitést „Orvos" jeligére kiadóba kérek. 117

Különbejáratu
butorozott szobát keres 15-re orvostanhallgató. Simonyi ut 5. 99

Diszkrét
bejáratu központi fütéses szobát keres nov. elsejére fürdőszobahasználattal magasabb rangú állami tisztviselő. — „November 1" jeligére. 149

Utcai
utcai elegánsan butorozott szoba előszoba bejárattal kapu alatt, — ugyanolvan udvari is kiadó. Nyil u. 44. 150

Különbejáratú
butorozott kisebb szoba okt. 15-re, nagyobb nov. 1-re kiadó Rákóczi 35. 193

Butorozott
udvari szoba nov. 1-re kiadó. Vigkedvü M. u. 14. 132

Különbejáratu
szerényen butorozott kis szoba 15-re kiadó Varga 6. 210

Ujonnan
festett kapualatti különbejáratu uccai butorozott szoba, előszobával kiadó Nyil u. 101 szám alatt október 15 vagy november 1-től. Megtekinthető délután 2 órától 3-ig. 225

Uccai
csinos különbejáratú szoba, azonnalra kiadó. Zsák ucca 11. (Jókai uccánál). 275

Kiadó
különbejáratú bútorozott szoba, azonnal. — Egyik esetleg üresen is. Rothermere ucca 27. sz. 285

Kertrenyiló
szép bútorozott szoba, olcsón kiadó. József kir. herceg ucca 35. sz., I. jobboldal. 264

Csinosan
bútorozott szoba kiadó. Zelemér ucca 5. szám, (Siketnéma intézet mellett). 211

Kvártélyosnak,
két fiatalember azonnal felvétetik, Rákóczi ucca 58. sz., 2 ajtó. 263

Kiadó
15-től szép bútorozott szoba, lépcsőházi külön bejárattal, villamos megállónál (Hardtmutkályha). Simonyi út 6. 254

Uccai
bútorozott szoba kiadó. Bethlen ucca 11. 250

Elveszett

Elveszett,
pénteken déli egy órakor a Kossuth uccai villamos mentén, vagy villamosban egy főiskolai leckekönyv. Megtaláló ja hozza Zöldfa ucca 12 szám alá, ahol jutalomban részesül. 256

Vegyes

Salgótarjáni
„Perpetum" folytonégő samottal bélelt vaskályha eladó. A kiadóhivatalban. vv

Grafológusnő
jellemről, multról, jelenről, jövőről felvilágositást ad. Fogad Széchenyi 43. 278

Tenyészigazolványos
szimentháli bikára folyattatást vállalok. Timár utca 23. 127

LEHE
(Liszt) bélyeget 10 pengőtől, mindenfajta postabélyegeket veszek, és cserélek. Köck Reinhold Eötvös utca 45. sz. délután 2 órától. 139

Istálló
és lakás külön-külön is kiadó. Kishegyesi ut 17. 184

Jó uri családhoz
adna nagyermek mellé 13 éves kisleányomat játszótársnak — Kossuth ucca 73. 207

Tehéntrágyát
érettet, fuvarral veszek Aczél ucca 6. 259

Ingóság eladás

Ruhaszekrény
2 méter magas 3 ajtós garderob szekrény, alig használt állapotban eladó. Ugyanott egy 5 méter hosszú, 4 méter széles rollós terrasz ernyő. Cim a kiadóban. 1952

Asztaltüzhely
szép, igen massziv, olcsón eladó. Csigekert u. 9-a. sz. 91

Vasuti
köpönyeg teljesen uj és bluz nadrág eladó. Szappanos utca 11. szám. 115

Eladó
nagy szénkályha, csillár, szalongarnitura, uj férfi cserkészfelszerelés uj vadász cipő, télikabát, öltönyök. Szatmár ucca 7. (Meteorral szemben.) 126

Perpetuum
kályha eladó Kossuth u. 35. gépésznél. 138

Fényképezőgép
6.5x9-es „Zeiss Ideal" nagy fényerejü objektivvel, kitünő állapotban olcsón eladó.. Dorottya u. 3. Hatvan utcaikert. 122

Egy
teljesen uj állapotban levő Lamparth Önfütő zománckád eladó. Értekezni lehet Bethlen utca 45. udvari lakásban. 124

Jókarban
lévő gyermek ágy, vaskályha eladó. Agárdi 9. 185.

Tölgyfacbédlő
kifogástalan állapotban eladó Varga ucca 32. 193.

Egy
szép menyasszonyi ruha és fátyol olcsón eladó. Csillag ucca 55. I. ajtó 181

Eladó
Férfiruha, sötétkék nőikabát. Svetits bérház. III. udvar I. 10. 177

Eladó
cserépkájha. Bethlen ucca 57. és Honvéd ucca 11. 167

Eladó
egy szép jókarban lévő sárgára fényezett fedeles hintó. Miklós ucca 18 szám alatt. 174.

Kétajtós
könyvszekrény s egy gyalupad olcsón eladó, Bethlen u. 48. 209

Eladó
egy szép uj ágy és egy fregoli ruhaszárító. Piac 16. sz. II. e. 1. sz. lakás. 227

Szép
sötét faragott háló eladó Böszörményi ut 52. sz. koresma. 231

Eladó
nagyobb zománcos folytonégő vaskályha koksz szénfütésre. Matrácz ruganya, féregmentes, kifogástalan női szőrme galléros télikabát, Rákóczi ucca 67. 244

Dienes József

ingatlanforgalmi iroda
Bethlen u. 21.

ELADÓ HÁZAK:

Zöldfa uccán négyszobás modern családiház 16,000 P.

Hadházi uccán adómentes, háromlakásos, 8000 pengő.

Apafi uccánál négylakással 5800 pengő.

Ligettéren kétszobás szép gyümölcsössel 5800 pengő.

Vargakertben szép két lakásos, kedvező feltételekkel, 5500 pengő.

Honvéd uccán több lakásos 4500 pengő.

Faiskola uccán három lakással 4200 pengő.

Ujkertben 570 négyszögöl szőlővel, gyümölcsössel 4000 pengő.

Sárosi uccán kétszobás lakással 2800 P.

Kinizsi uccán kétlakásos 2400 pengő.

Fenticken kivül ingatlanok legnagyobb választékban.

KERESEK:
eladó házakat, földeket telkeket, életjáradékért eltartásért házakat.

Dienes iroda, Bethlen uecza 21. szám. 272

Olcsón eladó
költözésért ebédlő álló és falitükör, tükrösgarderobszekrény asztalok henesertakaró, puffok, diványpárnák, paplanok, képek, dísztárgyak, vasalók, szőrmék villanymasszirozó, hajszárítógép, hombár, s ketrecz, mangorló, borecetágy, folytonégő kályha, kályhacsempék porszivógép stb. Megtekinthető 2—4 óráig. József kir. herceg ucca 18 szám. 288

Egy fiú
télikabát, samottos kályha eladó. Aczél ucca 6. 258

Fiu és leány-
télikabát, rubanemüek, jókarban, József kir. herceg ucca 35. I. jobboldal. 263

Irógépet,
használt, de jó állapotban levőt keresek megvételre. Ajánlatot „Kész pénzzel fizetem" jeligére kérek. 210

Zománcozott
Perpétum, folytonégő kályha, — üzletbe is alkalmas—, ebédlő eladó. Bessenyei ucca 16. 255

Jó kis vaskályha
eladó. Péterfia 32. szám trafik. 249

Ebédlőasztal,
székekkel, konsul tükör könyvszekrény, iróasztal, bőrfotelek, három ajtós szekrény, — perzsakabát. József kir. herceg ucca 33. 271

Singer
varrógép, alighasznált, eladó. Rothermere ucca huszonhárom, első ajtó. 295

Ingóságvétel

Kettő
darab klub fotelt megvételre keresek. „Fotel" jeligére kiadóba. 156

Jókarban
levő varrógépet azonnal veszek Magoss György tér 17. cipesz mühelyben. 182

Régi
ezüst mellény gombokat veszek, Sretter ékszerész. Batthyányi ucca 13. 196

Gyermekszéket
használt állapotban veszek, mely asztalnak is szét nyitható. Csillag u. 53. szám. 237

Gazdasági eszközök

Hat és fél
sukkos szekér, két lóra szerszám eladó. Pallagi uti sorompónál. 128

Szecskavágó
lószerszám, igásszekér eladó. Szondi utca 17. 137

Kutfurást
javitást vállal Kiss Lajos kutfuró. Kutszivaty tyúk eladók. Jánosi 7. 119

Jókarban
levő bőr félfedeles, könnyü hintót azonnali megvételre keresek. — Poroszlay u. 12. 162

Eladó
egy hármas berger Honvédtemető ucca 45 B. 276

Homokfutó
és fedeles kocsik, javított, eladók. Kocsimunkákat szakszerüen készitek, Hatvan ucca 34. szám Gyulai. 271

Eladó házhely

kőzmüves villatelkek 25 éves adókedvezménnyel, Simonyi ut mentén, megállóhoz közel rendkivül előnyös ár és fizetési feltételek mellett, esetleg kölcsön vállalásával eladók — Felvilágositást ad: d. után 5—7 óráig dr Csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy utca 12. 1575 vv

2400 pengoert
belvárosban a libakerti Viola ucca 17. szám alatti sarok villatelek 40 drb termő gyümölcsfával, szivattyus kuttal, drótkeritéssel eladó. — Epitkezési engedély megvan. Szent ucca 33. sz. 2. ajtó. (R)

Házhely
300 öl jutányosan eladó, Kadossa ucca 4. (Széchenyi ut végén) 302

Gazdasági termények

Csutka
kóró 20 holdról közvetlenül kövesút mellet eladó. Bethlen u. 35. 206

NAGY SÁNDOR
INGATLANIRODA CSAPÓ-UTCA 27.

Arpádtér 18. Három utca sarka. Alápincézett, csoda erős épitkezés, minden szoba utcára, többrendbeli lakással, jóforgalmú fateleppel. Üzleti célokra kitünő hely! Leszállitva 16,000 pengőre. — Két részben is eladó.

Borz ucca 5. Magasföldszintes, alápincézett, nagytelkü ház, három szoba, fürdőszoba, előszoba, mellékhelyiségek és még három rendbeli adómentes lakással. Örökösök 13,000 pengőért tladják. Párezerrel megvehető.

Hajó ucca 14. (Görbe ucca sarok). Nagytelkü úriház 11,000 P. Megosztva is eladjuk. Kisebb telekkel 8,000 P. Eladása sürgős.

Csokonai ucca 36. sz. Felerészben adómentes négyrendbeli lakással, nagy telekkel, elköltözés miatt 11,000 P.

Kazinczy ucca 7. sz. (Csapó uccából.) Alápincézett két szoba, elő szoba, fürdőszobás és még két kisebb lakás, potom 8000 P.

Ezekhez hasonló ritka alkalmi vételek az irodámnál bonyolithatók le s ha bár nem hirdetek száz rossz dolgot, de állandóan eladok!

Házak, földek, telkek, szőlők, gyümölcsösök nagy választékban.

Vételnél — eladásnál saját érdekében keresse fel megbizhatóságáról ismert Nagy Sándor ingatlanirodát, Csapó u. 27 szám alatt.

Tengeri csutka
métermázsánként 1.80 pengőért kapható a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank közraktárában (volt Patkó gyár), Híd ucca 4. Telefon: 24—29. 96

Földiepermagpalánta, óriásszemű eladó. Mester ucca 25. 194

Takarmánytök
és kenyérhaj eladó Apaffi u. 119. 219

Faiskolában
nevelt, magastörzsü nemesitett pöszméte csemeték, bukszusok, jázmin, orgona és vadgesztenyefák méltányos áron kaphatók. Értekezni: Fheértóinál, — Dégenfeld tér. 269

Száraz kenyér,
takarmánynak eladó, Hegedüs, Piac ucca 62. 262

Földbérlet

Eladó
és kiadó a Diószegy úton négy hold szántóföld. Értekezni lehet: Szegfü ucca 43. 279

Kiadó
a vámospércsi útfélen 21 hold föld. Értekezhetni: Kigyó ucca 28. 239

Eladó ház

Csokonai
utca 29. számu ház eladó. 150

PIACI ÁRAK

ÉLŐBAROMFI ÁRAK:

Pulyka k. kg	1.00—1.10	kilója	1.00—1.10
Liba s. drb	4.20—6.50	Tyúk párja	3.80—4.69
Liba k. kg	1.20—1.40	Jérce párja	3.00—3.70
Kacsa s. drb	1.80—2.30	Csirke párja	1.20—2.80
Kacsa k. kg	1.10—1.20	Tojás drb	0.07—0.08
Kappan és csirke		Tojás kilója	1.50—1.70

GYÜMÖLCSPIACI ÁRAK:

Alma kilója	0.30—0.50	Szőlő kilója	0.18—0.50
Apró alma kg	0.18—.30	Dió kilója	0.55—0.65
Körte kilója	0.35—0.50	Citrom drb	0.07—0.12
Birsalma kg	0.40—0.86		

KONYHAKERTI VETEMÉNYEK ÁRAI:

Vereshagyma kilója	0.08—0.10	csomója	0.04—0.06
Fokhagyma kg	.35—.44	Bab száraz kg	0.26—.28
Retek drb	0.02—0.04	Zöldbab kilója	0.32—40
Burgonya:		Tök drb	0.08—0.30
rózsa kilója	0.07—0.08	Ugorka drb	0.02—0.05
vegyes kilója	0.04—0.06	Spenót és sóska csom.	0.02—0.03
Fejeskáposzta drb	0.15—0.25	Saláta feje drb	0.03—05
Kelkáposzta	0.08—0.20	Zöldhagpma cs.	0.05—6
Savanyúkáposzta kilója	0.30—0.32	Gomba csom	0.04—0.06
Karfiol drb	0.10—0.30	Paradicsom kg	0.10—12
Kalarábé drb	.02—0.03	Paprika 100 drb	0.30—0.80
Petrezselyem sárgarépa		Zöldtengeri cs.	0.02—03

KENYÉR ÁRAK:

Fehér kenyér kg	0.42	Rozs kenyér kg	0.26
Félbarna kilója	0.38	Péksütemény drb	0.05
Barna kenyér kg	0.34		

LISZT ÁRAK:

Búzaliszt 00-ás kg	0.38	Búzadara kilója	0.44
Búzaliszt 0-ás kg	0.37	Rozsliszt kilója	0.30
Búzaliszt 2-ős kg	0.35	Korpa kilója	0.12 fillér.
Búzaliszt 4-es kg	0.33		

SÁMU JÁNOS
OTB ENGEDÉLYES HIRDETÉSI IRODA HUNYADI-UCCA 24

lit vannak az alkalmi eladások!

Teleki ucca 10. számú szép négyszobás úriház város alatt egy hold prima szőlő lakással. — Vigkedvü Mihály ucca 30., József kir. herceg ucca 32 számú szép hatszobás, komfortos úriház. — Szávay Gyula u. 27 szám. Ovoda ucca 6. számú szép kettőszobás ház. Károly Ferenc Józset út 6. szám alatt 3 s 4 szobás lakásokkal, 1200 öl területtel, épitkezés is igen alkalmas.

Földek: Macson 16., Szboszlói földön 26-59 hold tanyás. Kötelesen 12 hold tanyás prima búzatermő. Elepen 20, 16 hold. Halápon 15 és 6 es fél hold. — Fancsikán 20, 25 hold.

Iroda: Hunyadi ucca 24. szám. 268

Adómentes
jól jövedelmező, szép lakóház eladó. Megbizott: Fahidi, Telefon 24—18. 1812 11. 3.

Eladó
vagy kiadó, Hadházi u. 9. számú ház. 97

Jól
berendezett adómentes családi ház azonnal eladó. Sámsoni ut Szeder u. 8. 130

Kiadó
vagy eladó Boldogkert Csóka u. 3. sz. ház. 120

Hajduböszörményi
út 53—55. számú házak hatalmas telkekkel olcsón eladók. Értekezni dr. Zalányi ügyvédnél, Piac utca 43. 123

Eladók
városi, telepi, kertségi házak, tanyásföldek, házhelyek, szőlők havi részletre is. Kölcsönöket folyósit, betétekre magas betét kamatot ad Debreceni Gazdák Bank ja Kossuth ucca 17. 172

Eladó
ház Simonffy ucca 37. 18.000 pengő. Évi jövedelme 3.400 P. 169.

Szent Anna
u. 9. sz. nagyjövedelmü bérház eladó, — esetleg 3-10-ed része külön is. Érdeklődni Kölcsey u. 3. 187

Vasportálés
üzletes ház eladó — Árpád tér 17. 226

Eladó
Vargakert ucca 8. sz. ház, még 20 évig adómentes. Szoboszlói uti patikánál. 230

Eladó
ház üzletekkel, lakásokkal, nagyobb bankteherrel, kisebbel elcserélhető. Csapó ucca 81. 282

Ház,
gazdálkodónak, ipartelepnek, hízlalónak, — parcellázásra kiválóan alkalmas, négy szoba, téli, nyári konyha, berendezett fürdőszoba, saját motorral hajtott jóvizü kúttal, bádogos istálló, magtár, góre, minden elfogadható áron eladó. Értekezés a helyszinen: Kónya u. 1. szám, vagy Ungár Jánosnál, Sas ucca 2. 284

Központban
családiház eladó azonnal elfoglalható Megtekinthető 2—4 óráig, József kir. herceg ucca 18. szám. 287

Böszörményi
út 43. számú ház nagy kerttel eladó. Megbizott Máté ingatlaniroda. 153

Eladó
üzletes ház. Csapó ucca 100. 84

Eladó föld

Eladó
Halap 163 számu 24 holdas tanya. Állóhegyi iskola mellett. 95

Biharban
Darvas határában, köves út mellett 71 kat. hold tehermentes prima fekete szántóföld tanyával eladó. Cim a kiadóban. 136

Eleserélném
2 magyar hold prima szőlőmet debreceni házzal Vámospéresen. Forgács pénztárnok. 116

Eladó
kedvező fizetési feltételekkel kövesút szélén város alatt 20 holdas tanyásföld. Értekezhetni Gazdák Bankjában. 170

27 kat. hold
tanyásbirtok villával, villanyvilágitással, uj gazdasági épületekkel, benne 7 hold szőlő, 2 hold gyümölcsös, a nagyállomástól 20 percre köves ut mentén eladó. Értekezni lehet dr Gavallér Lajos ügyvédnél, Ferenc József ut 43. I. 4. 199

17 hold
fekete föld eladó. Balogh, Piac ucca 64. 240

Eladó állatok

Tenyészkoca,
süldők, törzskönyvezett dijazott szőke mangalica tenyészetből eladók. Cim a kiadóban. 154

Drótszőrü terrierek
két hónapesak, magasvérü törzskönyvezett szülőktől, eladók. — dr. Gátasné, Ferenc József ut 28-a. II. e. 11. 157

Kanárimadár
70 drb aranysárga, szépen éneklő, eladó. Zenek, Baranyi 42. 201

Eladó
egy selyempinesi — Vasuti sor 35. 234

Felelős szerkesztő:
PALFY JÓZSEF
Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt., kiadása.